Boabe de mângâiere pentru cei trudiți!

Vasile Marcu

O carte bună pentru călugări și mireni

MARTIRUL NECUNOSCUT

AL ZILELOR NOASTRE

Apare cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte
GALACTION,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului.

În editura „Lumină din Lumină", care dorește tuturor
O viață cât mai lină (1 Tim. 2[2])
Și un sufletel curat, cum Dumnezeu ni l-a dat!

Tristă-i azi viața lumii
Legănată-n barca vieții,
Trandafirii mor la umbră
Și se lăfăiesc scaieții!

Cine n-a suferit în viață,
Acela nu s-a bucurat cu adevărat!
Nu a trăit,
Ci a veștejit!
Ochii care n-au văzut norul lacrimilor,
Nu au parte de seninul bucuriei!

În viața creștinului sunt cinci feluri de cruci pe care le poate purta:

Prima este **crucea fecioriei,**
A doua este **crucea căsătoriei,**
A treia este **crucea curăției,**
A patra este **crucea călugăriei** și
A cincea este **crucea năpăstuiților,**
de care **Ion al nostru** a avut parte,
mai mult decât toate celelalte...
ca și cel ce a scris aceste rânduri.

Iubite cititor!

Lacrimile-n rugăciune
Să nu le usuci nicicând;
Nu ești mai primit la ceruri
Ca atunci când mergi plângând!

I.S.B.N. 973-8140-06-4

CĂTRE CITITOR

Într-adevăr, în huma țărânei pe care o călcăm, odihnesc osemintele multor ostenitori drept credincioși al căror nume noi nu-l știm, dar pe care Dumnezeu i-a scris în Cartea Vieții. Evocarea faptelor lor eroice se constituie într-un prinos de recunoștință – ceea ce face și autorul scrierii de față, care aduce la viață întâmplări de acum două secole, a căror profundă semnificație creștinească ne mișcă sufletul și ne aduc lacrimi în ochi.

Esența creștinismului stă în dragostea pentru aproapele, care izvorăște din credința neclintită într-un Dumnezeu Bun și Drept și în Jertfa Fiului Său Care ne-a adus iertarea. Viața eroului acestei scrieri, așa cum a zugrăvit-o Vasile Marcu, stă drept mărturie vie. În toate faptele și gândurile sale, **martirul necunoscut** a dat dovadă de altruism în cel mai înalt grad de bunătate, credință și un caracter la a cărui temelie a fost pusă cumsecădenia românească strămoșească, o înțelepciune ancestrală care a rodit în chip minunat o viață exemplară.

Pentru a nu răpi din plăcerea cititorului de a descoperi, cu fiecare pagină, oameni și locuri ce-l vor captiva, mai amintim doar că scrierea de față are o însemnată valoare documentară și culturală, pe lângă cea literară, mai mult decât evidentă, căci parfumul scrierii lui Vasile Marcu mai este egalat doar de cel al legendarului Mihail Sadoveanu. Dorim cititorului o lectură plăcută, ce va fi o încântare deopotrivă morală și duhovnicească, cât și o delectare, prin frumusețea scriiturii, presărate cu umor și cu suspans, precum sarea în bucate.

Vasile Marcu este autorul a mai multor lucrări, publicate în exclusivitate de Editura „Lumină din Lumină". Menționăm aici: **Antonel; Întoarcerea tâlharului Daniel; Povestea Corbului; Sfântul Eustațiu Plachida; Învierea fiului văduvei din Nain.** Alte lucrări ale autorului, tot atât de valoroase, așteaptă să fie tipărite și citite cu drag de către voi, iubiții noștri cititori.

Editura

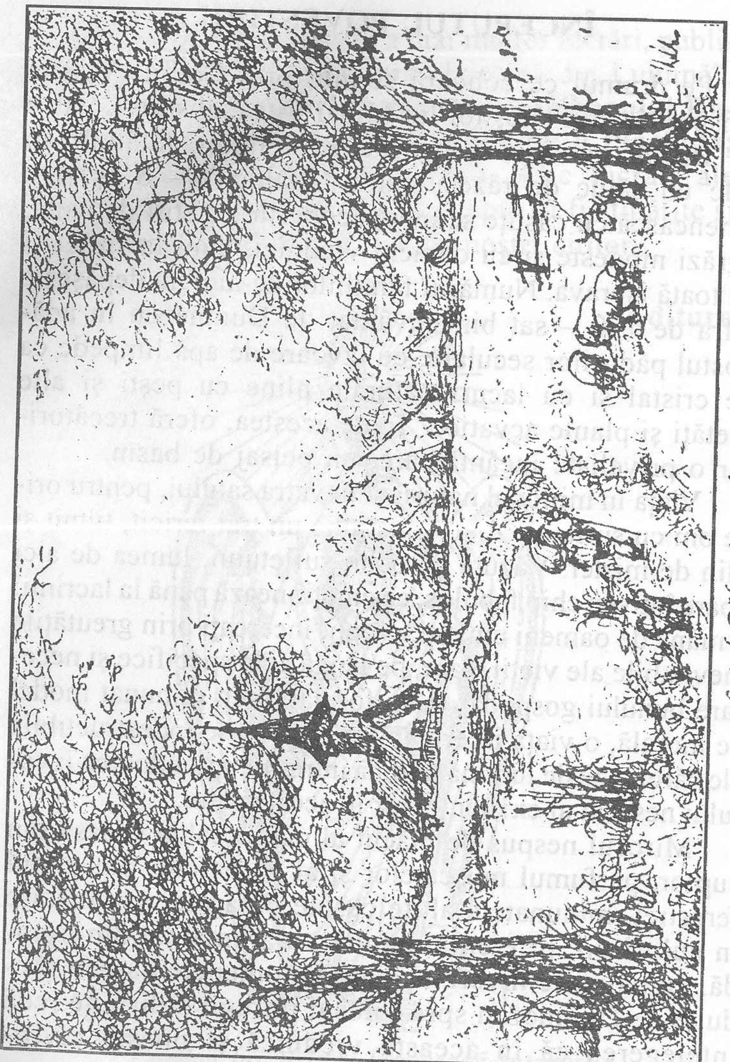
Lumina lui Hristos luminează tuturor!

ÎNCEPUTUL POVESTIRII

Pe drumul ce coboară șerpuit prin Codrul Vlăsiei dinspre târgul Plăieșilor lui Mihai Viteazul spre Cetatea lui Bucur, nu departe de vadul Ialomiței, întâlnim în cale un sătuc de răzeși numit „Bălteni" – o așezare omenească cu căsuțe scunde, acoperite cu stuf de baltă, ogrăzi modeste și cu oameni vrednici, buni la suflet și de toată isprava. Numărul familiilor de-aici nu depășește cifra de 170 – sat binecuvântat de Dumnezeu în adăpostul pădurilor seculare, cu izvoare de apă limpede ca de cristal și cu lacuri naturale pline cu pești și alte vietăți și plante acvatice. Toate acestea, oferă trecătorilor o priveliște încântătoare, un peisaj de basm.

Viața în mijlocul naturii și în vatra satului, pentru orice om cu sufletul curat, constituie un trai fericit, tihnit și plin de mister. Văzută cu ochii sufletului, lumea de aici apare într-un chip fabulos, ce emoționează până la lacrimi: o mână de oameni cinstiți, drepți, încercați prin greutățile inevitabile ale vieții, care, pe lângă cele specifice și necesare bunului gospodar și-au format și un minunat model de morală, o viață interioară ca o vistierie indestructibilă ale cărei raze de lumină tainică întreține splendoarea izvorului nesecat al existenței lor în acest spațiu.

Mirosul nespus de plăcut al pâinii calde scoasă din cuptor, parfumul mușcatelor și al garoafelor din glaful ferestrei, minunatele altițe cusute cu arnici sau mătase în culori vii, prietenia omului cu animalele din ogradă, cu pajiștile înverzite și cu fenomenele naturii rânduite de Dumnezeu spre folosul întregii zidiri, ne redă înțelegerea că în această vrednică și onestă civili-

Satul Bălteni – odinioară.

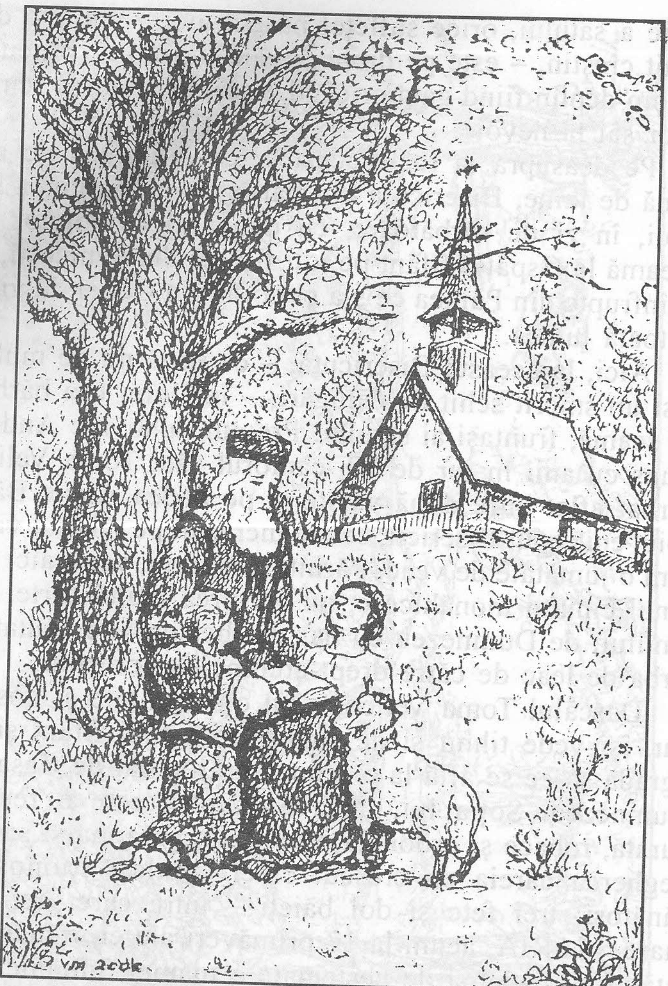
zație a satului, orice sufleţel născut aici, – curând devenit creştin, – este pe drept cuvânt un om de omenie, un om deplin fiind gata oricând a sări în ajutorul semenilor săi la nevoie.

Pe deasupra la toate acestea, ca o cunună de aur plină de taine, Bisericuța din bârne de la marginea satului, în zi de sărbătoare, cu dangătul clopotelor ei, cheamă la Ospăţul Sfânt pe toți fiii săi duhovniceşti, să se înfrupte din Pâinea ce s-a pogorât din Cer şi dă viață la toată lumea.

Aici, la această Bisericuță, – ce până nu de mult a fost un smerit schit de călugări, – întâlnim trei bărbați de seamă, fruntaşi ai satului: Preotul duhovnic Andrei, ajuns cu anii în jur de 70, cantorul său, Toma Velicu, bărbat aflat între două vârste şi pe badea Alexe Bălănoiu, epitropul Bisericii, ce are încrustat pe răbojul vieții cam o jumătate de veac. Părintele Andrei, venit aici din sânul cinului monahicesc, nu are prea multă carte, dar e miluit de Dumnezeu cu har din belşug şi e căutat ca iarba de leac de către drept-credincioşii creştini.

Dascălul Toma Velicu, e un om cuminte şi gospodar, îşi vede tihnit şi de strana Locaşului Sfânt şi de ograda sa ce se află la o aruncătură de băț de Casa lui Dumnezeu. Soția lui, lelea Sultănica, este o femeie curată, robace şi ordonată-n toate, în preajma şi supravegherea căreia au crescut cinci copilaşi frumoşi şi sănătoşi: trei fete şi doi băieți – între care, cel mai mare, MARIA, acum la 17 primăveri ale ei, e mândria tatălui şi diadema de nestemate a mamei Sultănica.

Badea Alexe, şi el om de toată isprava, îşi pune tot sufletul pentru bunul mers al treburilor bisericeşti, având

Părintele Andrei stă de vorbă cu copiii și enoriașii satului, sfătuindu-i să facă tot ce este bine!

grijă împreună cu alți câțiva consilieri de averea mobilă și imobilă a Bisericii. Acasă, dumnealui, ca orice om în rândul oamenilor, are o diveică de nevastă ce-și ține casa și odraslele de ți-e mai mare dragul să privești la ei și la tot rostul lor. Bunul Dumnezeu l-a înzestrat cu patru copii – cel mai mare e băiat și se cheamă IOAN.

Până aici, iubiți cititori, precum ați văzut și dumneavoastră, în câteva cuvinte, am ilustrat viața și așezarea sătenilor dintr-o zonă anume și într-o epocă de mult apusă – să fie, dar, cam 180 de ani de-atunci, adică, din vremurile când în Țara Românească se lăfăiau domnii străini – Fanarioții și incursiunile armatelor otomane tulburau când și când liniștea și munca românului nostru.

Deci, istorioara aceasta a avut loc în viața oamenilor la începutul secolului XIX. Pe atunci, scaunul domnesc se afla la București în fosta proprietate a lui Grigore Ghica, de dincolo de Podul Mogoșoaiei, sub care se afla cea mai groaznică închisoare din țară. Iar pe tronul domnesc sta neînduplecatul grecotei Ioan Vodă Caragea, ce a domnit cu asprime până-n anul 1818 când, forțat de împrejurări neprielnice a abdicat în favoarea lui Alexandru Suțu, după care, în anul 1822 a urmat la tron, Grigore Ghica, cel amintit mai sus.

În acele vremuri perioada serviciului militar era de șapte ani. Șapte ani în cap – nici mai mult, nici mai puțin – vreme în care ostașul nu avea cum să-și mai vadă pe cei dragi ai lui lăsați departe în pragul casei, cu ochii scăldați în lacrimi. Pentru aceasta, feciorii cu vârsta între 20–28 de ani, în anotimpul de toamnă stau fugiți pitindu-se prin codri sau prin cine știe ce coclauri, căci numai în acest timp din an poterașii împreună cu câțiva

vătăşei de-ai primăriei vânau cu arcanul pe tinerii ce-i aveau în evidenţă şi numai câte unul din fiecare sat, care le picau în mână.

Şi poate aţi observat şi aceea, dragii mei, că în frazele de mai sus unde am făcut cunoştinţă cu familiile dascălului şi epitropului din Bălteni, numele fetei lui badea Velicu şi al băiatului lui badea Alexe le-am scris cu litere majuscule: „MARIA şi IOAN". Asta, pentru faptul că povestirea noastră tinde să se localizeze mai mult în jurul acestora.

Deocamdată, să rămânem un pic în anturajul casei lui badea Alexe, unde, dealtfel, ştim că domneşte pacea şi fericirea. O fi domnind pacea şi fericirea – nu zicem ba şi ne bucurăm de aceasta, dar nu trebuie să dăm uitării, că pe pământul acesta nimic nu e statornic; Fiul mai mare al epitropului fiind născut în anul 1798 sub domnia lui Constantin Ipsilanti, îl vedem acum ajuns cu numărul anilor săi câte degete are el la mâini şi picioare. De aceea, aici, în casa unde cu gândul ne aflăm, a pătruns şi frica şi grija. Dar, cum am mai spus, asta, numai pentru vremea cuprinsă între începutul lui septembrie până spre sfârşitul lui brumar, şi după aceea, liniştea se aşează iarăşi la locul ei şi Ion al nostru îşi poate vedea de rostul său în pace încă nouă luni de-aici încolo. Şi asta, pentru el fi-va până ce va ajunge la vârsta de 28 de ani şi după aceea poate sta fără nici-o teamă în cuibul său.

Nu-i mai puţin adevărat, că, tânărul prins cu arcanul şi dus la regiment pentru satisfacerea serviciului militar, pleacă crud, frumos, nefortificat şi necunoscând multe din tainele vieţii. Iar cel lăsat la vatră revine călit, bărbat în toată puterea cuvântului, omul ce scoate pâine din brazda de pământ, vultur de strajă la hotar şi tată bun pruncilor săi – familiei sale; temelia şi pepiniera neamului.

Desigur, nimic rău în asta, dar, s-o spunem şi pe aceea, că, să cazi ca gâza sub opincă pentru un timp atât de îndelungat şi tocmai în anii visurilor tinereţii, când viaţa îţi dă ghes să-ţi durezi un cămin luminat şi încălzit cu căldura iubirii, având lângă tine pe cea croită din coasta ta – pe aleasa inimii şi, ... deodată să te vezi rupt în chip dureros de toate aceste înflăcărate dorinţi şi dus hăt departe, nu e deloc uşor.

SEZONUL NUNŢILOR

Să trecem, dar, peste toate acestea.

Suntem în toamna anului 1818, luna lui brumărel, când după obicei începe sezonul nunţilor şi vinul nou se trage de pe drojdie. În satul nostru Bălteni, viaţa decurge normal, e linişte. E linişte pentru încă un an de zile, că, deja vânătorii cu arcanul lor au pus mâna pe unul dintre feciorii satului şi l-au trimis, la datorie".

Iată dar, că acum asistăm la prima nuntă din acest sezon de toamnă. O nuntă frumoasă şi cu veselie multă. Mireasa e din satul vecin – Brătuleşti, iar mirele, de aici, din vatra acestui sat. Socrul mic, adică, tatăl miresei, este chiar ajutorul vornicului din comună – e unul din cei ce fac parte din grupul de „vânători" despre care am vorbit mai sus. Cununia religioasă se oficiază la Bisericuţa noastră din Bălteni – satul mirelui. La sfârşitul acestei ceremonii când toţi gustau din paharul cu vin din care au băut mirii, epitropul badea Alexe, se adresează socrului mic cu un pic de ironie-n glas:

– Domnule Vaida – că așa îi era numele – de acum ești fericit. Ai scăpat de două griji mari.

– Griji sunt destule pe capul omului, dar, care sunt cele două griji la care te referi, tălică? – grăi socrul – la care, epitropul, îl lămuri:

– Una este că te-ai liberat de „Piatra din casă" și a doua, că ți-ai făcut „datoria" de a înșfăca un fecior de-al satului și a-l trimite pentru șapte ani departe de ai săi.

Aici, Vaida simțindu-se atins la coarda aia subțire și nevrând să arate a fi iritat, că, de, -mnealui e tatăl miresii și cum-necum, trebuie să țină isonul veseliei:

– Bine ai grăit, bădiță. Așa e. Așa e viața. Viața ne oferă multe satisfacții, dar ne cere și obligații. Și tot el în continuare: – Bade Alexe, știu că ai un fecior intrat cu vârsta în douăzecișiunu, că-l avem în evidența catastifului de la primărie, dar, pentru – că-ți port respectul fiind epitropul acestui sat, – de acum și satul fiicei mele, voi face tot ce-mi va sta-n putință să-l socotim scăpat. Jandarmii și primarul sunt oameni de-nțeles și o să am eu grijă. Fii pe pace. Și, ... poate, peste un an ne cuscrim amândoi, că, mai am una ce-și așteaptă rândul. S-o vezi, rămâi paf. E o zână, nu altceva. E mai frumoasă ca asta de-i mireasă acum. O, și ce minunat ar fi să se vadă două surori măritate în acelaș sat!...

După ce Vaida s-a depărtat, văzându-și de rostul lui, dascălul, cel ce a fost acolea și a auzit discuția dintre ei, zise către epitrop:

– Se vede că socrul mic a apucat ceva la măsea, neică Alexe, că prea are gâdilici la limbă. Și ce zice, că în toamna cealaltă să se cuscrească cu matale? Eu aș zice să te ferească Dumnezeu să nu faci una ca asta, că

ți-ai pierde toată cinstea în fața satului ăsta. Te-ar urî, așa cum îl urăște pe el o lume-ntreagă pentru arcanul și serviciul lui ingrat. – Vezi-ți de treabă, neiculiță! ...Și-apoi, aici în satul nostru, nu sunt fete destul de bune? Și încă ce fete!!

În urma acestora, bietul badea Alexe a rămas îngândurat. Îngândurat a plecat de la Biserică și îngândurat a fost toată săptămâna ce a urmat. „Ce zice vătășelul? – gândește el – că fi-sa este frumoasă cum alta nu-i? Ce, dacă-și dă cu făină pe nas și cu boia pe obraz și se face ca o sorcovă e zână? Ce, omul trăiește cu frumusețea aia care astăzi e și mâine n-o mai vezi? Omul, neiculiță, trăiește cu frumusețea aceea care nu se vede, dar se simte: Frumusețea sufletului care ține toată viața. Și în cele din urmă, badea Tomică, dascălul, are dreptate în toate vorbele sale. Și-apoi, după câte știu, în casa lui a crescut în frica de Dumnezeu o fecioară – o mândrețe de fată. Și noi, adică eu și cu el ne avem mai abitir ca frații. Dar, să vedem ce va urma, că, și feciorul meu, Ion și fata lui, sunt, oarecum, cruzi cu vârsta ca niște copăcei și cred, că nu se știu între ei. Doamne, ferește-ne copiii de orice vătămare!".

NOSTALGIA LUI IOAN

Ioan, feciorul lui badea Alexe, arată ca un pui de haiduc, cu mustăcioară crudă sub nas, înalt, voinic și-i gata oricând să sfarme piatra cu pumnul. Rânduiala firii, la vârsta aceasta, îl îndeamnă pe viteazul nostru să tragă cu coada ochiului către fetele din sat; care dintre toate e mai cuminte, mai serioasă, mai harnică, mai frumoasă și cu credință-n Dumnezeu, de care ar urma să se lege pe viață cu trup și suflet. Și desigur, această

alegere o poate face numai el, dar. nu fără consimțământul părinților și al celeilalte părți.

Astfel stând lucrurile, într-o seară din această săptămână, îl vedem pe Ion al nostru întârziind pe prispa casei părintești, cufundat în gânduri nostalgice și așteptând să-i vină de undeva un răspuns, o scăpare, o ieșire la un liman liniștit și mângâietor. Are ochii deschiși, dar, totuși visează. Visează la un ideal înalt, nespus de frumos și la care, dânsul, tinde să ajungă cu orice preț: „Fericirea unei iubiri curate". Vălul nevăzut ce-i acoperea ochii până nu demult, a fost cu totul înlăturat și de-acum i se descoperă o lume nouă, o lume încântătoare a iubirii. Și de ce toate acestea și încă așa deodată, că, până acum nu se gândea decât la el însuși? Să fie și aceasta o taină ce va să rămână ascunsă în inima sa? O, nu, nicidecum. Gândind numai la vârsta lui, dezlegarea acestei taine, devine ușoară pentru oricine.

Șederea pe prispa casei, până târziu, se repetă și-n seara următoare și tata Alexe, observând această schimbare la fiul său, ieși binișor și se așeză lângă el:

– Ce e, tată? Încă nu te-ai culcat până acum? – se grăbi Ion să o ia înainte cu întrebarea. Apoi, tatăl, cu glas domol:

– Asta trebuie să știu eu la tine. De ce nu intri în patul tău, să te odihnești, că, doar ai muncit astăzi? Te doboară vreun gând străin? Spune-mi, căci s-ar putea să-ți fiu de ajutor.

– Nu prea am somn, tată, – răspunse băiatul scurt și abătut. Iar bătrânul, care, a trecut și el cândva prin vârsta fiului și știind ce sentimente nutresc tinerii la anii aceștia, intră direct și zise:

– Ioane, tată, dacă ai pus ochii pe vreo copilă de-aici din sat, bine-ar fi. Mie poți să-mi spui fără ocol, căci, iată, vremea ne silește, mâine-poimâine te va prinde din urmă fratele tău, și, ... vezi bine. Și-apoi, e anul de când bunica ta s-a mutat la locul ei de odihnă, casa bătrânească, precum știi, a rămas fără suflet mângâietor și așteaptă cu nerăbdare o mână de om casnic, să-i poată reda viață și voie bună. Tu, de-acum, ai prins meșteșugul gospodarului și bine-ar fi, zic, să-ți îndrepți atenția și privirea, sufletul și inima către una din fetele satului, care crezi că ar fi ție pe plac și s-ar potrivi cu starea noastră. Ai, ce zici?

La acestea, Ion al nostru, roși în fața tatălui, dar asta, la lumina lunii nu se poate observa și răspunse cu tresăltare reținută:

– Tată, bine zici tu, dar, gândesc, că, fiind la casa mea, acei vânători de oameni m-ar prinde ca la copcă și-apoi, – ia gândește-te: cum ar răbda-o inima pe soțioara mea să steie șapte ani singurică și cu văzul prin fereastră așteptându-mă?

Apoi, tatăl, consolându-l și dându-i curaj:

– O, dragul meu, să avem, totuși, nădejde la Dumnezeu, că asta nu se va întâmpla. Ce ar însemna, dar, de teama aceasta să nu se mai însoare nimeni decât după vârsta de treizeci de ani? Sau să rămână holtei cu toții? Dar așa, satul nostru ar urma să piară! Nu uita, fiule, că vatra asta a Băltenilor a fost sfințită cu sudoarea și lacrimile moșilor și strămoșilor noștri și va trebui să dăinuie peste veacuri. Așa că, Ioane taică, hai să gândim încotro apucăm. Tu ar trebui să știi mai bine care din fetele de-aici sunt mai acătării. Eu, dealtfel, am și făcut o orientare. Și, ... Doamne, ce bine-ar fi să fie așa precum

gândesc eu, dar, în același timp, nu vreau să răpesc libertatea și dorința ta. Deci, curaj, fiule – feciorul tatei. Curajul să nu te părăsească. Din orice situație există o ieșire, o mântuire. Și-apoi, tainița în care te-am ținut ascuns în toamna aceasta, cine-ar putea-o descoperi? Și-acum, hai la culcare, că trebuie să te odihnești și până duminică să ne lumineze Dumnezeu cu bunătatea Sa, după cum va voi El.

Pe când Ion al nostru își petrecea zilele în chipul descris mai sus, tatăl lui, printre celelalte îndeletniciri de pe lângă casă ce se fac în mod obișnuit înainte de venirea iernii, sta de vorbă cu lelea Sanda, femeia lui, făcând planuri după planuri: „Care familie din sat cu fată de măritat s-ar cuveni lor a se încuscri? Care dintre fetele din Bălteni ar merita să le fie noră?" Și în cele din urmă, femeia luă cuvântul și zise:

– Omule, ce mai tura-vura, tu ești acolea cu badea Toma, te ai bine cu el, vorbiți de multe și de toate de-ale Bisericii, zi-i și de asta, că vrem să ne căpătuim feciorul ăl mare și să ne facem cuscri, că doar nu suntem din aceia de lepădat. O, Doamne, ce mândrețe de fetișcană le-a răsărit lor în casă! Dac-ar vedea-o Ion al nostru, ar rămâne tablou.

– Da, măi femeie, răspunse omul. N-ar fi rău. Și eu m-am gândit la asta, dar, vezi tu, că, ... copila aceasta abia a împlinit 17 ani și ... ce să zic, nu prea îndrăznesc.

– Ha, ui-la el! Tocmai cine vorbește! zise femeia cu avânt. – Tu, cum m-ai luat din casa mamei când abia număram 15 ani? Așa că, omule, dă-i bătaie, nu mai amâna, că ne-o ia altul înainte. O, de-ai ști, că eu, deja am început să mă dau pe lângă „cuscra" Sultănica. De câte ori ne-ntoarcem de la Sfânta Biserică, intru în vorbă

cu dânsa, – adică, cu dânsele, că totdeauna cu fiică-sa sunt prezente la sfânta slujbă și la plecare se țin de toartă una pe alta. Așa că, tot înainte, omule și Bunul Dumnezeu să fie cu noi!

– Ei, măi femeie, măi femeie, tu mă bagi la înghesuială pe mine! – zise bietul om luându-și căciula de pe cap și scărpinându-se după ureche.

PROPUNEREA DE RUDENIE

E duminică, – prima după cele discutate mai sus – sfânta slujbă a luat sfârșit și badea Alexe stă de vorbă cu dascălul Velicu:

– Bade Tomică, zice epitropul – mă vei ierta dacă vorbele mele nu-ți pică bine. Iată, suntem oameni în toată firea, ne cunoaștem unii pe alții, cum fiecare ne cunoaștem mâinile; tălică îl știi pe feciorul meu ăl mare, că-l vezi în sărbători aici, în Casa Domnului. Acesta, bădiță, încă din vară a împlinit un pol de ani și acum, dacă potera a trecut mi-a năzărit să-l căpătuiesc, că i-a venit sorocul. Știi doar că mai am trei în urma lui.

Aici, dascălul intră în vorbă:

– Să vă trăiască, neică Alexe! Îl știu, cum să nu-l știu pe Ion al matale și-mi place de el, că e cuminte, are teamă de Dumnezeu, arată ca un haiduc, ce mai încoa – și-n colo, îi seamănă tatălui său, ... Dar, bădiță, dumneata crezi că de-l căpătuiești, nu-l va mai urmări cei de la Spătărie?

Epitropul, insistă, zicând:

– Să sperăm că nu-l va putea dibui. Tainița lui este strașnică, iar pe-de-altă parte, însuși Vaida, – ăl de este

îndrumătorul poterei – cel ce a fost socrul mic în duminica trecută, ne-a asigurat că ni-l va ocroti cât îi va sta în putinţă.

– Vai de mine, Doamne! – zise dascălul ca speriat: tălică, bre, să nu pui bază pe vulpoiul ăsta ce se crede mare boier, get-beget coada vacii, că, a zis aşa, socotind, că nu-l veţi mai piti şi astfel, va fi lui mai la îndemână să-l înhaţe. Cine nu ştie cât de şiret e Vaida ăsta – trepăduşul primăriei?!

– Ei, nu suntem noi chiar aşa de naivi. Vom fi şi de-aici încolo cât se poate de vigilenţi, – grăi epitropul şi-n continuare, trăgând spre subiectul ce-l interesa:

– Dar, să lăsăm astea. Ce zici bădicule: vrei să ne facem rude apropiate?

La acestea, dascălul luă aierul de om aflat la încurcătură şi zise:

– Cum, adică? Spune-o p-a dreaptă.

– Eu, cred că tălică ai priceput unde vreau să bat. Dar, iată, precum ştim, în grădina dumitale a crescut o floare rară numai cu 17 petale, ...

– Şi?

– Şi vrem să fie-n casa noastră, să o ţinem la fereastră.

– Ei, nu mai spune! Dar, cum să-mi las grădina fără floare?

– Asta-i bună, bre, dar, nu v-a dăruit Bunul Dumnezeu cu destule? Aşa că, ne daţi şi nouă una. Numai una!

Dascălul, zâmbindu-i prieteneşte, răspunse nehotărât:

– Ei, bade Alexe, îngăduie şi mai lasă-mi timp de gândire, trebuie să mă sfătuiesc şi cu mama copilei, că nu-i o treabă de târg aşaa... „dă-mi banii şi ia-ţi marfa".

Dar, oricum, fiţi pe pace şi nădejdea să n-o alungaţi, că până duminica viitoare vă dăm răspunsul: ori că e laie, ori bălaie!

– Fie cum o fi, numai să ne daţi fata, să fie şi-n casa mea tot cinci la număr cum e şi la dumneata! Ori, cum zici că îi e numele?

– Maria, neică Alexe.

– Ma-ri-a! – grăi epitropul plin de caldă bucurie. O, ce minunat, dragă cuscrişorule. Dumnezeu fie cu noi! Venim după amiază să facem înţelegerea?

Acum, Dascălul, iarăşi zâmbind şi bătându-l pe umăr:

– Bade Alexe, bade Alexe! Ai rămas acelaşi din totdeauna: cu sufletul şi inima deschisă. Să-ţi dea Dumnezeu sănătate şi să izbândeşti în toate!

– Amin! Şi să ne vedem când ne-om vedea palmele, cuscre dragă.

Decum a ajuns acasă, badea Alexe, zice către soţia sa:

– Măi femeie, „miroase a bine". După câte mi-a dat de înţeles dascălul Toma, nu se împotriveşte la dorinţa noastră şi mi-a spus că mai întâi să vorbească despre aceasta cu femeia lui şi duminica viitoare îmi va da răspunsul.

– Ehe, omule, – se grăbi lelea Sanda – să nu crezi că eu am stat cu mâna-n şold. Am şi aranjat cu mama fetei. Dar, tot aşa a zis, să vorbească între dânşii şi-mi va da răspunsul cât de curând.

În casa lui badea Velicu aceeaşi chestiune la ordinea zilei. Mai întâi dumnealui:

– Măi femeie, iată că epitropul nostru a rupt tăcerea şi mi-a spus-o pe „scurtătură". Vrea neapărat să ne ia fata – pe Maria şi s-o treacă pe numele lor.

– Da, știu. Pentru Ion, fiul lui, ăl mare. Tot despre asta am vorbit și eu cu lelea Sanda astăzi când am ieșit de la Sfânta Biserică.

– Și?

– Și – ce să zic, ... eu zic bine. Hai s-o facem. Să-i spunem și fetei despre aceasta, să vedem, ea, ce gânduri are.

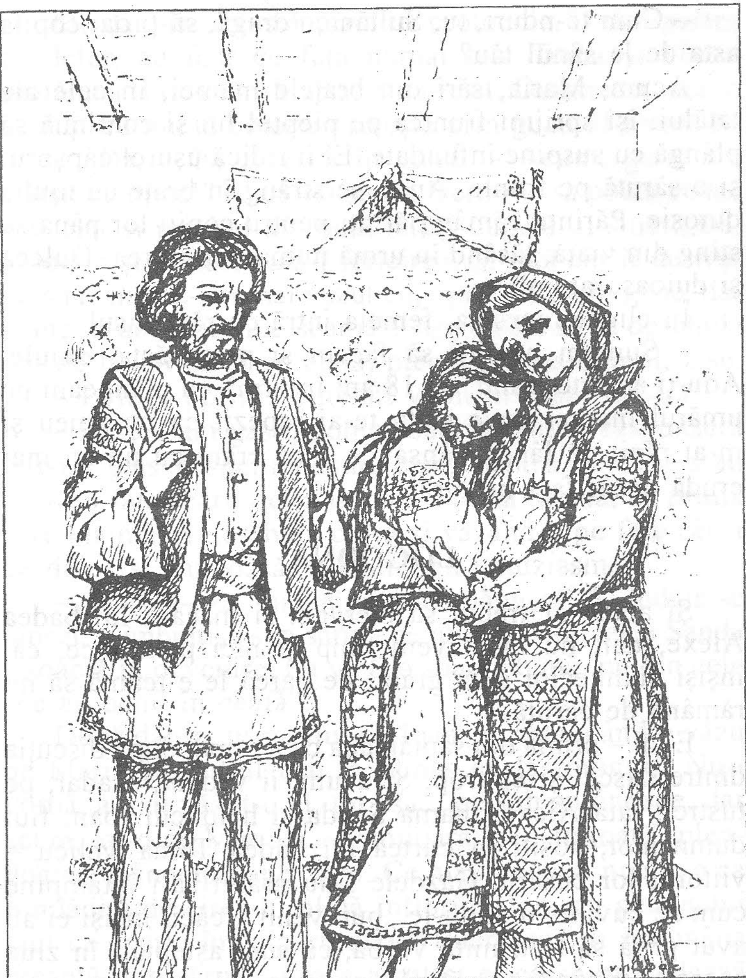
Dar n-a mai fost nevoie să o mai cheme. Maria, care, abia își schimbase hainele de pe ea, se afla în camera alăturată și auzind despre ce este vorba, repede deschise ușa și sări ca o căprioară în brațele mamei sale. Apoi, cu ochii încărcați de lacrimi, grăi cu glas îndurerat și rugător:

– Mamă! ... Ce vreți să faceți cu mine? Așa de repede vreți să mă rupeți de voi și de frățiorii mei? Cu ce am greșit eu vouă? Și apoi a dat drumul unui plâns zgomotos și sfâșietor, de se sălta cămașa pe dânsa.

Pe loc, mamei Sultănica i s-au umezit ochii de lacrimi și cu multă duioșie, grăi:

– Fetița mamei, aceea dulce, harnică și frumoasă, – ce să facem? Așa-i viața. Așa a rânduit Dumnezeu. Toate la vremea lor, că, de lași ceva pe mâine, lăsat rămâne și timpul nu-l mai poți întoarce. Iar părerea de rău de mai târziu la nimic nu folosește, ci mai rău te chinuiește. O, iubita mea, îngerașul meu, nu mai plânge, ci bucură-te de viață, că așa se cuvine în lumea asta. O, ce mândră am să fiu când te voi vedea mireasă, îmbrăcată toată-n alb, cu coroniță de romaniță și albăstrele pe cap și stând în fața Sfântului Altar lângă un făt-frumos, cum e Ion al lelei Sanda!

Bietul tată, văzând acestea, mișcat în adâncul sufletului, zise femeii sale:

Tatăl Mariucăi o întreabă pe soție: Cum te înduri tu, Sultănico dragă, să-ți dai copila asta de la sânul tău?

– Cum te-nduri, tu, Sultănico dragă, să-ți dai copila asta de la sânul tău?

Acum, Maria, sări din brațele mamei, în cele ale tatălui, își sprijini fruntea pe pieptul lui și continuă să plângă cu suspine înfundate. El îi ridică ușurel căpșorul și o sărută pe frunte. Apoi, se strâng în brațe cu multă duioșie. Părinții rămân părinți pentru copiii lor până se sting din viață, lăsând în urmă numai amintirea. Dulcea și duioasa amintire.

În clipele acestea, femeia intră cu răspunsul:

– Suntem nevoiți să facem și pasul ăsta, omule. Adu-ți aminte, când, cu 18 ani în urmă eu plângeam pe umărul mamei mele și tu te-ai repezit ca un zmeu și m-ai răpit de lângă dânsa! Și încă eram cu un an mai crudă decât fata noastră!

LOGODNA

Și acum ar trebui să mergem și în casa lui badea Alexe, dar, nu mai avem timp și nici pentru ce, că, înșiși dumnealor s-au grăbit de parcă le e teamă să nu rămână de căruță.

E joi – prima din săptămâna ce a urmat după discuția dintre dascăl și epitrop. Și acum, îi vedem, așadar, pe tustrei: tata Alexe, mama Sanda și haiducul Ioan, fiul dumnealor, sosiți în curtea lui badea Toma Velicu – viitorul lor cuscru. Gazdele s-au grăbit să-i întâmpine cum se cuvine, urându-le „bun venit", căci, înșiși ei au avut grijă să le trimită vorbă, că sunt așteptați în ziua aceasta, făcând pregătirile necesare și specifice unui astfel de eveniment. Și bineînțeles, că și oaspeții noștri nu au venit cu mâinile goale.

Ei, dar, la această primire protocolară, din partea gazdelor, au fost de față numai tata Toma și mama Sultănica. Fiica lor, Maria, nu a ieșit. Dumneaei, stă în casă și cu multă emoție privește prin geamul ferestrei!

– „Da, – își zice ea în gând. – Acum, gata, s-a sfârșit cu mine!" Apoi, își șterse lacrimile să poată vedea mai clar și privind din nou, iarăși cugetă în sine: „Da, e voinic și arătos, bată-l fericirea. Și iată cât îi de frumos la chip! L-am mai văzut eu, așaa ... pe sub gene, dar atunci n-am luat bine seama". Apoi, sări să le deschidă ușa de la antreu și cu capul plecat și glas domol, zise:

– Poftiți, poftiți. Bine-ați venit în casa noastră!

– Bine v-am găsit, domnișoară Maria! – răspunseră într-un glas oaspeții noștri, care, pentru o clipă s-au oprit în fața scării de la intrare. Mama Sanda, fu prima care înaintă să deschidă calea și văzând-o pe fată cât îi de dulce și frumoasă, exclamă cu entuziasm:

– „Mânca-o-ar mama pe ea de păpușă!" Și îndată se repezi, o îmbrățișă și o sărută pe obraji. Aici, lelea Sanda e soacră în devenire. Ea va fi o soacră bună, nu din cele „ce au ochii în ceafă".

După dânsa, urmă fiul ei, Ioan. Acesta, când o văzu pe Maria în cadrul ușii, a rămas ca la fotograf. Nu-i vorbă, a mai văzut-o el, tot așa... pe sub sprâncene, dar acum, iat-o pe Măriuța – inimioara lui – în toată splendoarea, stând aproape de el. Ce mai încoa și-ncolo, e ca o mlădiță de cireș în plină înflorire. Ion, cu genunchii moi ca ceara, înaintă cu sfială tinerească, îi luă mâna dreaptă și o sărută. Așa a auzit și el că se procedează în împrejurări de genul acesta. Pe dată, fața Mariei, de nevinovăție pudică, se făcu rozalie asemenea petalei

de trandafir. Iar Ion al nostru, o pierdea din ochi de drag. La urmă se apropie și tata Alexe. El, ca om în vârstă, se mulțumește numai să o apropie pe fată de umărul său și să-i zică:

– Să ne trăiești, fetițo dragă, în pace, sănătate și fericire până la adânci bătrânețe lângă tot ce-ți este ție drag!

Fata, emoționată la exces, luă mâna bătrânului și o sărută. După toate acestea, noii veniți, au fost poftiți să intre în casă. În interior, oaspeții, au fost plăcut surprinși: Casa lelei Sultănica, e absolut „pusă la punct" și curată ca luna, odăile sunt îmbrăcate în scoarțe și velințe cu alesături, macaturi și preșuri noi – nouțe – toate făcute de mâna ei, paturile îmbrăcate cu așternuturi și pleduri de lână, garnisite cu tot felul de bagateluri, care mai de care mai frumoase, perne moi așezate unele peste altele de ajungeau până-n grindă.

Când au intrat în „casa mare", unde, în peretele din Răsărit străjuia Icoana Maicii Domnului, împodobită cu ștergar din borangic auriu, au fost întâmpinați de un puternic parfum de gutui ce erau așezate printre ghivecele de flori din ferestre. În mijloc, o masă acoperită cu mileu din pânză albă având chenarul cusut cu arnici roșu, negru și verde în motive florale, peste care, o frumoasă vază încărcată cu crizanteme proaspete, arătau, că musafirii noștri sunt primiți aici cu toată dragostea. Și-apoi, de ce să nu fie așa, de vreme ce românul nostru totdeauna a dat dovadă că este cu inimă curată și sufletul deschis în fața oaspeților.

Și acum, să vedem ce a mai urmat.

Deci, ajunși aici, musafirii noștri au fost îmbiați să ia loc pe scaunele ce se aflau în jurul mesei. Sunt cinci

persoane. Domnișoara Mariuca nu este de față, dar, vom vedea curând pricina absenței ei. Pentru ceilalți copii mai mici ai lui badea Toma facem abstracție, că, dumnealor, au fost instruiți să stea cuminți pe la bucătărie sau prin ogradă.

În casă, cei întruniți în consiliu interfamilial, n-au apucat să rostească un cuvânt, că, Mariuca a și apărut în prag purtând pe braț o tipsie, pe care erau așezate farfurioare cu dulceață de gutui, lingurițe, pahare și o cană mare cu apă proaspătă. Mai întâi au fost serviți musafirii, începând cu lelea Sanda, apoi badea Alexe și la urmă, Ion, – haiducul nostru, ce se afla stând între părinții săi.

Desigur, mama Sultănica a avut grija asta să o învețe pe fiica ei, felul și ordinea servirii oaspeților, că, dealtfel, unei copile care abia a împlinit 200 de luni, nu i se poate pretinde să cunoască pe de rost codul bunelor maniere – unei copile, care, mai departe de satele învecinate nu i-a călcat piciorul vreodată. Și-atunci, numai când a luat-o tatăl ei la moară, sau la rudele de pe acolo. Ei, dar, în rest, se poate lua la întrecere cu toate fetele de vârsta ei la gătitul mâncării, lucrul cu iglița sau andrele, precum și în războiul de țesut. Ba a învățat Măriuca noastră cum se cresc viermii de mătase și cum se trage borangicul din gogoșile acelea ca aurul sau ca argintul. Și dacă nu-i prea mult spus, de vreo doi-trei ani încoace, numai ea a spoit casa și înăuntru și pe-afară cu var alb ca neaua. Acum, părinții ei se mândresc cu fiica lor, căci au crescut-o cum se cuvine și au pregătit-o pentru a fi capabilă să poată ține rostul unei familii – familiei ei de mâine. Aici, în mica noastră Adunare, Maria, constituie persoana numărul unu – ființă emotivă, dar, *„numărul unu"*.

Înainte de a gusta dulceața, toți s-au ridicat și stând cu fața spre icoana de la Răsărit, tata Toma, zise cu glas evlavios:

– „Doamne Iisuse Hristoase – Fiul lui Dumnezeu, pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, privește cu îndurările Tale bogate asupra robilor Tăi și binecuvintează preasmeritul nostru sfat. Ia în paza Ta, Doamne, pe copiii noștri și umple-i pe ei de înțelepciune și binecuvântări cerești!".

Tata Alexe încheie mica rugăciune, zicând și însemnându-se pe piept cu semnul Sfintei Cruci:

– Amin! Și bine v-am găsit, fraților!

– Bine ați venit în cele ale noastre! – răspunseră gazdele cu multă bunăvoință și făcându-și semnul mântuitor.

Apoi, iarăși s-au așezat și după ce-au servit dulceața, mama Sanda, cu zâmbetul pe față, grăi:

– Vă mulțumesc, dragii mei. E foarte bună dulceața dumneavoastră.

Acum, tata Alexe, zice și el:

– Nemaipomenit de bună! E dulce ca mierea!

Și Ion, la rândul său, privind pe sub sprâncene la Mariuca: – ... dar, mai dulce e domnișoara Maria!

La acestea, toți au făcut haz și zicând:

– Da, așa este!

În urma acestei unanime flatări, Mariuca noastră, cu obrăjorii ca bujorii și topită de emoție, zise:

– Mama a făcut dulceața! – și se duse de o îmbrățișă pe mama ei, iar mama Sultănica se simte atât de fericită, de parcă i-ar mai fi crescut o inimă. Și-și sărută cu dragoste copila.

Pentru o logodnă civilă, după toate regulile scrise și nescrise, mai înainte de a se servi masa, – agapa protocolară – are loc înțelegerea între părți: ce dai tu, ce dau eu, ce lași tu, ce las eu, dar acestea, mai puțin ne interesează. De la sine se-nțelege că badea Alexe trebuie să dea fiului său toate cele necesare închegării unui nou cămin. Despre casă de locuit am mai amintit într-una din paginile anterioare.

Iar pentru Maria, părinții ei, – cu deosebire mama Sultănica, încă de când era fiica lor mică, a început a-i pregăti trusoul casei – un trusou bogat încât poți umple un car cu vârf și-ndesat și – bine-nțeles, – nelipsita văcuță cu lapte. Pe deasupra la toate acestea, mama Sultănica, a mai dat scumpei sale fiice și o salbă cu trei galbeni prinși pe cordiță albă de mătase.

Bunăoară, dacă am zis, că nu prea ne interesează ce au discutat între ei, părinții celor doi, în schimb, să urmărim mai îndeaproape pe tinerii noștri.

Iată dar, cum-necum, pentru a se cunoaște mai bine, celor doi, Ioan și Maria li s-a creat posibilitatea de a sta față-n față într-o cameră alăturată. Lui Ioan îi este datoria de a deschide cuvântul:

– Dragă Mariuca, zise el cu vibrații în glas – sunt fericit că-mi văzui visul cu ochii!

– Cum, adică, tu crezi în vise? – grăi dânsa fără a-și ridica privirile spre fața lui.

– Sunt și vise în care trebuie să crezi. Sunt vise care le visezi fără să dormi și cărora li se mai zic idealuri sau dorințe fierbinți, o lămuri el.

– Aha! – făcu Maria. Tu visezi fără să dormi. E interesant. Dar, poate că mi se-ntâmplă și mie așa ceva.

– Tu m-ai visat vreodată pe mine, Mariuca dragă? – întrebă Ion mai stăruitor. Și Maria, ținându-și fruntea plecată, răspunse:

– Încă nu. Poate de-aici în colo.

Acum, Ion, prinzând curaj:

– Mariuca dragă, te iubesc nespus de mult. Îmi plac grozav ochișorii tăi albaștri și senini ca cerul!

– Dar, ochii mei nu-s albaștri, – protestă dumneaei.

– Ba sunt albaștri!

– Ba nu!

– Ba da!

– Ba nu!

După acest mic duel de cuvinte urmă o clipă de tăcere, apoi, el îi luă mâna dreaptă și o ținu strâns pe inima sa. Maria, vru să-și tragă mâna de pe pieptul lui, dar nu reuși și zise amenințător:

– Te spun la mama!

Ion, râse de naivitatea ei copilărească și insistă:

– Dar, scumpo, cum să știu ce culoare au ochișorii tăi dacă nu vrei să mă privești?

Acum, Maria îndrăzni de a-și ridica ușurel fruntea și-i arătă dumnealui culoarea ochilor ei. Pretextul lui Ion avu efectul dorit, că, repede îi prinse bărbița și o sărută cu drag pe buze. Fata, emoționată, roși până-n vârful urechilor. Apoi, domol își plecă fruntea și-și lipi capul pe inima fierbinte a lui Ion și zicând cu voce lină și dulce.

– Acum, nu te mai spun la mama!

Ion o strânse la pieptul său și-i sărută pe rând cosițele ei castanii, împletite cu fundițe albe și lăsate peste umeri.

În cele din urmă, el o mai întrebă mașinal pe iubita lui, zicând:

– Mariuca dragă, nu-i așa că ochișorii tăi căprui, vor fura inima oricui?

Acum, dumneaei, privindu-l drept în ochi:

– Nu, ci numai pe a lui Ion al meu, că așa e voia lui Dumnezeu. – Și se înălță pe vârfuri să ajungă la gura iubitului ei.

NUNTA

Suntem în penultima duminică din dulcele toamnei anului 1818 – în satul Bălteni e nuntă mare: badea Alexe Bălănoiu, căsătorește pe fiul cel mare al său, Ioan, cu fiica cea mare a dascălului Toma Velicu, Maria. Lume multă, – tot satul e de față, ba chiar și din satele învecinate au venit aici să vadă și să se veselească împreună. Mirele-i frumos și mândru ca un crai de prin povești, iar mireasa, ne-a luat graiul, – pare-un înger alb ca neaua ce plutește în sclipiri – vorba ceea: „La soare te poți uita, dar la dânsa ba". Nunii sunt nașii de botez al lui Ioan și acum îi vedem porniți cu toții în mare și vesel alai către biserica de lemn de la marginea satului, pentru oficierea logodnei și cununiei religioase. Aici, sunt așteptați cu dragă inimă de către părintele Andrei – preotul bătrân, despre care am amintit la începutul povestirii noastre, – îmbrăcat în odă'dii strălucitoare, care îi primește cu urarea de „Bun venit!".

În Sfântul Locaș, după ce toți și-au ocupat locurile și liniștea s-a așternut peste toată suflarea, s-a început slujba rituală. Momentul e solemn, înălțător, nuntașii sunt cuminți și ascultă în desăvârșită tăcere, căci, persoana părintelui Andrei, cu blândețea și evlavia sa inspiră duh liniștitor în Casa Domnului – duh de smerenie.

Ion luând mâna dreaptă a Măriucăi, o ține strâns pe inima sa, însă ea risposteză zicându-i: ... te spun la mama!

Priviți dinspre Sfântul Altar, mirii, încadrați de nuni cu lumânările aprinse și de părinții lor și în față având pe slujitorul lui Dumnezeu, Crucea și Evanghelia Sa, se arată ochilor noștri ca un minunat tablou, ca o icoană vie de neuitat.

În cele din urmă, mirii și-au împreunat mâinile și și-au pus fruntea pe sfânta Cruce și Evanghelie, iar preotul a ridicat cununiile de pe capul lor, rostind binecuvântările rânduite.

La sfârșit, părintele Andrei iarăși îi binecuvintează, urându-le viață lungă, fericită, înconjurați de cât mai mulți copii sănătoși, frumoși și cuminți, „păzind hotarele legii" în iubire și respect reciproc, respectând și ascultând de părinții lor trupești, de nașii care-s părinți sufletești și de Sfânta Biserică.

După toate acestea, bătrânul, se adresează tuturor, zicând:

– Acum, dragii mei, fiilor duhovnicești, mergeți sănătoși și vă veseliți cu toții împreună, păstrând limitele creștinești, cumințenia românului, portul, vorba și frumoasele noast e obiceiuri strămoșești, căci numai acestea ne țin legați în unire sfântă de sânge și neam românesc, aici, în hotarele noastre, în vatra părinților noștri, în Biserica lui Dumnezeu. Fiți sănătoși și fericiți întru mulți ani!

Aici, în satul nostru, patru case sunt împodobite cu flori, ghirlande de brazi și crenguțe de stejar: casa socrului mic, – de unde a fost luată mireasa – casa socrului mare, – în care vor locui numai câteva zile tinerii însurăței, casa nunilor și cea bătrânească în care și-a dus traiul bunica lui Ioan – casa care-i așteaptă cu nerăbdare și cu toată dragostea pe tinerii noștri să se instaleze într-însa.

Bunăoară, noi, să urmărim pe mai departe convoiul vesel al nuntașilor! Aha, iată-i că se-ndreaptă către curtea socrului mare. Ajunși aici, sunt întâmpinați de alți nuntași de-ai casei, cu urările de „bun venit", sănătate, viață lungă și fericită, așezându-se cu toții pe la mese, discutând și servind din bunătățile puse înainte ...

Cu prilejul nunților, ca și-n celelalte sărbători, băieții sunt îmbrăcați în cămăși făcute din pânză albă de casă, cusute cu arnici, pantaloni din lână, brâu roșu, opincuțe și pe cap pălării împodobite cu pene de fazan, sau căciuli negre din blănițe de miel.

Fetele, de obicei, sunt mai vaporoase, cu marame subțiri pe cap făcute din borangic, prin care se văd codițele frumos împletite cu fundițe, ii din pânză de casă, bogat înflorate, pestelcă sau fote din lână, de asemeni frumos colorate, poale albe din pânză, garnisite cu motive florale și în picioare cu opincuțe sau iminei din postav împodobiți cu ciucuri de lână în diverse culori.

Când cei prezenți s-au mai potolit, într-un moment de liniște, un bătrân cu barba colilie și cu mustățile cât un fuior de lână albă, strigă către toată lumea de aici: – „Să trăiți, copii, în pace și cu multă sănătate, că numai pentru voi și de dragul vostru, noi, ăștia bătrâni nu vrem să mai murim. Bunul Dumnezeu să vă dea înțelepciune și să ne ajute a curăți țara de orice liftă păgână!

O, Doamne Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, privește cu milă și îndurări din înălțimea Cerului Tău spre acești tineri care azi se unesc, că Tu ai rânduit de la început însoțirea omului cu femeia sa și însuți Tu, Doamne ai fost de față împreună cu Preasfânta Maica Ta și ai binecuvântat nunta din Cana Galileei!

Așa, Doamne Iisuse, vino și la noi cei de astăzi, care ne luptăm cu duhul întunecat al modernismului ucigător de suflete al veacului acesta și ne izbăvește pe noi din toată nevoia și necazul!"

O, Doamne, Doamne, unde s-au dus timpurile acelea de pace și înfrățire? Unde e Cuvântul acela divin „Iubire și bunăvoire între oameni? Unde e portul acela minunat, dichisit numai și numai de mâna pricepută a femeii și care împodobea în sărbători ulițele satului românesc și umplea de frumusețe și evlavie Biserica Domnului? O, dar, astăzi, dragii mei numai prin unele muzee mai putem vedea astfel de articole ce ne amintesc de vremurile de altădată ...

Și acum, să ne întoarcem la istorisirea noastră și la vremea respectivă. Așadar, în prima săptămână după frumoasa și vesela nuntă, Ioan și Maria au rămas la casa părinților lui, – asta, pentru acomodarea tinerei Mariuca cu soțiorul și socrii dumneaei, – vreme în care, cele două cuscre, Sultănica și Sanda, au pus „la punct" casa bătrânească în care a locuit bunica lui Ioan, făcând ordine și curățenie, după care, conform regulilor creștinești, au chemat preotul de le-au oficiat slujba sfeștaniei stropind cu sfânta Aghiazmă casa și tot cuprinsul. Iar după aceea, se-nțelege, tinerii noștri s-au instalat, de-acum, la casa lor cu tot ce au fost înzestrați de către părinții ambelor părți. Se mai înțelege și aceea, că, după ce tinerii s-au așezat aici, bătrânii îi vizitau foarte des, pentru a-i sfătui și a-i învăța să deprindă bine rostul proaspăt înjghebat în căminul lor. De altfel, Ioan și Maria, erau deja învățați și obișnuiți cu orânduielile gospodărești. Și-apoi, câteva oițe, o vacă cu

lapte, o palmă de grădină, un petec de pământ și mărunțele treburi casnice nu constituiau prea mare lucru, dar, oricum, în toată vremea, dumnealor, aveau ce face.

Ehei, dar, timpul trece, nu stă pe loc, a venit vremea „Balanței" luna lui septembrie, Ioan al nostru va trebui să fie cu ochii-n patru și știți de ce. Și mai cu seamă, acum, când Vaida, „mâna dreaptă" a primarului, a fost sfidat în felul ce l-am descris mai sus, – adică, Ion al lui badea Alexe a luat de nevastă pe fiica dascălului din Bălteni, și nu pe fiică-sa ce este ca „o zână boită". Și asta e. Așa că, Ioane taică, două-trei luni pe an va să stai cât mai ascuns, că, potera, în vremea aceasta te pândește să pună mâna pe tine.

RĂPIREA LUI IOAN

Suntem, bunăoară, spre sfârșitul verii anului 1819 și până să vină vremea refugiului lui Ioan, Mariuca, ajunsă de-acum la vârsta de 18 ani, a adus pe lume un bebeluș scump și drăgălaș. Mare bucurie a adus în casa lor acest eveniment, iar de cuscrele noastre, ce să zici, că numai aici își cam fac veleatul, ajutând la tot ce e nevoie într-o casă cu prunc nou născut. Ei, dar de cum a sosit ziua de 1 septembrie, Ion al nostru a și dispărut din sat. Cum și unde își are tainicul lui bârlog, nimeni nu știe, decât numai el și părinții lui.

Și, ... uite așa trece timpul cu ocupațiile de zi cu zi pentru tânăra noastră familie și cu grijile cotidiene, de care nimeni nu este absolvit.

Când s-au împlinit trei ani de la nunta lor, adică, în toamna anului 1821 când a urmat să-i calce necazul,

Maria se afla însărcinată cu al doilea copil. Împrejurările, – tristele împrejurări, au decurs astfel, aici în Bălteni, s-a împânzit zvonul că ingrata poteră, până-n cele din urmă, a reușit să prindă un fecior al satului și că, deja l-au și trimis la un regiment în apropiere de Dunăre. Dar, adevărul a fost să fie altul. Vulpoiul Vaida, fiind un viclean fără pereche, a simulat toate acestea și a răspândit zvonul amintit mai sus. Și cine credeți că era tânărul „căzut pradă"? Iată că nici nu bănuiți. Era chiar ginerele vulpoiului, cel ce a avut nunta cu o lună mai devreme decât a lui Ioan al nostru și pe care Vaida, l-a ținut ascuns în casa lui din satul Brătulești, până și-a văzut murdarul lui vis împlinit.

Deci, tinerii din Bălteni, – e vorba de cei cuprinși cu vârsta între 20 și 28 de ani – crezând că de-acum nu mai planează niciun pericol, asupra lor, au ieșit de unde au fost ascunși și și-au văzut fiecare de rostul său.

Iată, dar, capcana în care a căzut bietul Ionică al nostru. Zadarnice au fost toate rugămințile, vaietele și lacrimile celor din cercul lor. Zadarnic a fost plânsul amar al Mariei, – Maria cea însărcinată și de fusta căreia se ținea copilașul lor, Petrișor, care, abia a împlinit doi anișori.

Bietul Ion, prins în cătușe de fier, fu răpit cu mare silă de lângă soțioara lui, căreia, jandarmii, abia i-au îngăduit să-l îmbrățișeze și să-l sărute și, care, în mare grabă, își luă salba cu cei trei galbeni de la gât și o dădu lui Ion, zicând printre lacrimi și adânci suspine:

– Ioane, dragă, scumpul meu soțior, ia acești galbeni și pune-i în chimir, că, ... nu se știe, ... poate ai nevoie de ei. „Șapte ani sunt șapte la număr, nu mai puțin!!".

Şi din mers, mai mult împins de la spate de către poteraşi, Ion, îi răspunse îndurerat:

– Iubită Mariuca, nu-ţi pierde nădejdea şi ai răbdare, scumpa mea, că, „şapte ani ca mâine trec!" şi iarăşi ne vom vedea laolaltă. Roagă-te la Dumnezeu şi pentru mine, cel căzut!

O, Doamne, Doamne, adevărat e că nu aduce anul ce aduce ceasul. Iată că unde nu încape voia, pătrunde nevoia şi de ce ţi-e frică de aceea nu scapi. Ion al nostru va lipsi din cuibuşorul său nu mai puţin de 2555 de zile. Pentru treburile din ogradă, Mariuca noastră nu va purta grijă, că acestea vor fi ţinute la zi de către tata Tomică şi tata Alexe. Iar pe timpul de noapte, deasemeni, cele două cuscre vin aici să-i ţină de urât tinerei mămici, să o mângâie şi să o ajute în toate cele.

SOLDATUL IOAN BĂLĂNOIU

De acum, dragii mei, ne vom deplasa la cazarma dintre bălţi, nu departe de Dunăre, la târgul provincial Olteniţa, unde e capătul de drum al apei Argeşului şi vom urmări evoluţia soldatului Bălănoiu Ioan, din satul Bălteni de lângă vadul Ialomiţei. Aici, bietul tătic, ca recrut proaspăt venit în cadrul armatei, este supus unei instrucţii „la cataramă" şi asta a ţinut toată iarna dintre anii 1821–1822, căci, vestea despre un război intern se înteţea de la o zi la alta. Marii boieri şi grecotimea stăpânitoare erau deseori călcaţi şi jefuiţi de către cete de haiduci şi mai cu seamă, în Oltenia, unde, un vaşnic luptător şi mare patriot român pe nume: Tudor din satul Vladimiri, în fruntea unei cete numeroase de voinici

Tânărul Ion, prins de poteră şi cu cătuşi la mâini, este dus de jandarmi pentru a-şi îndeplini stagiul militar! „Şapte ani ca mâine trec."

s-au răsculat împotriva nedreptăților și asupririlor săvârșite de clica fanarioților, care, în acea vreme, țineau în mâinile lor toată puterea în Țara noastră Românească.

Dar, să lăsăm asta și să revenim la făgașul povestirii noastre.

Deci, cum vă spuneam, mai cu greu, mai cu suspine, în vara anului 1822 – în vremea domnitorului Grigore D. Ghica, soldatul nostru a terminat perioada de instrucție și de acum, urmează să practice una din breslele vremii: construirea și repararea căruțelor, creșterea și îngrijirea cailor, zidăria și văruirea, fierăria și potcovăria, croitoria, cizmăria, grădinăria și altele. Căpitanul, sub comanda căruia și-a satisfăcut instrucția, soldatul Ion Bălănoiu, i se adresează în una din zile:

– Soldat Bălănoiu!

– Ordonați, domnule căpitan! Răspunse Ion cu glas ostășesc.

– Spune-mi, continuă căpitanul, pe care din aceste meserii ai vrea să le practici pe tot restul stagiului militar? – și-i aminti de breslele enumerate mai sus. – Să gândești bine și să fii sincer în ce spui, ca, la urmă să nu suporți consecințe.

– Să trăiți, domnule căpitan, răspunse Ion, – Dacă e vorba de sinceritate, vă rog să mă iertați și să-mi permiteți să spun dorința mea. Cea mai arzătoare dorință, mai înainte de toate, este să-mi văd de rostul casei mele și de scumpa mea soțioară, care, abia a împlinit 20 de ani și am lăsat-o singurică, cu ochii scăldați în lacrimi, cu toate grijile pe cap și cu doi copilași micuți pe lângă dânsa. Dar, aici, – continuă el, – sunt soldat în cadrul armatei și fără șovăire trebuie să mă supun întru totul

ordinelor dumneavoastră și zic: pe care dintre acele meserii voiți să mi-o dați, pe aceea o voi alege și eu.

– Ioane, grăi din nou ofițerul, văd că ești un băiat de toată isprava. Eu, unul, te-aș înscrie în Școala Militară, să devii ofițer de carieră. Tu, dar, ce zici?

– Nimic nu e rău în aceasta, domnule căpitan, grăi soldatul nostru, dar, dorul și dragostea ce o am pentru iubita mea nevastă mă silește să rămân în supunere și resemnare doar cu stagiul de militar în termen.

Căpitanul, precum observăm, el, se consultă și nu ordonă, deși gradul de ofițer i-ar da acest drept, dar, n-o face, că, văzând inima bună și supusă a lui Ion, veni cu ultima propunere:

– Ioane, văd că ața te trage spre rostul gospodăresc, voi cere domnului colonel – comandantul regimentului să fii ordonanța mea. Ce zici, dar, ești de acord cu aceasta?

Ion, auzind la superiorul său o astfel de propunere, plin de bucurie, zise:

– Vă mulțumesc din suflet, domule căpitan și vă rog să mă iertați, că îndrăznesc aici în fața dumneavoastră să mărturisesc: cu toată asprimea instrucției pe timpul de iarnă, cât și cea din primăvară, nu am încetat a vă socoti în inima mea, – din seriozitate militară, comandantul meu bun. Și-n același timp, să vă iubesc și să vă respect ca pe însuși tatăl meu!

– Da. Bravo! Sunt mulțumit de cuvintele tale, grăi căpitanul cu satisfacție. – Chiar mâine mă voi prezenta la domnul colonel și-l voi ruga să fie de acord cu numirea ta în funcția de „ordonanță" pentru mine.

– Să trăiți, domnule căpitan, sunteți un comandant cu suflet mare, un tată foarte bun. Un om minunat. Să trăiți!

ION, ORDONANȚĂ

Cam pe la jumătatea lunii lui „Cuptor", anul 1822, ostașul Bălănoiu Ioan, părăsește cazarma regimentului și se instalează ca soldat de serviciu la vatra căpitanului. Casa acestuia, se află în apropiere de unitatea sa militară astfel că, lui Ion al nostru, nu îi este deloc greu a se deplasa în fiecare dimineață la popota ofițerilor pentru a-i aduce cafeaua domnului căpitan la micul dejun. Aici, la locuința ofițerului, întâlnim numai pe soția lui, – o femeie cu vârsta ca la 44–45 de ani. Iar cei doi feciori ai lor nu-i putem vedea decât în vacanță, că, în restul timpului, ei se află departe, în București, la niște rude și urmează cursurile unei școli din vremea aceea.

Deci, Ion al nostru, nu ar avea prea mare bătaie de cap. Dimineața, în afară de aducerea cafelei de la popotă, ia hainele domnului căpitan la periat și îi face cizmele cu vax și îi zice „să trăiți" când acesta pleacă la serviciul său de la regiment. În cadrul gospodăriei, Ion al nostru își consumă timpul cu diverse ocupații mărunte: îngrijește de un porc, câteva păsări de curte, face cumpărăturile de la piață și o ajută pe „Doamna" la scuturat, măturat, șters praful, gătitul mâncării și spălatul vaselor și câte nu-s de făcut la curtea unui om!

Într-una din zile, când ofițerul a venit de la serviciu, soția sa i se adresează zicând:

– Dragul meu, să știi că Ion, ordonanța, e un băiat foarte cuminte și harnic, nu ca celălalt ce l-am avut înainte. Acesta, când termină o treabă de făcut, nu stă degeaba și cere altceva de lucru și e tare respectos. Mai

deunăzi l-am văzut cu lacrimi pe față și l-am întrebat: „Ce faci, Ioane, de ce plângi? Nu te simți bine aici la noi?" Și el mi-a răspuns: „Vai de mine, Doamnă! Aici, ca ordonanță la domnul căpitan mă simt foarte bine, dar când vă văd pe dumneavoastră, parcă văd pe mama mea și la un astfel de gând nu pot să-mi mai stăpânesc lacrimile. Poate ar trebui să fiu mai bărbătos, dar, n-am ce face. Ăsta mi-e felul!". Și în încheiere, cucoana, mai zise: Și încă mai cred despre el, că este și un bun creștin. Când se așează la masă, așa frumos corect și cu evlavie își face semnul Crucii pe pieptul său și cu ochii umezi se roagă în tăcere, de te face să crezi, că în acel moment, pe o cale nevăzută, el, vorbește cu „cineva" care nu-i de față, dar, îi cunoaște dorința și-i aude ruga!"

La acestea, domnul căpitan, completă:

– Eu, de la început am observat, că acest pui de dac va să fie un om desăvârșit. Și tocmai de aceea am ținut să-l avem în serviciul nostru.

În urmă la toate acestea, ofițerul își întări nădejdea în ordonanța sa și e tare mulțumit de el. Într-una din seri, după ce soldatul Ion intră în camera lui de dormit, ce-i veni domnului căpitan, să se uite discret pe o ferestruică, să vadă ce face el înainte de culcare – și asta, nu din iscodire – Doamne ferește, ci dintr-o oarecare slăbiciune firească și mai mult din dragoste față de el. Și Ion al nostru, înainte de toate, se așeză pe pat, își scoase din sân cei trei galbeni, îi sărută pe rând, apoi îi așeză pe pătură lângă el și la lumina opaițului, punând degetul pe fiecare de la stânga la dreapta și de la dreapta la stânga, a dat de înțeles că îi numără, avându-și gândul numai la iubita lui soțioară care i-a dat să-i aibă

pentru orice eventualitate în toată vremea celor șapte ani de stagiu militar.

La acestea, domnul căpitan călcând numai pe vârfuri, se duse repede și luând de mână pe cucoana dumnealui, o aduse la ferestruță, să vadă și dânsa cum se manifestă dorul și iubirea lui Ion față de cei ai casei lui ce se află departe de el. Apoi, ce vor fi discutat între ei, nu știm, dar a doua zi spre seară, domnul căpitan împreună cu soția sa îl chemă pe Ion în camera dumnealor și cu multă dragoste îi dărui o cruciuliță cu lănțic de aur, zicându-i: – „Uite, Ioane, primește din partea noastră acest dar, pe care, totdeauna să-l porți pe pieptul tău, ca să te apere de tot răul!".

Bietul Ion, amețit de acest gest mărinimos, luând minunatul dar din mâna lor, mai întâi se închină frumos așa cum știe el, sărută cruciulița și o anină la gâtul său. Și apoi, încurcat în cuvinte, nu știa cum să mulțumească și iar să mulțumească preabunilor lui stăpâni.

O, Doamne, ce să mai zicem, că de-aici în colo comportamentul lui Ion în casa domnului căpitan, fu atât de ireproșabil, încât nu găsim cuvinte. De altfel, e îndeobște cunoscut, că omul ascultător, e ca pomul roditor, pe care, stăpânul lui îl iubește și-l îngrijește mai abitir ca pe alții.

Și uite așa, mai cu una, mai cu alta, zilele trec, trec și lunile și anii și se duc de parcă nici n-au fost. A avut dreptate Ion când a zis: „Șapte ani ca mâine trec!". Iată că au trecut și cei șapte ani de militărie, a venit și ziua când dumnealui va trebui să părăsească orașul de provincie Oltenița și casa domnului căpitan și să se întoarcă la rostul său. Momentul este emoționant, în vinele

lui Ion, sângele circulă mai cu putere și-n tâmple simte o fierbințeală. Ca pentru despărțire, căpitanul, zice către cel ce i-a fost ordonanță:

– Ce zici Ioane, ești fericit că de-acum vei merge la ai tăi?

– Desigur, domnule căpitan, – răspunse Ion – pe de altă parte, regret că mă despart de dumneavoastră. Aș fi dorit să vă mutați cu reședința în satul meu, să vă pot vedea mai des.

– Ei, tu, Ioane, n-avem ce face. Fiecare cu viața lui. Tu, dar, mergi sănătos și s-auzim numai de bine!

Ion, însă, reluă:

– Domnule căpitan, iată, v-am slujit câțiva ani în dreptate și credință, aici, dumneavoastră și doamna dumneavoastră ați fost ca și părinții mei, și acum la despărțire, v-aș ruga să-mi dați și mie un sfat, – un sfat bun să-mi fie de folos și învățătură în viață.

– Da, Ioane, zise acum ofițerul. Eu, îți dau un sfat măi băiatule, dar, să știi că te costă!

– Cât o să mă coste, domnule căpitan?

– Un ban de aur, tu!

– Vai de mine, Doamne!

– Să nu zici așa Ioane, că sfatul ce ți-l voi da are valoarea a doi galbeni.

Acum, Ion căzu la învoială:

– Bine, domnule căpitan. Fie cum ziceți dumneavoastră. Poftim galbenul.

Ofițerul, primi valorosul ban și începu:

– Ioane, dacă în viață se întâmplă să cazi la strâmtoare, să nu deznădăjduiești, ci să zici cu credință: „Doamne, ajută-mă să scap!". Iar dacă ești atacat de

niscaiva răufăcători, să pui mâna pe ce nimereşti şi-n apărarea ta, să dai pe cât poţi, că doar eşti om care a făcut armata.

– Domnule căpitan, – sări Ion – pe asta o ştiam şi eu!

– O ştiai, o ştiai, dar, nu-i destul numai să ştii, ci să şi faci dacă e să ajungi într-o astfel de situaţie.

– Bine, domnule căpitan, fie cum ziceţi dumneavoastră. Dar, mai aveţi vreun sfat?

– Da, măi Ioane, dar te costă un galben.

– Aoleu! – se văicări Ion.

– Să nu zici aşa, băiatule că sfatul ăsta face cât o sută de bani de aur.

Bietul Ion, gândea în sine: „Doamne, am păstrat gălbiorii ăştia ca pe ochii mei din cap şi acum îi dau ca pe nişte tinichele?!"

– Poftim şi pe ăsta, domnule căpitan şi spuneţi-mi preţiosul dumneavoastră sfat.

– Fii atent, Ioane şi iar fii atent, – începu ofiţerul cu aerul omului precaut, – „Niciodat-n viaţa ta, să nu-ţi vâri nasul unde nu-ţi fierbe oala!"

Nemulţumit de acestea, Ion, interveni:

– Şi, … numai atât?

– Da. Numai atât. Ce, … nu-i destul?

– Să mă iertaţi, domnule căpitan, dar, dumneavoastră faceţi glume cu mine. De când eram copil am cunoscut proverbul acesta.

– Îl vei fi cunoscut, tu, măi băiatule, dar, de-acum, vezi bine, nu mai eşti infant. Şi, … asta e.

Oarecum revoltat în sine, Ion se reţinu pe cât putu în faţa fostului stăpân. Dorul şi dragostea faţă de ai săi şi de locurile natale, îl face să suporte cu multă răbdare

astfel de sâcâieli costisitoare. Şi în cele din urmă, el mai zise:

– Domnule căpitan, hai, vă rog, mai daţi-mi un sfat. Dar, pe acesta, … ştiţi, … aşaa, … pe gratis.

Bietul Ion spera ca ultimul lui gălbior să-i rămână-n buzunar, să nu fie socotit de scumpa lui Mariuca a fi un cheltuitor fără cap. Dar, n-a fost chip, căci domnul căpitan e hotărât:

– Ioane, tată, – zice şeful – aşa ceva nu se poate. Sfatul ce urmează să ţi-l dau, valorează cât o mie de galbeni. Cât zece mii de galbeni!

– Ohoo! – făcu Ion. – Trebuie să mă las păgubaş. O aşa de mare sumă numai în vistieria lui vodă Ghica se poate găsi. Aşa căă, …

– Măi băiatule, sări ofiţerul – Eu am zis că sfatul meu ar costa cât o avere. Şi încă o avere uriaşă, dar, pe tine te-ar costa mult mai puţin.

– Cât, adică?

– Numai un galben.

– Of! Of! … Vezi-mă Doamne! – zise Ion scărpinându-se-n ceafă. Şi gândeşte-n sine: „Ehei, se-nţelege că domnul căpitan, cum-necum, a aflat de gălbiorii mei şi acum, fără milă, vrea să mă jefuiască precum geambaşii din obor. Dar, n-am ce face? Asta-i situaţia. Aşa că, unde s-au dus primii doi, ducă-se şi al treilea, numai să mă văd odată zburând spre soţioara şi copilaşii mei, care, desigur, s-or fi făcut mari. Pe Petrişor îl ştiu, dar pe cel mic, nu. El încă nu era venit pe lume când „lupii" m-au înhăţat şi m-au rupt de lângă ei!" – Şi ziceţi, domnule căpitan, că sfatul acesta ar face cât o avere? – îngână Ion într-un târziu.

– Întocmai, Ioane. Şi poate chiar mai mult. Şi de aceea zic: nu fi ieftin la făină şi scump la tărâţe, că de-acum eşti om cu mintea coaptă şi în toată firea.

Ion nu mai ezită o clipă şi scoţând din buzunar ultimul lui ban de aur, îl dete ofiţerului, zicând:

– Ce-o fi, aia o fi. Unde a mers mia, meargă şi suta.

Căpitanul luă galbenul din mâna lui Ion şi fixându-l cu privirile, începu ai grăi:

– Ioane, tată, acu e acu. Să te ţii bine şi să bagi la cap orice vorbuliţă de-a mea. Deci, fii atent. Dacă se întâmplă în viaţa ta să ajungi în momente de mânie, să-ţi păstrezi pe cât poţi calmul şi echilibrul, zicând în gândul tău rugăciunea „Tatăl nostru". Şi dacă nu ai reuşit să te linişteşti, mai zici odată „Tatăl nostru" şi încă odată până ce te potoleşti. Şi la urmă, la urmă de tot, ai să vezi din ce mare pericol ai fost salvat!

Apoi, ofiţerul tăcu şi Ion rămase-n aşteptare, socotind că sfatul stăpânului său, pentru un ban de aur, ar trebui să cuprindă mai multe învăţături, dar, văzând că tăcerea s-a aşternut între ei şi stăpânit fiind de gândul eliberării, rupse această stare, zicând:

– Vă mulţumesc din suflet, domnule căpitan. Şi acum, daţi-mi voie să-mi iau traista şi să plec în drumul meu ce mi l-am dorit vreme de 84 de luni!

Şi cu multă grabă, Ion, îşi schimbă hainele de militar cu cele ale lui de-acasă, se-ncinse cu chimirul golit de cei trei galbeni şi întinse mâna pentru a-şi lua rămas bun. Căpitanul, strângând mâna celui ce i-a fost supus întru totul timp de şapte ani de zile, grăi zicând:

– Nu, Ioane. N-ai să pleci. Trebuie să mai stai.

– Dar, nu se poate, domnule căpitan, – sări Ion înspăimântat. – Mi-aţi dat deja documentul de lăsare la vatră. Aşa căă, ...

– Da, Ioane tată, aşa e, dar nu se poate să pleci de la noi cu mâna goală şi flămând. Şi-apoi, vezi bine, că ziua e pe sfârşite şi-n drumul spre casă, după socotinţa mea, vei zăbovi vreo trei zile. Aşa că, în noaptea aceasta, te vei odihni în patul tău acum şi mâine dimineaţă îţi vei lua zborul spre satul tău de baştină.

Desigur, pentru Ion a urmat o noapte de nesomn şi pentru starea lui sufletească şi pentru nu ştiu ce robotea cucoana pe la cuptorul din bucătăria dumnealor şi-n dimineaţa zilei următoare îi vedem pe tustrei stând faţă-n faţă. De-o-parte doamna şi domnul căpitan, iar de cealaltă, Ion al nostru. Mai întâi doamna ia cuvântul şi zice:

– Ioane, mamă, uite, să nu pleci cu mâna goală de la noi şi să ai ce gusta pe drum, primeşte aceşti cozonăcei: doi mai mici şi unul mai mare. Şi acum, ascultă şi la mine un sfat. Un sfat care nu te costă nimic: După câte am înţeles, în drumul spre casă vei face trei zile. Aşadar, în prima zi a călătoriei tale vei mânca unul din cozonacii mici, – a doua zi pe celălalt cozonac mic, iar a treia zi, oricât de flămând vei fi, nu vei gusta din cozonacul mare, decât atunci când vei ajunge acasă şi vei sta la masă cu toţi ai tăi!

Bietul Ion, mişcat până la izvorul lacrimilor, grăi emoţionat: – Nu mă pricep cum să vă mulţumesc pentru câte aţi făcut pentru mine, stimată doamnă şi stimate domnule căpitan. Mai cu seamă pentru cruciuliţa aceasta de aur sunt de-a-dreptul copleşit. Îl rog pe Bunul Dumnezeu să vă binecuvinteze El cu binecuvântări cereşti!

– Să fii sănătos, Ioane, tată, intră domnul căpitan cu vorba – şi să porţi această cruciuliţă cu dragoste şi credinţă multă, ca să te apere de toate neajunsurile ce s-ar putea ivi în calea vieţii tale!

LĂSAT LA VATRĂ

De bună seamă, noi, îl vom însoţi îndeaproape pe Ion, eroul nostru. Cu şapte ani în urmă, bietul de el, a fost dus cu mâinile încătuşate şi cu arma la spate de către jandarmi şi predat din post în post până la regimentul său de la Dunăre. Acum, la întoarcere este liber, liber cu adevărat şi singur-singurel în toată lungimea drumului său.

Aşadar, dragii mei, să ne ţinem bine, că dumnealui este tânăr, voinic şi iute de picior.

Şi părăsind Ion casa domnului căpitan, luă direcţia spre miazănoapte, silindu-se la mers şi-n orele după-amiezii, la o răscruce de drumuri unde se afla şi o fântână cu apă de băut, a făcut un popas şi a mâncat unul din cozonacii mici. Spre seară, pe când ieşea din satul Plătăreşti, călătorul nostru fu ajuns din urmă de o căruţă cu doi cai. Ion făcu semn surugiului şi acesta oprind caii, îl pofti să urce alături de el şi porni mai departe. Apoi, surugiul, îl întrebă:

– Cum ţi-e numele, flăcăule şi de unde eşti de fel?

– Mă numesc Ion Bălănoiu, răspunse el, – Acuş mă liberai din cătană şi mă duc la satul meu natal.

– Cum se numeşte satul dumitale?

– Bălteni, dar, ţinem de primăria din Cocioc.

– N-am auzit de astea. Cam pe unde sunt aşezate?

Soţia domnului căpitan îi oferă lui Ion merinde pentru drum, zicându-i: Ioane, mamă, primeşte aceşti trei cozonăcei.

– Cam pe la jumătatea drumului dintre târgul Plăieşilor şi satul lui Vodă Ghica.

– Oho, ai de mers, băiatule!

– Vreo trei zile de goană, dar, una, deja a trecut.

– Încă nu, mai e până la miezul nopţii.

– Bine. Fie, dar, tălică de unde vii şi unde vrei să mergi, căci văd nişte ţepuşe şi o furcă aici în căruţă.

– Vin de-aici din Plătăreşti unde am cărat nişte fân la curtea boierului şi acum şi eu, ca dumneata, mă întorc la casa mea din Bălăceanca.

– Unde vine Bălăceanca dumitale?

– Dincolo de pădurea aceasta.

– Şi va trebui să traversăm pădurea?

– Bine-nţeles, că altă cale nu avem şi tocmai de aceea te-am luat pe dumneata, ca să-mi ţii de urât.

– Şi când vom fi ajunşi în Bălăceanca?

– Să zic, aşaa, ... cam pe la cântatul cocoşilor din miezul nopţii.

– Dar, iată că noaptea dă în geană şi tălică nu ţi-e frică să mergi noaptea prin pădure?

– La drept vorbind, mi-e cam teamă, dar, ce aveam să fac? Vrei, nu vrei, a trebuit să-mi termin munca la conac, că nu e de glumit cu boierul nostru.

– Boierul dumneavostră a fost călcat vreodată de haiduci?

– De haiduci, nu, dar de ţigani borfaşi, când şi când a mai fost supărat, dar, le-au venit jandarmii de hac.

Între timp, noaptea s-a aşternut de-a-bine-lea peste pădure, însă, la slaba lumină a Cerului, caii vizitiului văd bine şi cunosc drumul spre casă. Şi călătorii noştri, vorbind ba de una, ba de alta, au ajuns în adâncul pădu-

rii şi de aici încă mai au mult de mers până la satul vizitiului. Când, deodată, s-au pomenit înconjuraţi de vreo cinci-şase vlăjgani înarmaţi cu ciomege şi care, oprindu-i din mers, le-au poruncit zicând cu asprime:

– Daţi-vă jos şi culcaţi-vă la pământ! Altfel, vă trimitem pe tărâmul celălalt. Caii, hamurile, căruţa şi ce mai aveţi cu voi sunt ale noastre de-acum!

La acestea, călătorilor li s-a făcut părul măciucă de spaimă. Lui Ion, până acum, nu i s-a mai întâmplat aşa ceva şi pe dată, în piept îşi simţi o atingere ca de gheaţă. Era cruciuliţa de aur, care, fulgerător i-a amintit de primul sfat al domnului căpitan. Stăpânul căruţei, adică surugiul, strigă la însoţitorul său:

– Ioane, nu te lăsa! Sări asupră-le şi arde-i fără milă! Şi cât ai alipi din ochi, omul puse mâna pe furca de fier ce şi-o avea în căruţă, Ion înşfăcă o ţepuşă şi au început a-i lovi cu toată puterea. Dacă vreunul din hoţi încerca să pună mâna pe cai pentru a-i fura, animalele, cu instinctul lor, înţelegând situaţia, îi muşcau cu dinţii şi-i loveau cu copitele. Astfel, pe drumul din pădure se încinse o luptă acerbă pe viaţă şi pe moarte. „Armele" oamenilor noştri fiind mai lungi decât ciomegele tâlharilor, îi puteau lovi de la distanţă şi trânti la pământ pe jefuitori. Pe tot timpul acestei lupte se auzea strigătul vizitiului:

– „Arde-i, Ioane!" – „Nu te lăsa, Ioane!" dar şi Ion al nostru, lovind cu spor în bandiţi, striga voiniceşte:

– „Loveşte-i, stăpâne, că sunt lângă tine. Să nu scape unul, că-i de rău, jupâne!" Şi dă-i şi dă-i! Şi nu s-a lăsat până ce nu i-au văzut pe toţi tâlharii zăcând la pământ şi văitându-se! „Văleu, mi-aţi spart capul!" „Văleu, mi-aţi rupt o mână şi-un picior!" „Văleu, mi-aţi

zdrobit spinarea!" „Văleu, mi-ați rupt coastele!" „Văleu, mi-ați spart genunchii!".

Și lăsându-i pe aceștia să-și plângă păcatele lor, eroii noștri s-au închinat, zicând: „Mulțumim Ție, Doamne, că ne-ai ajutat la strâmtoarea noastră, nu ne lăsa, dar și ajută-ne și de-aici încolo!" Apoi, ștergându-și sudoarea de pe față, s-au urcat în căruța lor și au pornit mai departe. Și pe când ei ieșeau din pădurea cu pricina, s-a auzit cântatul cocoșilor. Satul Bălăceanca nu era mai departe de patru-cinci sute de metri.

HANUL CU BUCLUC

După ce călătorul nostru s-a odihnit la casa vizitiului, la prima oră a dimineții îl vedem iarăși pornit la drum pedestru, ducând cu sine dorul pentru soția și copilașii săi. „Doamne, – cugetă el – Petrișor al meu trebuie să fi crescut cu statura. Desigur, el are acum nouă ani împliniți. Și cel mic, va să aibă și el șapte anișori. Micuții mei, nu mă vor cunoaște pe mine – tatăl lor. Dar, Mariuca? – o, Doamne! Ține-i Doamne, sănătoși și ajută-mă și pe mine să ajung cu bine la casa mea și la iubiții mei!"

Și a mers el și tot a mers în ziua aceea mai mult pe lângă păduri și pe lângă lacuri cu trestie înaltă, orientându-se după soarele blând de toamnă și întrebând pe unii oameni ce se întâmplă să-i întâlnească-n cale. Puține sate i-a fost dat să vadă, dar, peste tot aceleași case scunde și acoperite cu stuf de baltă, aceiași oameni binevoitori, port frumos și vorbă dulce ca și în satul lui. Dar ce să zici: din nefericire, printre cei buni se ascund

și cei răi la suflet – vorba ceea: Pădure fără uscături, lac fără broaște și luncă fără ciori nu există.

În fine, cam pe la ora prânzului, Ion pedestrașul, este ajuns la satul ce se numește „Pantelimon" și bucuros că a reușit a scurta din drum, își face și aici un popas, în care după sfatul cucoanei căpitanului, s-a ospătat cu al doilea cozonăcel. Și recăpătându-și forțele, o pornește din nou la drum. De acum, soarele se rostogolește la vale, seara se apropie și o așezare omenească nu e chip să se mai vadă. „Ce să fac, Doamne?, – se întreba el, – curând mă va prinde înserarea și după aceea întunericul nopții și eu sunt singur!"

Dar, iată că în orizontul său se zăresc niște case la margine de pădure. „Doamne, ajută-mă să ajung acolo!" cugetă el în speranța că-și va găsi un adăpost peste noaptea ce se apropie.

Și așa a fost. La o răscruce de drumuri era un han. Un han mare și Ion, ajuns la poarta acestuia tocmai când seara se sfârșea, ia un bolovan de jos și bate. După câteva clipe de așteptare, în pragul porții se ivi un om cât se poate de hidos, cu ochii holbați, părul zburlit și barba încâlcită.

– „Bună seara, tătaie!" – zise Ion cu umilință.

– „Bună să-ți fie inima precum ți-e căutătura, feciorul tatii!" – răspunse gazda. – Ce vânt te-a adus aici tocmai acum în geana nopții?

– Tătaie, răspunse Ion, iaca, mă întorc de la oaste după șapte ani de zile și vatra mea se află încă departe și te rog pe tălică să mă găzduiești în noaptea aceasta.

– Nu am unde să te primesc, toate camerele sunt umplute!

– Dar, domnule, dacă nu se poate, iaca, te rog, primește-mă aici pe prispă, lângă cățel, că nu am bani să plătesc odaie de dormit.

– Nu vei dormi pe prispă afară, feciorul tatei, zice omul. – Cu frigul de noapte ce dă năvală venind din pădure nu e de glumit, ci te vei odihni ca lumea într-una din cămările hanului meu, că nu-ți voi pretinde nici-un sfanț. Nu se cade să iau bani de la unul ca tine, care se întoarce acum din armată.

Înfățișarea exterioară a omului îl înspăimântă pe Ion al nostru, dar vorba moale și bunăvoința lui, îl face să primească cu încredere a se odihni în interiorul hanului. Și a fost dus într-o cămăruță mică și dosnică, unde, hangiul, i-a adus ceva de mâncare și un pahar cu vin.

– Domnule, zise Ion la vederea acestora – ți-am spus că eu nu am bani să plătesc!

Și omul răspunse cu glas liniștitor:

– Ioane, tată, mănâncă, bea și odihnește-te, că însuți tu ai zis: „Până la vatra mea mai am mult de mers". „Noapte bună, Ioane ca aceea a Sfântului Andrei când se încaieră strigoii și somn ușor ca fulgul de lișiță!". Și omul, închizând ușa s-a dus într-ale sale.

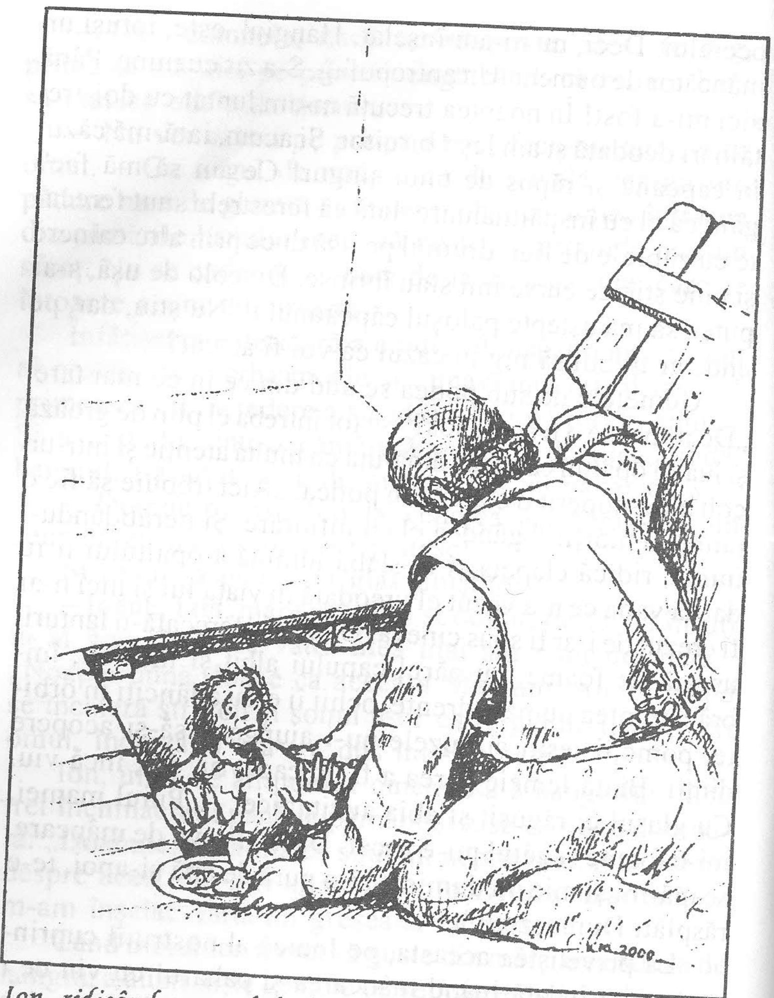
Ion, uluit de atitudinea omenoasă a hangiului, făcu trei închinăciuni până la pământ și zise cu voce domoală: „Doamne, iartă-mă că sunt un nepriceput. Am crezut despre acest om a fi un căpcăun periculos, Dar iată că m-am înșelat. Iartă-mi greșeala, Doamne!".

Când bietul Ion a vrut să guste din mâncarea adusă de hangiu, a auzit niște gemete ce veneau de sub podea. Ion, înfiorat, s-a oprit din orice foșgăit și ascultă cu atenție. Da. Așa este. Cineva geme de durere acolo-n răcoarea

beciului. Deci, nu m-am înșelat. Hangiul, este, totuși un mâncător de oameni. Un antropofag. S-a zis cu mine. Până aici mi-a fost! În noaptea trecută m-am luptat cu doi-trei tâlhari deodată și am ieșit biruitor. Și acum, iată-mă căzut în capcană și răpus de unul singur! Ce am să mă fac? gândea el cu înspăimântare. Iată că ferestrele sunt ferecate cu zăbrele de fier, drumul pe ușă duce prin alte camere și cine știe ce curse îmi stau întinse. Dincolo de ușă, s-ar putea să mă aștepte paloșul căpcăunului. Nu știu, dar, pe unde ar trebui să fug în cazul că voi fi atacat?

Gemetele de sub podea se aud din ce în ce mai tare. „Doamne, ce o fi acolo jos?" se tot întreba el plin de groază și luând opaițul cercetă cămăruța cu multă atenție și într-un colț a descoperit o clapetă în podea. „Aici trebuie să fie o tainiță a morții!" gândea el cu înfiorare. Și nerăbdându-l inima, ridică clapeta și la slaba lumină a opaițului îi fu dat să vadă ce n-a văzut el vreodată în viața lui și nici n-ar fi crezut de i-ar fi spus cineva: O femeie ferecată-n lanțuri, uscată de foame, cu părul capului albit și încâlcit, îmbrăcămintea numai zdrențe, ochii îi erau adânciți în orbite, pomeții ieșiți și buzele nu-i ajungeau să-și acopere dinții. Biata femeie părea a fi un cadavru, dar, încă viu. Cu glasul ei răgușit și abia auzit, zice: – „Puiul mamei, mi-e foame și gâtul mi-e uscat. Dacă ai ceva de mâncare, scapă-mi și mie un dumicat și-o gură de apă și-apoi, te-o răsplăti Dumnezeu!".

La priveliștea aceasta, pe Ionică al nostru îl cuprinse mila și îndată luând mâncarea și paharul cu vin ce i le dăduse hangiul, le înmână osânditei, zicând cu glas încetinit: – „Mănâncă și bea și să nu scapi o vorbuliță!".

Ion, ridicând capacul de la pivniță, a rămas uimit, văzând o femeie ca moartea, ce sta ferecată-n lanțuri.

Biata femeie, în cel mult trei minute, înfulecă tot ce se afla pe tipsie, bău vinul din pahar și la urmă, zise: „Bogdaproste și Dumnezeu să te miluiască!" Apoi, Ion, lăsă clapeta beciului și se așeză pe pat cu gândurile răvășite de frică. Nu e chip să poată dormi, stă cu ochii deschiși și cu urechile ciulite. Foarte aproape de el este hangiul căpcăun, care, nu știm ce-i poate pregăti și lui, sub el se află un cadavru de femeie mișcător, care cere îndurare, dar nu e auzită de nimeni, în „carcera" lui nu exista nici o ieșire, nici o șansă de scăpare. Bietul de el e căzut în cursă și nimic altceva. Capul îi vâjâie, tâmplele-i pocnesc, iar gemetele din subsol abia se mai aud. O noapte de groază, o noapte neagră, tăcută și rece ca mormântul și în care nu se aud decât țârâitul greierilor și vaietul cucuvelelor de pe horn. Și-apoi și ceasurile din această noapte târzie de octombrie sunt atât de lungi de parcă n-ar mai avea sfârșit! O, de-ar putea evada din carcera asta fioroasă! „Doamne al milostivirii, vezi-mă și nu mă lăsa pradă necazurilor, că, de s-ar întâmpla mie ceva rău, ar suferi cumplit și nevinovații mei copilași, împreună cu mămica lor dragă. Să auzi, Părinte Sfinte și gemetele de durere ale osânditei acesteia ce stă legată-n lanțuri și slobozește-o, Doamne, din bezna și chinul morții ei!".

Și uite așa a cugetat el rugându-se până târziu din noapte și când s-a simțit răpus de gânduri sinistre și de neodihnă, – că, de n-am uitat, nici în noaptea trecută nu a dormit pe cât ar fi trebuit – atunci, l-a furat somnul – un somn chinuit de năluciri fioroase ce-l făceau pe bietul Ion să sară din pat de frică.

Și când cerul s-a luminat și primele raze de soare s-au arătat în Răsărit, Ion a fost trezit de scârțâitul ușii și de pașii hangiului, care a venit să-l întrebe:

– Cum ți-a fost somnul, Ioane, ai putut să te odihnești?

– Stăpâne, răspunse Ion, cu glasul tremurat și cuprins de frică, – ce să zic, m-am odihnit binișor. Mă cam dor picioarele de atâta mers, dar, de va voi Bunul Dumnezeu să ajung cu bine acasă, mă voi odihni cât va fi nevoie. Eu, îți mulțumesc, stăpâne pentru bunătatea dumitale și când voi fi la casa mea, voi pune pe soțioara și copilașii mei să se roage pentru sănătatea și fericirea tălică.

Hangiul, însă, e nemulțumit. Altceva îl interesează pe el și-l mai întreabă pe oaspetele său, iscodindu-l:

– Să lăsăm astea, Ioane. Spune-mi, dar, ce ai putut observa aici, în casa mea?

Acum, Ion, se simte din ce în ce mai mult pus la încurcătură și prefăcut a fi pașnic, își puse traista pe umăr și răspunse moderat:

– Ce aveam să observ, stăpâne, că aseară când am venit, era deja întuneric, iar acum, abia m-am trezit din somn, că am fost destul de obosit!

Dar, hangiul, nu se dă bătut și continuă cu întrebările, zicând:

– Ei bine, bine, ai fost obosit, da' spune-mi de auzit, ai auzit ceva deosebit aici, în hanul meu?

Drept răspuns, Ion, îi întinse mâna pentru despărțire și grăi:

– Îți mulțumesc, domnul meu. Cerul să te răsplătească și să știi că n-am auzit nimic, – Și vru să-și retragă mâna și să plece cât mai repede posibil, dar căpcăunul îi strânse mâna mai cu putere și-l reținu pe loc și-i grăi insistând:

– Chiar n-ai auzit nimic? Că, doar ai auzul bun!

– Nu, preabunule stăpân! mai zise Ion înfiorat, văzând cum înfățișarea hangiului devenea din ce în ce

mai înspăimântătoare și gândea în sine, că, de va fi cazul și situația o cere, se va lupta cu el la disperare.

Acum, hangiul și mai supărat:

– Ia bine seama, Ioane și nu te juca cu mine. Te mai întreb odată: – În noaptea aceasta ai auzit ceva zgomote, sau gemete, sau altceva de genul acesta?

Bietul Ion, văzând că nu e chip de scăpare, se simți din creștet până-n tălpi ca înțepat de mii de ace și-n piept îi sta ceva ca un țurțur de gheață. Și hotărât, de data aceasta, grăi, riscând:

– Stăpâne, uite ce e: Pe mine nu mă cunoști, dar, să știi, că, eu însumi sunt un om deosebit. Chiar de am auzit ceva, pe mine nu mă interesează. Eu, una și bună o știu: nu mă amestec în treburile altora. Vorba aceea: „Nu-mi vâr nasul unde nu-mi fierbe oala!".

La acest răspuns, namila, repede l-a tras la sine pe Ion și strângându-l cu putere, zise cu glas mare:

– „Bravo, Ioane, tată! Bravo! Tu ești singurul care ai dezlegat blestemul meu! Tu ai șters definitiv înscrisul care a ținut-o pe nevastă-mea timp de cincisprezece ani legată-n lanțuri în întunericul pivniței! Vino și vezi, voinicul tatei, pe cea care a fost o frumusețe la vremea ei și ajută-mă, băiatule, să o scot din acest mormânt".

O, Doamne, ce spaimă a tras bietul Ion al nostru, cât timp căpcăunul l-a ținut strâns cu brațele sale vânjoase! Și acum, văzându-se slobozit, parcă i-a mai venit inima la loc, dar, totuși, îi e teamă, nu cumva sălbaticul acesta să-i întindă o cursă și să-l îmbrâncească în adâncul beciului? „Doamne Iisuse, ferește-mă și dăruiește-mi libertatea ce am așteptat-o și am dorit-o atâția ani, că Te voi sluji în viață, eu și casa mea pe cât îmi va sta în putință mie, ca om ce sunt!".

În timpul acesta, hangiul merse în colțul camerei și deschizând clapeta din podea, îl pofti pe Ion să se apropie și să privească la „mumia" ce se zvârcolea sleită de puteri. Ion, care, deja o mai văzuse cu câteva ceasuri în urmă pe această ființă nefericită, se uită, dar, cu multă prudență să nu fie împins și el acolo și zise prefăcut:
– „Vai, stăpâne, ce mi-a fost dat să văd! Rogu-te, dar, și scoate-o afară la lumină precum te-ai făgăduit!".

Și hangiul, luând o scară de frânghie ce și-o avea atârnată după ușă, o slobozi și coborî lângă osândită. Printre gemetele acesteia s-a auzit și zornăit de lanțuri și lacăte deschizându-se. Ion privea cu ochii și nu-i venea să creadă, că în lumea noastră se mai pot întâmpla și astfel de cazuri.

Iată, dar, că femeia, acum dezlegată fiind, nu putea să meargă, însă, ajutată de tiranul ei bărbat și trasă de mâini de către Ion al nostru, aceasta, după atâta amar de ani este scoasă din întunericul beciului la lumina zilei. Biata victimă, neputând suporta tăria luminii razelor de soare, își acoperi fața cu palmele și începu a se ruga zicând:

– „Îți mulțumesc, Doamne Dumnezeule, că, până-n cele din urmă nu m-ai lăsat în uitare și ai trimis pe acest tânăr, precum oarecând ai trimis pe Îngerul Tău în Babilon la Daniel ce se afla aruncat în groapa leilor și l-ai izbăvit pe el. Așa Doamne, miluiește zidirea Ta și dăruiește iertare de greșeli tuturor celor ce aleargă la Tine, ca să se slăvească Preasfânt Numele Tău de toată suflarea omenească în veci de veci!" Apoi, se închină însemnându-și pieptul cu Crucea Domnului. De data aceasta, Ion, – ba am putea să-i zicem, „fericitul Ion" simți că,

ceva fierbinte îl arde în sân și pe dată își aminti de cruciulița lui și făcu și el trei închinăciuni mari, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate câte au fost să fie.

Iar despre biata femeie ce să mai zicem, că nu prea mai semăna a ființă omenească, ci mai degrabă arăta a fi însăși moartea, căreia îi lipsea numai coasa.

– Iată, Ioane, zise într-un târziu, hangiul, – poate nu-ți vine să crezi, dar, aceasta este nevasta mea. Eu am pedepsit-o. Și iată de ce: cu ani în urmă, pe când eram mai tineri, hanul acesta era cu mare vază. Era ca punct de frontieră între două lumi la o importantă răscruce de drumuri. Aici își aveau popasul diligențele Poștei ce legau târgurile din Țara Românească cu Cetatea de scaun a Domnitorului. Soția mea, precum am mai spus, era tare frumoasă și hanul meu avea căutare. Dânsa, constituia obiectivul principal al clienților mei. Oricine vroia să găzduiască aici, sau să bea o cană cu vin, nu-și mai lua ochii de la ea. Se înțelege, dar, că mie nu-mi pica bine la inimă indiscreția multora, care, de n-o vedeau servind în prăvălie, o căutau din priviri cât le era cu putință și întrebau de ea: „Unde este madam Sofia? Să vină madam Sofia să ne servească!" Și dânsa, îndată alerga, îi servea cu ce aveau ei nevoie și le zâmbea cochet. Ba unii o întrebau și de unele chestiuni mai intime din casa mea de parcă ei erau stăpâni, nu eu, și cucoana mea, le cam „dădea apă la moară". Și uite așa, Ioane, tată, ajunsesem să ne ciorovăim între noi. Eu îi ziceam să nu mai râdă în fața mușteriilor, ea, deloc și o ținea pe a ei, zicând: „Așa trebuie să ne purtăm cu clienții, ca să-i putem atrage". Dar și consumatorii ajunseseră să-și vâre nasul peste tot în rosturile mele. Și

asta, până-ntr-o zi când n-am mai putut răbda și am făcut un jurământ în scris și am zis femeii: „De acum, nu vei mai vedea lumina soarelui până ce va veni un oaspete în hanul acesta, care nu-și va permite să-și bage nasul unde nu-i fierbe oala!" Și iată Ioane tată, chiar tu fuseși acela, care, după cincisprezece ani ai reușit să rupi zapisul meu și să deschizi temnița cucoanei Sofia.

În vremea asta, femeia, care, în zdrențele ei era mai mult goală decât îmbrăcată, a fost așezată pe pat, căci nu era chip să poată sta pe picioare și plângea în sec. Plângea, dar fără lacrimi. La o stafie ca ea, de unde avea să mai fie și lacrimi!?

În fața unui astfel de scenariu de necrezut, Ion al nostru, bucuros că s-a reușit să fie salvat un suflet de creștin de la o tortură ca asta, nu mai sta cu frica-n sân și aștepta clipa-n care să-și ia la revedere și să-și vadă de drumul său, dar ceva, totuși, îl ține pe loc. Vrea s-o vadă pe madam Sofia restabilită sufletește și în afara oricărui pericol, căci, gândea în sinea lui: „Dacă tiranului îi vin iarăși pandalii la cap, ușor i-ar fi să o arunce din nou la întuneric?!".

Dar, de această dată, hangiul îl face pe Ion să-și schimbe părerea despre el, zicând:

– Ioane, tată, să știi, că eu sunt omul ce mă țin de cuvânt. Iată, de acum, în mod special mă voi ocupa de femeia mea și o voi hrăni numai cu pâine făcută din floare de făină, lapte de căprioară, miere de albine, friptură de fazan și-i voi da să bea numai „Seibăr – puterea ursului" să o văd cât mai curând pusă pe picioare, sănătoasă și cu voie bună. Și acum, hai să ne spălăm pe mâini, să servim gustarea de dimineață. Și până una – alta îi voi

aduce soției un capot de casă, că, după aceea, îi voi face baie și o voi îmbrăca cu hainele ei din tinerețe.

– Dumnezeu să te miluiască, stăpâne, nu m-am așteptat să fii atât de bun cu mine. Îți mulțumesc din suflet pentru binefacerea ce ai acordat-o mie, de a mă adăposti sub acoperișul casei dumitale și mi-ai potolit foamea. Dar acum, să mă ierți, că nu stau să servim dejunul împreună, trebuie să mă grăbesc de plecare, vreau cu orice preț și cu ajutorul lui Dumnezeu să pot ajunge acasă, la mine până nu mă prinde întunericul nopții!

În urma acestei scuze invocată de Ion, hangiul insistă: Nu se poate, Ioane, tată, să pleci flămând din casa mea. Iaca, numaidecât aduc cașul, pâinea și ulcica cu vin, că, nespus de greu ți-ar fi măi, băiatule, să călătorești având stomacul gol. Iaca, imediat mă-ntorc. Până una-alta, mai schimbă câteva vorbe cu fosta mea întemnițată, să-și poată dezlega limba care a făcut un repaus vocal lung de peste 5000 de zile.

În vreme ce hangiul este plecat să aducă gustarea la micul dejun, femeia, cu un vizibil efort de voce, se adresă lui Ion:

– Ioane, mamă, Bunul Dumnezeu să te binecuvinteze, pe tine și pe toți ai casei tale, că, numai El cu mila Lui cea mare m-a ținut în viață până acum, când a binevoit să te trimită pe tine să mă ridici din cădere și blestem. Dar, să știi băiatul mamei, că, de-acum, eu, nu mai am ce pierde. Și nu mai e nimic de făcut. Din viața mea nu a mai rămas decât o ruină!

Ion luă cuvântul și răspunse, zicând:

– O, doamna mea, să nu cazi cu buna ta știință în groaznicul păcat al deznădejdii, că nimeni nu-ți poate

lua cel mai scump tezaur ce-l ai de la Dumnezeu: Sufletul – sufletul tău, pe care, nu te-ai îndura să-l dai în schimbul a tot aurul pământului. Așadar, ține, doamna mea, la acest mare tezaur. Ține-l pe cât îți stă în putință, în postire, rugăciune, viață curată și milostenie. Că, nu mai e mult până ce-L vom auzi pe Domnul Iisus zicând: „Bine, slugă vrednică și credincioasă, intră întru bucuria Domnului Tău!" Că milostenia, precum ne spune Cuvântul, este fructul dulce al iubirii ce ne însoțește și aici și dincolo de mormânt. Ea este avocatul nostru bun ce ne apără în fața Dreptei Judecăți. După câte am observat, nu ești străină de cuvântul Domnului. Să ne amintim, dar, de bogatul din Evanghelie, despre care, nu se zice că ar fi făcut vreun rău, dar, totuși a fost osândit și aruncat în văpaia de foc. De ce? – pentru că nu a făcut binele pe care-l putea face. Așa că, nouă nu ne rămâne decât să ajutăm pe cei ce au nevoie de ajutorul nostru!

– O, vai mie, Doamne! – gemu femeia – am ajuns ca o epavă scoasă la mal, sunt mai mult moartă decât vie și tu, băiatul mamei, îmi spui să fac fapte bune ajutându-i pe alții?!

Ion continuă:

– O, dar, ai totuși o fericită posibilitate de a face un mare bine semenului dumitale. Și acest mare bine este iertarea, – iertarea ce se naște din iubire. Și încă bine știind, că, fără iubire nu am putea deveni moștenitori ai Edenului ceresc. De bunăseamă, înșiși noi zicem în rugăciune: ... „și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri". Așadar, doamna mea, în Numele lui Dumnezeu, să ne ajutăm unii pe alții ca să

fim mântuiți. Și acum, să mă ierți și tălică, stăpâna mea, că nu mie se cuvine a da sfaturi, că, mai întâi eu am nevoie de sfatul altuia. Dar, am cugetat în inima mea și am zis: „Cel slăbit de suferință, pentru a se sprijini, de îi lipsește toiag, se poate folosi și de o nuia. Și cel căzut poate fi ridicat și de un slăbănog care-i întinde mâna spre ajutor!".

Aici, dragii mei, convorbirea dintre Ion și stăpâna casei a fost întreruptă de apariția hangiului, care a sosit cu micul dejun.

ULTIMA ZI A CĂLĂTORIEI LUI ION

Ce a mai urmat și ce s-a mai întâmplat la hanul cu pricina după plecarea lui Ion, nu mai știm. Povestirea nu ne-a amintit nimic. Sperăm, totuși, că viața celor doi s-ar fi reașezat pe făgașul cel bun. În primul rând, hangița, biata de ea, e îmbătrânită prea devreme; hangiul, în urma acestui episod, trebuie să se fi pocăit, iar viața hanului lor se află de acum aproape de faliment, pentru că, în ultima vreme s-a construit un alt han, mai mare și „de elită", încolo, mai sus, pe lângă Otopeni și acesta i-ar fi luat și clienții „căpcăunului pocăit".

Desigur, despre tirania zămislită de ticăloasa gelozie a hangiului pomenit în acest capitol, pe drept cuvânt se poate spune că aceasta este de domeniul basmelor, dar, astfel de fapte, din păcate, au avut loc în viața oamenilor din vremurile de altădată, când femeia era socotită ca o sclavă sub stăpânirea bărbatului. Dar, de ce ne legăm noi de cei de odinioară, când și-n zilele noastre se petrec astfel de anomalii? Citeam cândva în

ziare, cum un cetățean grec și-a crescut propria fiică închisă în beciul casei până la vârsta de 17 ani, când, a fost descoperită fapta lui și la intervenția poliției, fata, ce la lumina zilei arăta ca o fiară sălbatică din filme, a fost eliberată și tatăl ei – făptașul, pedepsit după lege. Și-apoi, tot în zilele noastre, presa românească, a adus la cunoștința cititorilor un fapt autentic petrecut în Timișoara, care, tot așa, un cetățean a procedat la fel cu fiica sa ca și cel din Grecia.

Să sfârșim, dar, cu acestea și să mergem mai departe, să-l prindem din urmă pe Ion, care e plin de nerăbdare să se vadă ajuns la casa lui, că, pentru el, bietul, numai cele două zile de călătorie de până acum i s-au părut a fi fost tot atât de lungi cât cei șapte ani de militărie și în care, Doamne, Doamne, a avut de învățat atâtea și atâtea lucruri ce nu le-a visat vreodată!

Așadar, Ionică al nostru, cu traista-n spate, în care-și ține ultimul cozonac primit de la soția căpitanului, aleargă – zboară către căminul său iubit. De mâncat, a mâncat el la hanul cu bucluc, dar de dormit, ba, va avea destul timp și pentru aceasta. Deocamdată, gândul îi este numai la satul său și la toți pe care îi iubește și-i dorește cu însetare: „Ce va mai fi, Doamne, prin Băltenii noștri? – pe la Bisericuța de lemn de la marginea satului? Ce va fi făcând părintele Andrei? Va mai fi el oare, tot pe atât de înfocat în propovăduirea adevărului dumnezeiesc? Acestea și multe altele îi frământau mintea lui Ion în ultimele ore de mers până să ajungă la ai săi.

O, Doamne, ține-l pe Ionică sănătos și dă-i putere să poată rezista până ce va ajunge la cuibușorul său. La ora

zenitului, călătorul nostru, e obligat să facă un popas undeva. Simte nevoia de reconfortare și reculegere. Își pipăie cozonacul din traistă, dar nu gustă din el, vrea să-l ducă la ai lui. Așa a primit ordin de la soția domnului căpitan și ordinul, odată primit, se și execută, nu se discută.

Iar soțiorul Măriucăi din Bălteni nu stă locului; drumul este pentru călător, cum pușca pentru vânător și pornește-o neică iar la drum. Și mergi și tot mergi, însă ceasurile după-amiezii de toamnă sunt mai scurte, înserarea se apropie văzând cu ochii și satul lui e încă departe. Dar, oricum, cât de târziu va fi să fie, trebuie să ajungă acasă la el. Ei bine, iată că s-a înserat și până la satul nostru va să mai fie vreo 7–8 km și, ... dacă pe noi ne dor picioarele de atâta cale, ce va fi de sandalele lui Ion?!

Ei, dar, ce să mai zicem, până la urmă a fost ajuns în sătucul lui tocmai când întunericul nopții acoperi fața pământului. Liniștea predomină peste sat și la ferestrele caselor opaițele cu seu licăresc vesele umplând de lumină și pace sufletele oamenilor. Acum, la ora aceasta, după o absență de șapte ani, un sufletel de om obosit și plin de emoție își târăște picioarele și se apropie de prispa casei sale, urcă tremurând și privește cu atenție prin geamul ferestrei... O, vai și iar vai! – ce i-a fost dat să vadă ochișorii lui. O cumplită trădare? Încă nu știm. Iată-l, dar, pe Ion, omul cu armata făcută, trecut prin destule greutăți, omul ce a respectat Biserica și pe slujitorul Ei, el, ce a fost gata oricând a-și da viața din multa iubire pentru soțioara lui, o vede acum pe dânsa în brațele preotului, care o sărută, o mângâie și îi șterge lacrimile de pe obraz. „Ah, Cerule cum poți să rabzi aceasta? Și tu, pământule care te învârtești cu tot

ce e pe tine, cum de nu-ți caști gura să înghiți o astfel de nelegiuire?".

La acestea, un val de mânie nestăpânită îl împinge pe Ion al nostru spre șopronul din fund unde știe că se află toporul de tăiat lemne. Se apleacă mânios, bâjbâie și găsind unealta, o prinde cu putere și când se ridică pentru a se repezi spre răzbunare, o cumplită arsură în piept îl făcu să întârzie o clipă aducându-i aminte de odorul neprețuit ce-l purta cu sine și de sfatul căpitanului și zise repede și cu vorbe înșirate „Tatăl nostru Carele ești în Ceruri, ...!" Mânia, însă persistă. Ceea ce a văzut el cu ochii lui nu e de iertat. Și mai zice o dată „Tatăl nostru", dar, tot în galop. Acum, mânia, pare că s-a mai potolit un pic și Ion mai zice o dată și încă o dată, până ce scăpă toporul din mână și începu a cântări în mintea sa aceste momente de mare cumpănă: „Cum, tu omule care vorbești oamenilor de cinste, curățenie sufletească și dreptate dumnezeiască îți permiți să calci în picioare taina preoției tale și răpești iubirea, fericirea și dreptul sacru al altuia? Și tu, femeie fără de minte, cum ai putut să cazi mai cumplit decât Eva? Dar, ia să mai stau un pic până ce mi se liniștește sufletul și să mă fac că nu știu nimic despre toate acestea și să văd: dumneaei, în ce apă se adapă! O, voi copilașii mei ce fel de mamă a fost să aveți voi!? „Hai, Ioane – își vorbește el, – liniștește-te și fii bărbat cu mintea întreagă, că, până la urmă se va afla adevărul. Nu se poate ca lumea să nu fi „mirosit" ceva. Și-apoi, ce ar urma de aș da frâu liber mâniei? ... mortul în groapă, eu, un ucigaș ajuns în pușcărie pe toată viața, familia distrusă, copilașii nefericiți și cerșetori pe drumuri, căci tatăl lor ar zace-n

lanțuri cu sufletul înegrit de cel mai groaznic păcat! Brrr...! Așadar, hai băiatule, potolește-te și ia-o de la capăt!".

Și Ion, omul instruit și călit prin încercări grele, se urcă din nou pe prispa casei și privește iarăși prin geam. În interior e numai mama cu copiii ei. Preotul, „păcătosul" e plecat. Omul de la fereastră, bate ușurel în geam și cei din casă tresar sfioși.

– Cine e? – întreabă femeia.

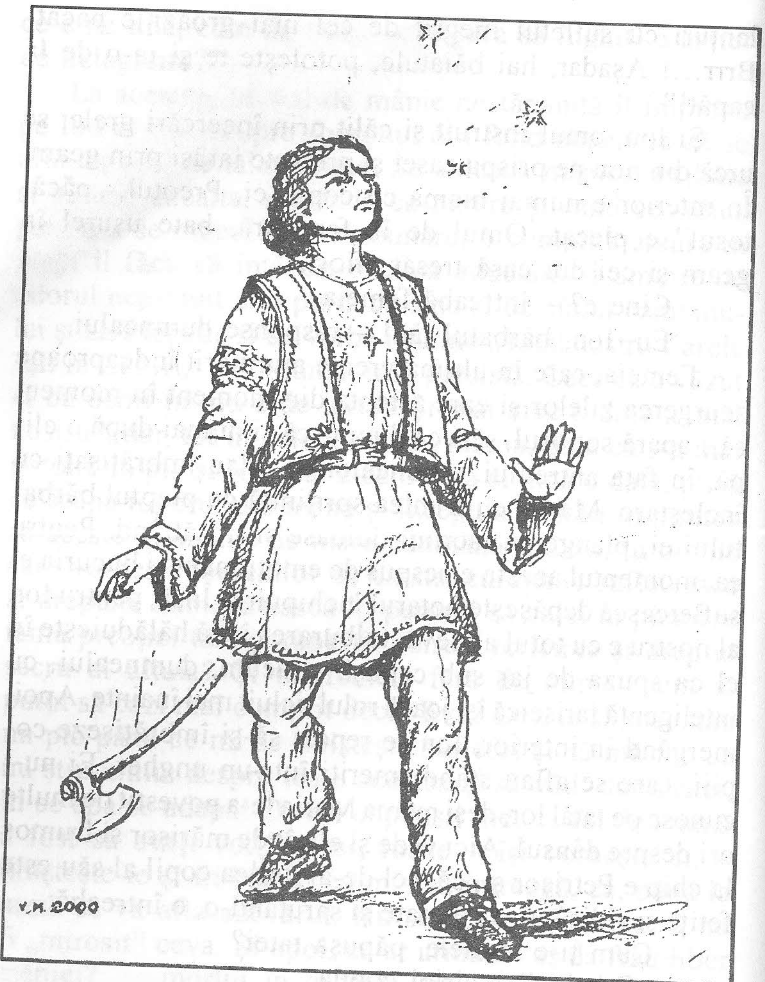
– Eu, Ion, bărbatul tău! – răspunse dumnealui.

Femeia, care în ultima vreme a urmărit îndeaproape scurgerea zilelor și care aștepta din moment în moment să-i apară soțiorul, sări ca din pușcă și numai după o clipă, în fața antreului, dumnealor se aflau îmbrățișați cu încleștare. Maria, cu fruntea sprijinită de pieptul bărbatului ei, plânge cu lacrimi duioase și tresăltând. Pentru ea, momentul acesta e nespus de emoționant și bucuria ei sufletească depășește hotarul închipuirii. Însă, pentru Ion al nostru e cu totul altceva, tulburarea încă hălăduiește în el ca spuza de jar sub cenușă și acum, dumnealui, cu inteligență fariseică își joacă rolul ticluit mai înainte. Apoi, mergând în interior, Ion se repezi să-și îmbrățișeze copiii, care se aflau stând smeriți într-un ungher. Ei nu-l cunosc pe tatăl lor, deși mama Maria le-a povestit de multe ori despre dânsul. Aici vede și el cât de mărișor și frumos la chip e Petrișor și, că, cel de-al doilea copil al său este fetiță și ridicând-o pe brațe și sărutând-o, o întreabă:

– Cum ți-e numele, păpușa tatei?

– „Cristina" – ciripi copila.

– Da, Cristina o cheamă, după numele lui nașu ăl mic, – intră în vorbă Maria, care nu-l slăbea o clipă din

Când Ion, plin de mânie, a pus mâna pe topor spre a se răzbuna, o cumplită arsură-n piept îl făcu să-ntârzie o clipă.

priviri pe iubitul și mult doritul ei bărbat. Și fără să-și întrerupă cuvântul, zise cu multă duioșie-n glas:

– O, Ioane, dragul meu, de-ai fi venit numai cu cinci-șase minute mai devreme, l-ai fi prins pe tata aici. Seară de seară vine și mă-ntreabă; „Măriuca, tată, a venit Ionică al nostru?" Și să știi iubitule, că părintele Andrei a adormit în Domnul. Fie-i somnul dulce! – Și tata, cunoscând tot rostul Bisericii, cei mari l-au făcut pe el preot aici în sat. Adineaori a plecat de lângă noi. Te iubește nespus, bietul de el!

La această veste, Ion, lăsă copila jos și-și lovi fața cu palmele și căzând cu fruntea la pământ în fața icoanei Maicii Domnului, rosti cu glas mare:

– „O, Preamărită Doamnă și Stăpâna sufletului meu, o, Preabună și Milostivă Maică, pentru numele Dulcelui Tău Fiuț, iartă acum pe robul tău!".

Apoi, tăcu o clipă și stând cu fața la pământ, izbucni în plâns – un plâns sfâșietor. Știe el pentru ce varsă aceste lacrimi fierbinți. Și iarăși cugetă în adâncul inimii sale, zicând: „O, vai mie ticălosul! O, vai Doamne Iisuse, cum într-o clipă, era să devin din om luminat, diavol întunecat! Iată, abia acum mi-adusei aminte de cuvintele Tale când ai zis: „Cine iubește pe tatăl său, pe mama sa, pe femeia sa, pe copiii săi mai mult decât pe Mine, nu este Mie vrednic" (Matei 10[37]). Deci, ajută-mă Doamne să plinesc aceste dumnezeiești cuvinte!".

Maria, necunoscând zbuciumul sufletesc al lui Ion, puse această stare a lui pe seama emoționantei lor reîntâlniri și ajutându-l să se ridice, zise cu glas mângâietor:

Ion, dându-și seama ce greșeală mare putea să facă, ... lăsă copila jos și căzu cu fruntea la pământ, și cere iertare Maicii Domnului.

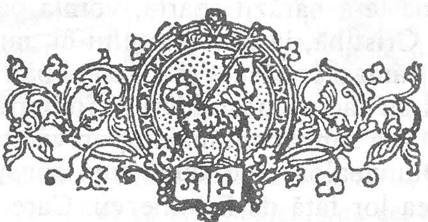
– Hai iubitule, acum liniștește-te și să stăm la masă, să ne veselim cu toții și să slăvim pe Dumnezeu, că, de acum, suntem o familie întregită și fericită!

Acum, Ion, cu fața scăldată-n lacrimi, ușurel, luă de la sine cruciulița de aur și o anină la gâtul soției sale și sărutându-o, îi zice:

– Iubita mea, primește acest sfânt și izbăvitor dar, să te ferească pe tine de tot răul, cum m-a ferit și pe mine. Să fii sănătoasă și credincioasă lui Dumnezeu și familiei tale!".

– Amin! Și tu la fel, dragul meu. Îți mulțumesc din suflet, răspunse ea și-l sărută de mai multe ori.

După acestea, Mariuca, – mămica noastră, repede puse masa și așeză pe ea toate bunătățile ce și le avea pregătite și după ce s-au ospătat și s-au bucurat cu toții, Ion, plin de fericire, scoase din traista sa minunea aceea de cozonac și rupându-l în fața tuturor, deodată s-a auzit un sunet plăcut ca de clopoței. Erau cei trei galbeni ai lui ce au căzut din cozonacul cu pricina și acum se rostogoleau printre resturile de bunătăți de pe masa lor.

PARTEA A DOUA A POVESTIRII

LA SCHITUL DIN CODRU

Se spune că, în urma a toate cele ce s-au petrecut până aici cu ION şi MARIA din Bălteni, aceştia, făcând o juruinţă în faţa lui Dumnezeu, şi-au petrecut restul vieţii lor în curăţenie trupească şi sufletească, în dragoste şi respect, nedespărţiţi de Biserica dreptmăritoare şi de Preasfânta Cruce a Domnului şi Mântuitorului Hristos.

Dar, dragii mei, nu vă grăbiţi, povestirea încă nu s-a sfârşit, că, de-aici încolo, viaţa eroilor noştri continuă să se deruleze în chip minunat. Şi iată că aici îmi adusei aminte de nişte versuri care zic aşa:

„Viaţa merge înainte şi-n carul ei misterios
Copilaşii urcă-n grabă, cei bătrâni coboară jos.
Iar cei tineri se visează „Feţi frumoşi" cu mult avânt,
Ce-s în stare să aducă din Cer, luna pe pământ!".

Cu adevărat că viaţa oamenilor nu stă pe loc, ci merge mai departe în cadrul misterios şi încet, încet se scurge prin clepsidra nevăzută a timpului. Copiii lui Ion şi Maria, adică Petrişor şi Cristina, ajungând la aşa zisă „maturitate" cu cunoştinţele şi pregătirile necesare în rostul gospodăriei, au fost şi ei căsătoriţi fiecare la casa lui şi cu cine le-a hărăzit soarta, voinţa părinţilor şi a lor proprie. Cristina, la casa alesului ei, iar Petrişor cu soţioara lui, rămaşi la căsuţa şi în rostul bătrânesc, unde, între timp s-au făcut consolidări şi îmbunătăţiri.

Ion şi Maria sunt acum înaintaţi în vârstă, dar, totuşi în putere. Dumnealor, care, după cum am spus mai sus, din dragostea lor faţă de Dumnezeu, Care i-a ajutat în

Stând la masă cu cei dragi şi tăind cozonacul, deodată s-a auzit un sunet plăcut ca de clopoţei, erau cei trei galbeni!

viață ferindu-i de multe ispite și-au dus zilele în inocență, acum, văzându-se la anii aceștia și copiii la casele lor, și-au pus în gând, ca tot restul vieții să și-l petreacă în mânăstire.

În vremile acelea prin marele Codru al Vlăsiei, unde, de altfel, s-au petrecut cele de până aici, se aflau multe vetre sihăstrești în care sufletele curate, predate Cerului, trăiau numai în post și rugăciune slăvind neîncetat pe Dumnezeu.

Așadar, Ion al nostru, luând pe Mariuca lui de mână, merse la Mânăstirea Țigănești, (Ciolpani) unde a fost supusă egumenei acestui sfânt așezământ. Ocupația, adică, ascultarea, a fost să fie îngrijirea de bolnavi ce erau aduși pentru mângâiere și alinare la Bolnița din fața Bisericii.

Iar Ion, luându-și rămas bun de la Maria – fosta lui consoartă, pornește pe poteci neumblate și ajungând în adânc de codru, a aflat cu voia lui Dumnezeu, un Schit ascuns de ochii lumii, departe de așezările omenești. Aici, Ion se închină cu evlavie și bătu în poarta acestuia. Un călugăr uscățiv îi deschise și-l întrebă, zicând:

– Ce vrei, omule, că aici nu au voie să intre decât călugării.

– Asta vreau, – răspunse Ion, – să mă fac călugăr.

– Așteaptă, – zise uscățivul – și-i închise poarta-n nas.

Călugărul se duse la starețul lor și-l înștiință de aceasta. Bătrânul, zise:

– Adu-l aici!

Apoi, lui Ion i-a fost deschisă poarta și poftit să intre-n curte și dus într-o chilioară de chirpici cu pământ pe jos și pe pat cu rogojină de papură. Aici, un călugăr bătrân,

cu ochii sclipitori și ascunși sub sprinceane plecate, îl întrebă pe oaspetele care sta căzut la picioarele lui:

– Ce dorești, omule?

– Părinte sfinte, fă-mă călugăr, grăi Ion. – Mi-am dus viața de gospodar împreună cu soția mea până acum și la înțelegere, pe ea am dus-o la o mânăstire de călugărițe, iar eu vreau ca zilele ce le mai am de trăit să mi le torc aici, lângă sfinția ta.

– Ce știi tu de călugărie?

– Ce să știu? Nu știu nimic și deaia vreau să vin aici să învăț ce este călugăria.

– Acasă la tine ce mâncai?

– De toate.

– De toate în toate zilele?

– Nu chiar. Luni, miercuri și vineri numai legume fierte.

– Aha! Dar în celelalte?

– Deale vacii, ouă, ba chiar și câte-o pasăre, ...

– Ai auzit de mere pădurețe?

– Da!

– Dar de ciuperci, urzici și bureți ai auzit?

– Cum nu! Astea-s baza postului. Dar aici nu se mănâncă pește?

– Ba da. Când și când.

– E de mirare, că pește e berechet.

– O fi, dar nu pentru călugări.

– Aha! Iată că am început să-nvăț ce este călugăria!

– Ho! Nu te repezi! Știi ce-i aia metanie cu fruntea la pământ?

– Cum nu? Făceam seara cu toții.

– Câte?

Plin de hotărâre și cu sufletul deschis, ajungând în adânc de codru, a aflat un schit de călugări.

– Păi, de le număram, atunci am fi făcut socoteli și nu rugăciuni.

– Aha! Dar știi ce e aia Cruce?

– Păi, cine m-a scos din necazuri??

– Te-o fi scos, dar, de-aici ai s-o simți pe spinarea ta.

– Doamne ajută!

Cam așa, iubiți cititori, a fost testarea lui Ion la primirea lui în ograda Sfântului Nicolae din Codrul Vlăsiei. De fapt, aceasta a fost prima testare – primul examen că, după aceea au urmat altele și altele, care, pentru el constituiau probe de rezistență.

La numai trei zile de la venirea lui aici, bătrânul îl întrebă:

– Cu ce-ți ocupi timpul, omule?

– Cuvioase părinte, zise el, până acum nu am o ocupație anume. Numai aceea că sunt la cheremul fiecăruia. Toți au nevoie de câte ceva.

– Și asta nu e o ocupație anume?

– Ba, da!

– Care ți-e chilia?

– Turnul din unghi.

– Cum așa? Turnul nu e pentru dormit!

– De nevoie, e bun. Nu mă plouă, nu mă bate vântul, ...

– Ba, te bate. Fii atent, dar, să nu te bată de tot.

– N-am altă posibilitate.

– Aici, în pădure, ai destule posibilități: lemne, berechet, pământ, apă și fân pentru chirpici, de asemenea. Fă-ți adăpost.

– Cu binecuvântarea sfinției tale, am să-mi fac.

– Dar, nu te-am întrebat. De unde ești venit?

– Din Bălteni.

– Unde vine asta?

– Lângă „Cocioc".

– Ha! De ce n-ai rămas acolo, că tot Sfântul Ierarh Nicolae e stăpân și la „Cocioc"?

– O fi stăpân tot Sfântul Nicolae, dar nu mai este schit de călugări. Acum e Biserică de sat.

– Dar la Vlad Țepeș din Baltă, sau la Matei Basarab de la Căldărușani? – că-ți venea mai aproape de Băltenii tăi.

– N-am interes să fiu aproape. Și-apoi, aici m-au îndrumat pașii.

– Și dacă pașii te-au îndrumat aici, de ce n-ai adus cu tine măcar o vacă, sau o oaie, sau o capră? ... că, uite, noi nu avem de nici unele!

– Pe toate le-am lăsat copiilor, că au nevoie de ele. V-am spus, doar, că m-am lipsit de toate, să mă fac călugăr! (Luca 14[33]).

– Fă-te!

– Eu? Nimeni nu s-a făcut pe sine călugăr. Numai „cel mai mare" poate face așa ceva.

– Ha! Rămâne de văzut. Treci la treabă!

Dragii mei, aici în acest schit nu sunt decât vreo 10–12 călugări: părinți și frați, care-și petrec timpul în post și rugăciune, că, doar pentru asta au lăsat toate și au venit lângă Sfântul Ierarh Nicolae. (Mat. 19[29]). Problema mâncării, pentru ei, e o chestiune secundară. Biserica e totul, chilia e un paraclis. Să tot trăiești în liniște și meditație și să strângi cureaua, să fii ușor în drumul ce duce în sus.

Ehei, dar Ion „fratele" nu pridideşte, cu dragă inimă slujește și pe cei bătrâni și pe cei tineri care-i cer ajutor.

Nu poate sta locului, e învățat să miște, să lucreze ceva folositor și cum aici în ocolul Sfântului Nicolae nu sunt nici vite, nici păsări și nici acareturi, ce să facă altceva, decât să mențină ordinea și curățenia între zidurile de incintă și să trebăluiască pe la bucătărie că, a făcut un legământ înaintea Cerului pe când se afla în carcera hangiului căpcăun, să slujească lui Dumnezeu cât va fi în viață. Desigur, când dorul pentru Maria și copiii săi caută să-l doboare, îndată se aruncă cu fața la pământ și cu lacrimi cere lui Dumnezeu, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase – Fiul lui Dumnezeu, păstrează dorul acesta pentru Tine și să mi-l plinești când mă voi reîntâlni cu iubiții mei acolo-n fericirea Raiului Tău!".

CE SE PETRECE ÎN OGRADA SFÂNTULUI NICOLAE

În acest adânc de pădure neștiut de lume, bătrânul stareț supraveghează cu grijă părintească asupra celor câteva suflete aflate sub aripa sa și ținând cu sfințenie la așezămintele stabilite aici încă de la punerea pietrei de temelie de către fericiții ctitori ai acestui cuib de sihăstrie românească: viața de obște, Sfânta Liturghie zilnică, spovedanie săptămânală, împărtășirea cu Sfintele Taine la o lună, slujba de noapte, canon de chilie pentru despătimire, hrană vegetariană, ruga neîncetată, ascultare desăvârșită, viață îngerească în trup.

Noi, cei ce auzim despre acestea, ne minunăm și gândim despre astfel de oameni, că va să fie fericiți ducând o astfel de viață curată și aflându-se departe de tumultul și multiplele ispitiri din lume, dar, nu avem

dreptate, că tocmai aici viscolul ispitelor bate mai puternic. Nu există loc pentru bietul om unde să se retragă pentru a fi ferit de ispite, căci, zice „Cuvântul": „Este cu neputință să nu vină ispita!" O mică istorioară din „Viețile Sfinților" ne lămurește acest lucru:

Se zice că un Sfânt Părinte dintr-un schit avea să meargă la un pustnic ce sălășluia într-o peșteră din munte. Drumul său trecea printr-o cetate unde, Sfântul a văzut zarvă de lume, nedreptățile, gălăgia târgoveților, frământarea și înjurăturile geambașilor și câte și mai câte altele de soiul acesta că, dai să fugi, să nu mai auzi, să nu mai vezi așa ceva. La poarta cetății acesteia, sfântul călător a văzut un demon ce sta tolănit la umbra zidului și a trecut pe-alături și și-a văzut de drumul său, închinându-se. Când a fost ajuns la peștera pustnicului, i-a fost dat să vadă o altă trăsnaie și mai și: O mulțime de diavoli gâlcevitori se învălmășeau dând năvală asupra omului lui Dumnezeu. De îndată, Sfântul i-a mustrat, grăind: „În Numele lui Hristos Domnul, vă zic: plecați de-aici blestemaților și lăsați-l pe robul lui Dumnezeu în pace. Mergeți în cetate, procleților, unde sunt zeci de mii de oameni și numai unul de-al vostru este și acela stă tolănit, trândăvind!" Demonii au răspuns: „Nu vrem să mergem în cetate. Acolo nu avem ce face, pentru că toți merg după voia noastră, dar, acesta este cel ce ne dă nouă mult de lucru!".

Așa că, dragii mei, și la Schitul nostru din adâncul pădurii bântuie furtuna ispitelor. Nu se putea tocmai aici să lipsească nesuferita și satanica miazmă a ispitei tulburătoare de suflete.

Să mergem, dar, mai departe.

Bunăoară, de la venirea lui Ion aici în ocolul Sfântului Nicolae, s-au scurs câteva luni de zile și înfiriparea lui în climatul de asceză se pare că prinde cu fiece zi rădăcini tot mai adânci. Bătrânul stareț este mulțumit în sine, dar, „ceva" îl face, totuși, să fie îngrijorat pentru el: „Cum, oare acesta, care, până nu de mult și-a dus traiul de mirean cu nevastă și copii și nefiind încă bătrân, să fie ajuns la treapta aceasta de răbdare și supunere, în timp ce alții abia după ani de zile de instruire pot fi socotiți a fi ajunși la acest nivel?! Pentru aceasta, bătrânul, îl avea pe „fratele Ion" în atenția sa mai abitir ca pe alții.

Ei, dar, pe bună dreptate se poate spune că nimic rău în asta. Ba, ar fi de dorit ca toți din această obște pe cât le stă-n putință, să se străduiască pentru o viață cât mai desăvârșită, că, doar, ăsta trebuie să fie scopul celor ce se retrag din valul lumii la liniștea pustiului. Lepădarea grijilor pământești și ruga neîncetată pentru mântuirea sufletului omenesc.

VAI CELUI PRIN CARE VINE ISPITA

Acum, să vedem cum și prin cine a reușit vicleanul să tulbure pașnica viață din acest Sfânt așezământ.

Printre cei mai tineri cu vârsta din soborul Schitului se află și unul brunet la înfățișare, venit de nu se știe unde și care se arăta a fi vrednic și ascultător la toate. Acesta, într-un an – un an și ceva de când e aici, a căutat pe toate căile să se strecoare cum – necum sub aripa ocrotitoare a starețului și a ajuns chiar să câștige încrederea bătrânului, căci pe el îl punea să supravegheze îndeaproape pe ceilalți confrați ai lui, pe el îl

trimitea la sihăstria Căldărușani de care atârna Schitul acesta cu corespondența de legătură și a aduce de-acolo posmagi pentru hrana lor și tot el era cel ce bătea toaca pentru începerea slujbelor. Dintr-o ordine de idei se părea că toată această vrednicie a brunetului e în firea lui și că acesta va să ajungă a se călugări înaintea altora, care s-ar aștepta la această investitură.

Într-una din zile, fratele brunet, vine în chilia bătrânului, și zice:

– Avvo, observ că inima ți-e plecată spre Ion acesta care s-a pripășit aici de curând!

Și bătrânul răspunse:

– Oare te privește pe tine inima mea? Inima mea e spre toți de-aici, pe toți îi iubesc, pentru că toți îmi sunt fii duhovnicești.

– Da, e bine, ce să zic, – continuă brunetul – dar Ion acesta se pare a fi un șarlatan strecurat printre noi.

– Ce vorbești? Cum? Ce fel?

– Păi, nu degeaba s-a vârât în chilia părintelui Varlaam!

– Eu i-am spus să se acuieze acolo, că nu avea chilie și părintele Varlaam, precum știi, e bătrân și neputincios și are nevoie de ajutor.

– Ehe, aici stă pitită șiretenia lui Ion acesta cu nevastă și copii!

– A avut nevastă și copii, dar acum s-a logodit cu Hristos Domnul.

– Și Iuda s-a logodit cu Hristos, dar inima lui Iuda a fost la punga cu bani, cum și inima lui Ion l-a îndrumat către aici crezând că Sfântul Nicolae este plin de pungi de aur!

– Ce-ți veni să te legi de fratele? Mergi prea departe și nu ne este îngăduit să zavistuim pe semenul nostru.

– Da, desigur, dar, vezi, Avvo, căă, ...

– Să lăsăm astea în grija lui Dumnezeu. Tu mergi la ascultarea ta!

În urma acestora, starețul a rămas tulburat și și-a luat hotărârea de a posti trei zile pentru a se lămuri lucrurile. Și se roagă cugetând: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu și al Fecioarei Maria, Tu Care Te afli pretutindeni în chip nevăzut, pe toate le știi, pe toate le vezi și le auzi, Te rog eu nevrednicul rob al Tău să faci lumină în mintea mea și-a celor din mica obște a iubitului Tău Ierarh Nicolae. Și tu, Sfinte și Mare făcătorule de minuni Nicolae, păstorește cu toiagul tău turma aceasta ce ți-a fost încredințată de Hristos Domnul și îndrum-o către pășunea Raiului de sus, ferind-o de lupii cei văzuți și de cei nevăzuți".

ÎNCĂ O TESTARE

Nu există suflet de creștin care a părăsit valul lumii și îmbrățișând viața de abstinență în Mânăstire să nu-și dorească liniștea și înălțarea sa sufletească în rugăciune și extaz. Dar când se vede aici, atunci își dă seama, că la o astfel de stare nu se poate ajunge decât prin ascultare și supunere în toate. Fratele nostru Ion va trebui să mănânce multă papară amară, să poată câștiga acea dulce și dorită liniște a sufletului. Deocamdată, dumnealui, încă se află la început de drum și de aceea întru răbdare și dragoste își ostenește trupul pe cât îi stă-n putință pentru binele tuturor și întru sfântă nădejde a mântuirii,

cu inimă blajină, îngrijește de bătrânul lui părinte sufletesc.

Avva stareţul, vede şi înţelege destul de bine toate acestea şi pentru a-l încerca pe omul nostru, îl ispitește zicându-i:

– Ascultă, tu, frate: De acum îţi cunoaştem osteneala şi ştim şi dorinţa ta de a te călugări. Tu, dar, când ai vrea să îmbraci rasa aceasta mohorâtă?

– O, nu, preacuvioase părinte, – răspunse Ion. Te rog lasă-mă aşa. Călugăria, pentru mine este prea sus şi nu pot ajunge la ea. Lasă-mă, dar, să mai cresc.

– Nu-i nevoie să mai creşti, Frate, – răspunse Bătrânul, – Coborâm noi Călugăria să poţi ajunge la ea.

– Pentru dulcele Nume al Celui Răstignit, Preacuvioase Părinte, vă rog să daţi altuia mai vrednic treapta aceasta. Eu, însă, mă simt foarte bine aşa cum sunt şi nicidecum nu-mi doresc ceva mai mult.

– Dar, tu ai spus când ai venit, că vrei să fii călugăr!

– Atunci nu ştiam ce vorbesc. Eram necopt.

– Hm! Şi-acum eşti copt?

– Nu cred, dar „cineva" îmi spune, că e mai bine să am sufletul îmbrăcat cu fapte, decât să fiu cu trupul înţolit şi sufletul gol.

– Până aici e bine, fiule, mai zise Bătrânul, dar fii atent, că, vântul bate!

– Domnul cu mila Lui cea mare, Preacuvioase! încheie Ion şi se duse repede la părintele lui. Nu-l poate lăsa singur mai mult de un ceas-două. Omul bătrân şi bolnav are nevoie de multe şi de toate: ba, să-i aduci fiertura la pat şi să-i înmoi posmagii, precum şi paharul

cu apă proaspătă, ba să-l ajuţi să stea pe laviţa de-afară şi să-i citeşti psalmul 6 sau 76, ba să-l ajuţi să meargă la Biserică şi acolo nicicum nu-l poţi lăsa singur, ba, să-l aşezi pe pat şi să-i frecţionezi picioarele, că-l chinuie cârceile, – şi câte şi mai câte. Aşa că, Ion – ucenicul, în toată clipa se află în mişcare şi până acum, încă nu l-a auzit nimeni văitându-se de aceasta.

N-au trecut decât două zile la mijloc şi fratele brunet se află iarăşi în dialog cu superiorul său. Acesta, îl atacă cu întrebarea:

– Ei, ce mai e, ce se mai aude în pustia noastră, frate Buricea?

– Sunt destule, preacuvioase, încât nici nu îndrăznesc să-mi deschid gura a grăi ceva.

– E, ce spui!

– Păi, ce să spun? Nu mai spun nimic, decât aceea că mă miră faptul, cum a ajuns şarpele să se hălăduiască la sânul sfinţiei tale!

– Ar trebui să fii mai explicit şi să mergi la obiect: de cine vorbeşti? Cine e şarpele acela?

– Mai întrebi, Avvo? Cine poate să fie altul decât Ion acela pe care-l ţii în braţe. Eu ştiu că aici nu trebuie să fie nimeni din cei întinaţi cu femei. Unul ca ăsta trebuie să fie scos afară de aici, că e gata oricând să-şi deschidă gura şi să muşte!

– De ce eşti aşa rău cu semenul tău, frate Buricea. Eu îl văd pe fratele Ion, cum, din mila lui Dumnezeu este ajuns în pragul desăvârşirii. Şi-apoi, faptul că a fost căsătorit, asta nu are importanţă. Dacă omul doreşte să urmeze calea mântuirii, Domnul Hristos îl primeşte cu braţele deschise, că, şi Sfântul Petru a fost căsătorit

și a ajuns să fie cel mai aprig luptător pentru credința în Domnul Iisus, Dulcele nostru Mântuitor.

– Desigur, ai dreptate, Avvo, dar să nu uităm că lângă Sfântul Petru era și Iuda vânzătorul, care, până la urmă și-a dat arama pe față, cum, de altfel se va întâmpla și cu fratele ăsta, Ion, dacă nu-l vei scoate afară mai devreme!

– Asta e prea de tot, nu vom face așa ceva unui om care a îmbrățișat despătimirea. Pe tine, însă, te știam altfel. Fii atent, dar, frate Buricea, că Dumnezeu e de față și vede tot. Și să mai știi și aceea, că nu voi da crezare vorbelor de pâră împotriva lui Ion fără probe verificabile.

SURPĂTORUL LUI ION

Lucrurile nu s-au oprit aici. Microbul pătruns în organism cu greu mai poate fi scos afară. „Brunetul" a devenit surpătorul fratelui nostru Ion. Brunetul, adică țiganul, are-n sângele lui fățărnicia și trădarea! Pe față se arată a fi supus, harnic, binevoitor, ba chiar și iubitor și în ascuns e plin de satanică viclenie. Și-n vreme ce în chilia sa ar trebui să-și împlinească rânduiala canonului, 'mnealui, înoată-n gânduri negre, cum să facă, ce să dreagă, ce planuri să-și pună-n aplicare pentru a-și ascunde perversitatea din lăuntrul său și a ajunge să-și vadă împlinit scopul lui murdar.

Față de acestea, oricine-și pune întrebarea: Pentru ce a mai venit aici dacă e de felul său un om malefic și ce scop anume ar putea urmări în sărăcia unui schit de călugări? A venit doar să mănânce și să trândăveas-

că? Ce să mănânce aici unde se postește 365 de zile pe an? Și de trândăvit, n-ar fi putut trândăvi și la casa lui? Sau, – mai spunem și pe asta: poate a venit și el, cum vin toți cei dornici de liniște sufletească și de vorbire cu Dumnezeu în graiul rugăciunii. Sau, mai știi, s-ar putea să fie „înzestrat" prin ereditate cu un element negativ și de care, însuși el nu-și dă seama. Și acum, în climatul acesta de liniște pustnicească a încolțit într-însul sămânța aceea a șireteniei, – a omului cu două fețe și fără nici-un obraz, că, unde reușește necuratul să-și vâre coada, nu se lasă până nu-și bagă și coarnele.

CARIUL A PĂTRUNS ÎN TULPINA COPACULUI

Să vedem, dar, cum au evoluat împrejurările:

În chilie la părintele Varlaam, fratele Ioan, se află într-o pauză de câteva clipe și se odihnește pe patul său, care, constă numai dintr-o scândură ceva mai lată de două palme, are ochii deschiși și privește cu atenție la părintele său, care, se pare că nu mai mișcă și răsuflarea nu i se face auzită. Ioan, văzând aceasta, sări de pe lavița sa și se apropie cu sfială de patul bătrânului.

– Ce e fiule? – zise cu glasu-i obosit părintele Varlaam.

– Nu-i nimic, avvo! – răspunse Ion cu blândețe. Mi-era teamă că ai plecat.

– Nu, încă, dar nu mai e mult. Tu, Ioane tată, fii atent, că vântul bate!

– Ce înseamnă vorbele astea avvo, că le-am auzit și la părintele stareț?

– Da? Ți le-a spus și avva Starețul? Asta înseamnă că s-a apropiat viscolul cu măturoiul lui. „Înfige-ți bine picioarele-n pământ”, fiule, să poți sta, că altfel te-ar putea spulbera ca pe pleava câmpului!

– Bănuiesc cam ce vrei să spui sfinția ta, dar noi suntem la adăpost aici în codru și departe de lumea din afară.

– Departe de lume, dar nu și de duhul ei. Cariul deja a intrat în tulpina copacului.

– Spune-mi, Părinte, ce vrei să spui cu astea, că eu nu am adus cu mine nimic și nici nu doresc să mă despart de Sfântul Nicolae și de, ... Dar, ce faci? Nu mă mai auzi? Aha, picotești. Atunci, te las. Dormi liniștit și Îngerul Domnului să vegheze asupra sfinției tale!

După acestea, Ion se duse la bucătărie să dea o mână de ajutor la pregătirea mesei. Acolo, întâlni pe fratele Buricea, care, de cum îl văzu, se și repezi cu vorbe de reproș și fără noimă:

– Ce face babacu? N-a murit?

Și Ioan al nostru, tulburat de o astfel de întrebare, răspunse, totuși, cu glas potolit:

– N-a murit, că nu-i de moarte, ci e numai obosit de bătrânețe. Dar Bunul Dumnezeu să ni-l mai lase, că ne e de mare folos. Pe el, bietul, deocamdată, l-a furat somnul și doarme liniștit.

Acum, brunetul, și mai oțărât:

– Păi, dacă moșu doarme, de ce stai degeaba lângă el? Nu vezi că nu mai avem lemne de foc? Mergi degrab în pădure și adună un braț de vreascuri, că fasolea e bătrână și fierbe greu și soarele deja a ajuns la răscrucea lui!

Bătrânul părinte Varlaam prezice fratelui Ion necazurile ce vor veni asupra lui și a celorlalți zicându-i: Ioane, tată, fii atent, că vântul bate!

Şi în vreme ce Ion, fratele, aleargă prin pădure să adune crengi uscate pentru foc, brunetul, nu ştim cu ce scop, se furişă în chilia Părintelui Varlaam şi repede ieşi de-acolo şi-şi văzu de alte treburi. Se pare că o astfel de mişcare a mai făcut el şi altădată. Ce surprize ar putea să ne aducă comportamentul acesta neobişnuit al fratelui tuciuriu, nu ştim, dar, nu va trece mult şi vom afla rezultatul, care, negreşit va trebui să iasă la suprafaţă.

În zilele ce au urmat după cele relatate mai sus, activitatea din schitul nostru s-a desfăşurat – să zicem – în chipul cel mai firesc, dar totuşi, „un ceva" neobişnuit – un ceva nevăzut se simte cum apasă în toată respiraţia fluxului de viaţă de aici. Buna dispoziţie şi bucuria sufletească a fiecăruia din mica obşte a Schitului au dispărut fără un motiv anume, adeverindu-se astfel cuvântul părintelui Varlaam când a spus; „A intrat cariul în tulpina copacului". D-apăi, afurisit vierme trebuie să mai fie şi cariul ăsta, domnule, cât e el de mic şi poate doborî la pământ un arbore de vârstă seculară! Să vedem, dar, ce vor să zică acestea.

De bună seamă, până acum s-a spus de câteva ori că acest aşezământ monahicesc este lipsit de avere materială, iar scopul urmărit, însă, este îmbogăţirea spirituală, purificarea sufletească şi sărăcia de bună voie; pentru a se apropia cât mai mult de viaţa îngerească. Toate bune până aici, zicem, dar, pregnant, se vede că „viermele" are şi coarne nu numai dinţi şi nu se dă bătut. Ba, – după spusa cuvântului evanghelic, mai aduce încă 7–8 de-ai lui să facă ce-o face.

Iată, dar, care-i situaţia: Schitul nostru poseda încă de la începutul existenţei sale – anul 1631 – câteva

obiecte de cult donate pentru înzestrarea acestuia de înşişi ctitorii lui: Logofătul Greceanu şi soţia sa Irina. Obiectele ce de-acum constituiau piese de muzeu, de mare valoare istorico-rituală şi materială, erau păstrate de egumenie într-un dulap de stejar instalat în Altarul Bisericii şi încins cu bară de fier şi lacăt de siguranţă.

Ei bine, am zis că schitul nostru poseda, dar, ce se întâmplă? De ce nu mai posedă? Ce s-a făcut cu aceste obiecte? Şi în ce împrejurări s-a putut observa dispariţia acestora?

CUM S-A PUTUT OBSERVA DISPARIŢIA TEZAURULUI

Să luăm, dar, firul de la capăt! În desfăşurarea slujbelor religioase de aici, la citirea Sfintelor Evanghelii, s-au întâlnit câteva cuvinte ce, din textul original grecesc, după care s-a tradus în limba română, au fost interpretate eronat şi, care, au condus la înţelesuri paradoxale. Iată numai două din acestea:

Zice la Matei 19[24] „... mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat în Împărăţia lui Dumnezeu". Hiba, constă în interpretarea cuvântului grecesc „CĂMILOS" folosit în stihul de mai sus, care, tradus în limba **română**, corespunde cu cuvântul „CAMILĂ" adică, odgon marinăresc, – frânghie groasă cu care se leagă corăbiile la acostament. Iar cuvântul „CĂMILĂ" tradus eronat în textul nou românesc, nu are nimic comun cu urechile acului. Cămila e animalul căruia i se mai zice „Corabia Deşertului" – în limba greacă i se zice „CAMELOS" Deci, CAMILA, –

frânghia groasă este şi ea, până-n cele din urmă, tot o „aţă", dar cu mult mai groasă.

A doua chestiune aberantă este aceea despre care citim la Evanghelia lui Marcu 1[6] şi care se referă la Sfântul Ioan Botezătorul: – „... se hrănea cu lăcuste şi miere sălbatică". Să ne întrebăm, dar: Cum, Marele Prooroc ar fi putut mânca lăcuste, că doar era om şi nu pasăre să mănânce insecte. Şi ce-ar fi putut găsi la o lăcustă, când picioarele îi sunt ca de sârmă, aripile mai subţiri ca foiţa de hârtie şi pântecele plin de mizerie? Neînţelegerea constă tot într-o interpretare eronată, – chestiune de sunet la ureche: Cuvântul „LACUSTA" confundat cu „LĂCUSTA". Lăcusta e insectă, iar lacusta e plantă de baltă. Acolo unde propovăduia Sfântul Ioan Botezătorul, în preajma cetăţii Betabara, adică la revărsarea Iordanului în Marea Moartă e o deltă, numită „Delta Iordanului" foarte bogată în ierburi şi plante acvatice – vegetaţie lacustă, – printre care se cunosc destule a fi comestibile.

Aceste două chestiuni, aici, la schitul nostru, au dus la ideea de a se confrunta cele tipărite în Sfânta Evanghelie din uz cu cele scrise în vechea Evanghelie ce era ferecată în argint aurit şi ţinută ca obiect istoric în seiful de stejar din Sfântul Altar. Când, stupoare! Cartea Sfântă dispăruse. Şi nu numai aceasta, ci şi toate celelalte ce constituiau obiecte istorice: un potir de argint poleit cu aur, o linguriţă tot din acelaşi material, un chivot de o rară frumuseţe, o Cruce din lemn sculptat îmbrăcată-n aur şi încrustată cu pietre scumpe, o căţuie, un ibricel, o tipsie, o sfântă copie şi un disc, toate făcute numai din argint aurit. Când au dispărut acestea,

nimeni nu ştie decât făptaşul. Din unele motive mai mult sau mai puţin întemeiate, se crede totuşi că acest furt s-a comis de curând, dar, ar fi putut să treacă mult până să se observe lipsa lor dacă nu se năştea dorinţa de confruntare a textelor amintite mai sus.

Faţă de acestea, imediat s-a trecut la inventarierea generală a bunurilor din tot Metocul, – operaţiune ce a pus în fierbere pe toţi din obştea noastră. Obiectele din argint aurit şi de valoare istorică nu mai erau şi pace. Apoi, s-a început interogatoriul cu fiecare-n parte. Nimeni nu ştie nimic. Toată lumea, „curată, nevinovată". În obiectivul bănuielilor, pe dată, au intrat două persoane: Buricea ţiganul şi Ioan al nostru. Dar, bănuiala, câte odată, poate constitui păcat, vorba ceea: hoţul cu un păcat şi păgubaşul cu o mie. Bietul stareţ negru de supărare – că avea de ce să fie, a poruncit, ca, toată lumea de aici să ţină trei zile post negru, în fiecare dimineaţă la sfânta Biserică să se oficieze slujba Utreniei începând cu Acatistul Sfântului Mare Mucenic Mina pentru aflarea obiectelor pierdute şi fiecare sufleţel din perimetrul acesta să se roage reîncetat pentru pacea, liniştea şi întregirea cât mai curând a zestrei Schitului avută iniţial.

ATMOSFERĂ APĂSĂTOARE

Un curent neplăcut bântuie sfânta ogradă a Marelui Ierarh Nicolae din Codrul Vlăsiei. Fiecare individ, ca o mişcare firească, a început a se suspecta unul pe altul în ascuns. Astfel că, liniştea şi armonia de aici s-a risipit şi nu mai e. „A pătruns cariul în tulpina copacului!".

După alte câteva zile de tulburare sufletească și așteptare zadarnică, avva starețul chemă la sine pe fratele brunet, luându-l cu binișorul, zicând:

– Frate Buricea, ești „omul meu de încredere", te-am pus să supraveghezi asupra celorlalți mai tineri și fără stagiu mai îndelungat în viața de aici, oare, nu ai putut observa nimic în toată această vreme?

Și țiganul răspunse fără ezitare:

– Nu, avvo. Dar, să mă ierte Dumnezeu și sfinția ta, că, n-aș putea cășuna pe altul, decât pe mireanul și prefăcutul acela, Ion!

– Ai tu ce ai cu el, dar, nu știu ce să zic: eu, pe fratele Ioan acesta, nu l-am văzut vreodată intrând mai departe în Naosul Bisericii, decât stând lângă ușă cu capul plecat, darămite să intre în Altar și să fure?

– Păi, avvo, hoțul e înțesat de șiretenie. Știe el cum să facă, ce să dreagă, să alunge orice bănuială de la dânsul!

– Frate Buricea, mai zise bătrânul, dacă făptașul se întoarce la adevăr, își recunoaște vina, aduce Sfântului Nicolae lucrurile furate și se leagă cu jurământ în fața Sfintei Biserici că nu va mai face așa ceva, pentru Dumnezeu Care dorește ca tot omul să se mântuiască, eu, îl voi ierta de toate și nu voi știrbi nimic din demnitatea lui de om, ca și în Cer să fie bucurie deplină pentru întoarcerea lui.

– Totdeauna te-am știut cu suflet mare și înzestrat cu înțelepciune, avvo. Ar fi bine să spuneți asta chiar lui, – lui Ion și o să vedeți cum o să aducă în dinți tot ce a furat. Dar, să mă ierți, avvo ai găsit seiful spart, sau lacătul stricat?

– Nu. Totul a fost intact.

– Poate că ați pus acele lucruri în altă parte și ați uitat?

– Nicidecum. Pentru ce ar fi trebuit să mai punem vergea de fier și lacăt la dulapul gol?

– Să mă ierți, avvo, dar, n-ar strica, dacă i s-ar face la chilie o percheziție cu de-amănuntul întinatului ăsta!

– Ești așa de convins că el este făptașul?

– Nu pe deplin, dar, altul n-are cine să fie.

– Dacă tot el este făptașul, unde ar fi putut să ducă obiectele furate?

– Pădurea e mare, Avvo. Și-apoi, s-ar putea să aibă legături cu femeia sau cu copiii lui pe-aici prin dosuri. Dar, cu ce se păcătuiește dacă-i faceți un control la chilie?

– Greu îmi vine să cred așa ceva despre fratele Ioan.

– Dar, avvo, cum vedeți că ar fi putut hoțul să fure fără să strice integritatea seifului?

– Poate că a știut unde țin cheile și după operațiunea de furt, le-a pus de unde le-a luat.

– Asta e, avvo! V-am spus eu că hălăduiți șarpele în sân și o să vă muște!

– Rămâne de văzut, fiule. Dumnezeu nu doarme, du-te la lucrul tău și de prinzi din zbor vreo undă, vii să-mi spui.

După plecarea brunetului, avva starețul, tulburat, cugetă în sine; „Doamne Dumnezeule, oare fratele Ioan să fie un cleptoman? Greu îmi vine să cred asta. Și iertat să fiu eu, Doamne, că gându-mi e tot la Buricea. El are dezlegarea de a intra în Sfântul Altar. Și-apoi,

meşteşugul ţiganilor e cântecul, hoţia şi lăcătuşeria. Aşa că, nu i-ar fi fost cu neputinţă să-şi facă cheie după lacătul seifului. Am să-i arăt aceeaşi încredere în el şi să-l urmăresc cât mai discret posibil".

JURĂMÂNTUL

Bătrânul, însă, nu poate avea pace-n suflet şi după vecernie îi opreşte pe toţi în Sfântul Locaş, hotărât să-i pună la jurământ cu mâinile pe Cruce. Şi începând cu cei tineri, toţi au jurat pe rând, chiar şi Buricea. Apoi, au urmat cei de vârsta a doua şi când la rând a fost chemat Ion, înainte ca acesta să-şi pună mâinile pe Cruce şi să jure, stareţul, autoritar, îl priveşte-n faţă şi-i zice:

– Cum ai putut Ioane, să faci una ca asta?

Pe dată, Ion al nostru căzu la pământ şi zise;

– Iertare, preacuvioase părinte, iertare!

– Iertarea nu o poţi căpăta decât atunci când vei aduce tot ce ai furat!

– Le va aduce Sfântul Nicolae, că doar ale lui sunt!

– Când le vei aduce?

– Când va voi Sfântul Ierarh.

– Tu îi dai zor cu Sfântul Nicolae, dar să vedem ce zice părintele Varlaam de asta?!

Şi au mers la chilia bătrânului. Acesta, când i-a văzut pe toţi adunaţi la uşa lui, grăi cu mirare:

– Ce este? Ce s-a întâmplat?

– Oare, nu ai auzit, răspunse avva stareţul, – că Ion este un hoţ? A furat tezaurul Bisericii!

– Ion al meu, nu fură, preacuvioase, – mai zise bătrânul Varlaam, în timp ce stareţul cerceta cu privirile

interiorul sărăcăcios al chiliei. – Ion al meu nu e hoţ, – continuă acela. – E curat ca lacrima Maicii Domnului!

– În ziua de azi în nimeni nu mai poţi avea încredere, – mai grăi superiorul. Şi a început a cotrobăi dând totul peste cap. Când a înlăturat scândura pe care se odihnea Ion, a dat peste unul din obiectele de valoare ale Bisericii: o cănuţă de argint!

– Iată în ce constă inocenţa lui Ion al sfinţiei tale, zise triumfător stareţul şi lovindu-l pe Ion în cap cu ceşcuţa de argint. Bietul om, se aşternu la pământ cerând îndurare şi zicând:

– Iertare, preacuvioase părinte stareţ!

Precum bine ştim, „obiectul delict" nu era furat de Ion, ci de Buricea ţiganul şi strecurat aici pe când părintele Varlaam dormea, iar Ion era trimis în pădure să adune vreascuri pentru foc.

După acestea, avva stareţul, ieşi în faţa chiliei şi arătând tuturor obiectul de argint, zise cu glas mare:

– Iată, fraţilor, cine este hoţul. Tocmai la cine nu-mi era gândul. Îl vom sili sub prestare de jurământ să aducă înapoi tot ce a furat. Dacă nu, blestemul Cerului va cădea peste dânsul!

Apoi, către Ion al nostru, gesticulând cu mâna în care-şi ţinea cănuţa;

– Ascultă, omule, din clipa aceasta nu mai eşti „fratele Ion". Mergi şi sileşte-te să aduci Sfântului Nicolae tot ce ai furat. Dacă-n trei zile nu vii cu lucrurile ce ţi le-ai însuşit ca un hoţ ce eşti, cazi sub blestem preoţesc ce te va urmări întotdeauna şi la tot pasul şi vei pribegi ca un hoinar fără căpătâi pe faţa pământului precum odinioară Cain, fiul lui Adam.

IZGONIREA LUI IOAN

– Părinte stareț, – intră rugător bătrânul Varlaam, – de-l vei izgoni pe Ioan, Copacul va cădea, căci din lăuntru cariul roade fără milă, iar din afară vântul suflă cu putere.

La acestea, avva staretul, răspunse;

– Nu de sintagme am nevoie, părinte Varlaam, ci de zestrea Mânăstirii ce o am pe inventar și pentru care trebuie să dau răspuns înaintea lui Dumnezeu și a Înalt Preasfințitului Mitropolit. Dacă omul acesta se va sili să restituie tezaurul furat, ne vom sili și noi să-l iertăm, dar până atunci, el va rămâne sub blestem.

Și îndată îl luă pe bietul Ion de guler ca pe un borfaș prins asupra faptului, îl scoase afară din curte și-i închise poarta-n nas. În tot timpul cât a durat „prinderea", judecarea și pronunțarea pedepsei, „învinuitul" nu a scos un cuvânt în apărarea sa, în vreme ce Buricea jubila de bucurie.

După acestea, egumenul, mâhnit peste măsură, se întoarse la bătrânul Varlaam cu gândul să-i tragă o muștruluială pentru lipsa lui de consecvență și-l găsi căzut din pat, gemând și plângând cu amar.

– De ce plângi, părinte Varlaam? Atâta vreme a fost cu sfinția ta acest om și nu ai putut cunoaște că e un șarlatan?

Bătrânul privi lung la superiorul său și cu glasu-i stins, răspunse;

– Ce ai făcut, părinte stareț? Ai alungat sprijinul și mângâierea mea!

– Am alungat un fur din mijlocul nostru și nimic altceva.

– El era „Îngerul meu păzitor"!

– Ce vorbești? Îngerii nu fură!

– Bine-ai zis. Acesta-i adevărul, avvo: „Îngerii nu fură". Și acum, nu mai sta, ajută-mă să mă ridic pe patul meu de moarte.

*

Au trecut de la acestea câteva zile grele, starețul, în mare discreție suspectează comportamentul lui Buricea – ucenicul său – are, totuși, o îndoială asupra acestuia. În prima săptămână ce s-a scurs, nu s-a putut observa ceva deosebit, dar dubiul persistă. Și încă peste toată suflarea de aici apasă o atmosferă neplăcută de spaimă și spoită cucernicie.

Bunăoară, zilele se scurg unele după altele și Ion al nostru încă nu s-a întors cu obiectele furate. Și de unde avea să le aducă el, de vreme ce acestea se aflau cu totul în altă parte?!

Avva starețul, cu toată bătrânețea lui, stă la pândă și asta n-o știe nimeni decât numai el. Se pare că i-ar fi „mirosit" ceva și de aceea urmărește pas cu pas să vadă cum se coace fructul adevărului, care întârzie să se arate. Ei bine, până-n cele din urmă, bătrânul a început să prindă o mișcare: când și când, Buricea dispărea fără urmă și fără zgomot din câmpul lui de observație. Țiganul, adevăratul hoț, făcea ce făcea și se strecura afară din incintă prin portița secretă de refugiu. Starețul a prins firul și de-acum, cu o atenție sporită îl urmărește și mai și.

COLIBA

Și iată, că, într-una din zilele acestea, ucenicul brunet, adică hoțul, vine-n fața starețului și zice;

Tuciuriul Buricea se strecura prin portița din dos, pentru a urmări obiectele furate!

– Avvo, oare nu l-a ajuns blestemul pe întinatul acela de tâlhar?

– De unde să știu eu una ca asta? – răspunse bătrânul. – Cine știe pe unde o fi hoinărind el acum!

– Păi, nu, avvo, – mai cârâi țiganul – că, nu e plecat și încă s-a aciuiat colea, la o aruncătură de băț de poarta noastră.

– Ce spui?!

– Da, avvo. Lupul, de a furat o oaie, dă mereu târcoale stânei!

– Zici că e aici aproape?

– Da, avvo.

– Să mergem la el.

La circa 80–100 de metri de la poarta principală, în latura de sud a Schitului, o colibă improvizată din trunchi de arbori uscați, crengi, pământ și frunziș, sta implantată între patru stejari viguroși ce o ferea de râmăturile mistreților. Ușa, un butuc – un trunchi numai de un metru și ceva înălțime. Acum, bătrânul, zise ucenicului său: – Tu, frate, mergi la Schit și așteaptă-mă acolo.

După acestea, starețul, bătu cu toiagul în butuc și din interior se auzi glasul lui Ion, zicând:

– Blagosloviți, preacuvioase! – îi auzise vocea când a vorbit cu celălalt.

– Ieși afară, omule! – îi porunci bătrânul.

Trunchiul se dete-ntr-o parte și Ion se strecură afară, căzu la picioarele starețului și zise:

– Pentru ce atâta cinste mie, preacuvioase părinte, de vă osteniți cu drumul până aici? – Ați venit, oare, să faceți sfeștanie la noua mea locuință?

– Omule, – grăi bătrânul, – cine ți-a dat voie să faci cotețul acesta în preajma Casei Sfântului Nicolae?

– Chiar el, preacuvioase. Sfântul Nicolae mi-a dat voie.

– Ai adus cele ce ai furat?

– Încă nu, dar curând vor fi aduse.

– Când?

– Asta o știe Sfântul Nicolae.

– Să dărâmi coșmelia asta de-aici!

– Nu pot. O Biserică înjghebată, – fie ea numai din vreascuri și numai pentru o persoană nu poate fi dărâmată!

– Ce? Asta e Biserică? Doar nu vei fi un sectant să ai biserica ta. Ai?

– Nicidecum, preacuvioase!

– Ești un încăpățânat!

– Da, sunt!

– Ești nebun!

– Da, sunt nebun!

– ... Și încă din cei periculoși!

– Dacă ziceți sfinția voastră, ... !

– Ești rătăcit de la Dreapta credință!

– Nicidecum! Credința mea am primit-o de la sfinția ta și nu poate fi rătăcire.

– Ești un hoț!

– Da. Sunt un hoț!

– Spune ce-ai furat.

– Am furat o parte din Biserică.

– S-o aduci înapoi, până nu te lovește blestemul.

– Nu pot. Ceea ce „am furat" nu-l voi da în schimbul a tot aurul pământului!

– Cum așa?!

– Pentru că averea ce am furat-o se află ascunsă.

– Unde?

– Aici și aici, – zise Ion arătând la fruntea și inima sa.

Bătrânul privi lung la el și nu știa ce să mai zică. S-a găsit asupra lui una din piesele tezaurului, dar, se pare totuși, că nu el este hoțul. Și la urmă mai zise către Ion al nostru cu glas potolit:

– De la depărtarea aceasta poți auzi ceva din cele ale Bisericii?

– Numai toaca. Și-atunci știu ce slujbă se săvârșește și-mi urmez canonul.

– Ce vorbești? – Cine ți-a dat canonul?

– Nimeni. Biserica Domnului Hristos e o vistierie de daruri, din care, credincioșii sunt invitați să ia ce vor și cât pot duce.

– Hm! M-ai băgat la păreri. Dacă zici că ai luat canonul acesta fără binecuvântarea noastră, ai spus asta la spovedanie?

– Nu!

– De ce-ai ascuns? Nu știi că de ascunzi ceva îndoit păcat vei avea?

– Dă Doamne!

– Cum vine asta, măi omule?

– Cred că vine bine, preacuvioase. Precum se știe, noi oamenii, săvârșim și bune și rele, – mai ales rele – și la spovedanie spunem numai pe cele rele să căpătăm iertare și să aflăm îndreptare. Iar pe cele bune, – dacă sunt, – le ascundem, că, altfel se pierd. Le suflă vântul!

– Ai măcar o iconiță aici?

– Am. Am cea mai mare și mai scumpă icoană. Iat-o! Și arată către interiorul colibei. Bătrânul se plecă

și prin „ușa" scundă văzu în semiîntunericul din colibă, în partea de răsărit, prinsă pe trunchi, o Cruce făcută din două așchii de lemn. Avva starețul, se lasă în genunchi să poată vedea mai bine, se închină și zise:

– „Sfinte Nicolae, aici te-ai pitit?!".

Apoi, către „gazdă" cu ton liniștit și plin de admirație:

– Ioane tată! – Ioane tată, te-ai întrecut pe tine însuți. Roagă-l tu pe Sfântul Nicolae, să facă ce-o ști el și să ne fie adus tezaurul înapoi, că, după aceea te voi reprimi cu dragă inimă și te voi dezlega de toate greșelile.

– Preacuvioase, – răspunse Ion, – Harul se află asupra sfinției tale și poți sta de vorbă cu Sfântul Ierarh. Eu sunt prea mic și nu ajung la înălțimea lui. Atâta doar îndrăznesc să-i cer, să-mi dea iertare și răbdare, tăcere și iubire.

– Mă așteptam la un astfel de răspuns. Și ar mai fi multe de întrebat, dar, mă lipsesc. Tu, însă, fă ce-oi face și adu obiectele sustrase, că, la nimic nu-ți folosesc, în timp ce Sfânta Mânăstire suferă și Înaltpreasfințitul mă va pedepsi pentru aceasta.

– Nădăjduiesc în Dumnezeu, preacuvioase, că le veți avea înainte ca Înaltul Primat să afle.

– Rămâne de văzut. Să știi, însă, că blestemul s-a oficiat și va cădea pe cel vinovat.

– Domnul să aibă milă de toți păcătoșii pământului, preacuvioase. Blagosloviți și iertați!

După plecarea starețului, Ion al nostru a intrat în bojdeuca lui și și-a continuat canonul de rugăciune. El e mulțumit, că, în puțina vreme cât a fost să fie în curtea Sfântului Nicolae, a învățat multe din ale călu-

Părintele stareț, văzând coliba fratelui Ion, zise plin de uimire: „Sfinte Nicolae, aici te-ai pitit?"

găriei şi-i convins că nu haina mântuieşte, ci viaţa. Haina numai acoperă goliciunea trupului, iar viaţa salvează şi trupul şi sufletul. Şi a mai aflat dumnealui aici, în climatul Schitului, un lucru de mare preţ: Un tezaur de nestemate, din care, fratele Ion, se înfruptă mulţumind lui Dumnezeu şi zicând: „Tezaurul călugărului este a încasa mustrări şi toiege pe spinare pentru alţii!" Şi – se-nţelege: aceasta, fără a pârî pe cineva şi fără a cârti.

ÎNTORS LA SCHIT

La întoarcerea sa, avva stareţul se abătu din nou pe la părintele Varlaam, să vadă de-i căzut din pat, să-l ajute a se ridica şi să-l mai întrebe câte ceva şi aflându-l precum îl lăsase, i se adresă, zicând:

– Ia spune, avvo, cum te simţi fără laicul Ioan?

– Mă simt a fi fără mâini, fără picioare, preacuvioase.

– Pe care din cei ce sunt aici ai vrea să-l ai de ajutor?

– Pe cine vrei sfinţia ta, dar, ca fratele Ioan nu va fi niciunul. Şi deaia am zis, că nu trebuia să-l izgoneşti. Se vede, însă, că nu îi e dat lui să fie călugăr. Păcat!

– I-am spus, părinte Varlaam, că de va aduce obiectele de cult ce le-a furat, îl voi reprimi şi-l voi ierta.

– Păi, Avvo, încă mai crezi că Ioan este inculpatul?

– De ce spui asta? Am găsit aici unul din obiectele acelea!

– Hoţul nu ţine la sine nimic din ceea ce fură. Ion al meu este nevinovat. Adevăratul hoţ încă e aici, printre noi şi stă la coasta sfinţiei tale, cum stă minciuna la masă cu Vodă. Eu, l-am simţit pe acesta când s-a furişat

aici în chilie, că nu dormeam, ci numai moţăiam în agonia somnului. Şi dacă acesta a apucat să înstrăineze ceea ce a furat, apăi, preacuvioase, nu mai e nici-o nădejde.

– Nu. Încă nu sunt vândute.

– Cum de ştii asta?

– Mi-a spus Ion mireanul.

– Când?

– Să fie cam o jumătate de ceas.

– Ionică al meu a venit înapoi şi a recunoscut că el este inculpatul?

– Nu, părinte Varlaam, Ion al sfinţiei tale se află prin preajmă, că nu se-ndură să se îndepărteze şi după câte mi-a dat de înţeles, nu el este hoţul.

– Păi, asta am spus-o şi eu. Şi dacă este pe aproape, adu-mi-l, că nu e altul ca el!

– Nu pot, că ar fi aici cum e câinele rău cu pisica blândă.

– Deci, Avvo ştii cine e câinele!

STAREA DE INCERTITUDINE PERSISTĂ

Starea de incertitudine la Schitul Sfântul Nicolae nu are cum să se risipească atâta vreme cât averea istorică şi de muzeu este dispărută şi adevăratul hoţ încă nu e prins şi demascat. Aici, pace şi linişte nu poate fi şi avva stareţul e tulburat la culme în sufletul său. El trebuie să se ocupe de buna rânduială a slujbelor religioase din zi şi de noapte, el trebuie să urmărească îndeaproape respectarea întocmai a normelor de viaţă stabilite de Părinţi încă de la începutul existenţei aces-

tui Sfânt Așezământ și câte multe alte probleme ce se ivesc în trecerea timpului și mai cu seamă, problema aceasta a tezaurului, o clipă nu-i dă pace.

A trecut o lună de zile și sfinția sa are totuși încredințarea că obiectele dispărute, încă nu sunt înstrăinate și că acestea se află undeva, prin apropiere. I-a spus asta însuși Ioan acela neînvățatul, care e mai aproape de Sfântul Ierarh Nicolae făcătorul de minuni. Apoi, Buricea – ucenicul său, nu a mai fost trimis cu vreo corespondență sau altă problemă în afara schitului, să aibă posibilitatea „transferării" tezaurului pe mâini străine. Și încă una ar fi aceea, că, țiganul, când și când se strecura afară din Schit și numai pentru cel mult un ceas. Altfel, cum ar fi putut afla el că Ion al nostru și-a construit colibă dincolo de zidul Mânăstirii?

Bietul avva starețul, strigă neîncetat în taină la Sfântul Nicolae să-l slobozească din starea de stres făcând minunea aflării obiectelor furate, căci grija pentru acestea îl strivește fără milă.

De bună seamă, bătrânul ar fi trebuit să anunțe imediat Mânăstirea Căldărușani de acest mare furt, dar n-a făcut aceasta, în speranța că dificultatea ivită se va rezolva într-un fel sau altul aici „în familie" și că Sfântul Nicolae întârzie numai pentru a-l pune la încercare. Pe de-altă parte, dacă ar fi anunțat Mânăstirea Căldărușani al cărei metoc este schitul acesta, superiorul de-acolo ar fi adus la cunoștința celor de sus – de la București și Mitropolitul Primat, cu siguranță i-ar fi aplicat starețului nostru pedepsele ce se impun.

Față de toate acestea, bătrânul, mai încearcă o variantă în speranța că aceasta îl va ajuta a face măcar un

pas înainte spre limpezirea situației. În taină, cheamă la sine pe un alt tânăr de sub ascultarea sa și-i destăinuie planul său:

– Frate Ștefane, zise către acesta, ești unul din cei ce îi am la inima mea, ești tânăr și abil, fii dar și isteț pe cât se cere. Iată ce trebuie să faci: Pe cât se poate de ascuns să-l urmărești pe Buricea când se vâră afară de aici prin portița din dos și să vedem unde merge și ce face.

– Bine, preacuvioase părinte, răspunse fratele – voi face tot ce-mi va fi în putință, căci doresc din tot sufletul să se descopere adevărul.

ȘOBOLANUL A INTRAT ÎN PROPRIA-I CURSĂ

După aproximativ două săptămâni de înfrigurată așteptare și discretă urmărire, fratele Ștefan vine în fața superiorului său și raportează cu glas șoptit și plin de emoție, zicând:

– Preacuvioase părinte, aflați că „șobolanul" s-a apropiat de propria-i cursă. Fratele Buricea este pricina la toată tevatura de aici. Așa cred eu. L-am urmărit pas cu pas precum mi-a fost porunca și l-am văzut cum s-a strecurat ca un hoț sadea prin portița dosnică și a mers, să zic cum zic iudeii, „cale de o sâmbătă" și s-a oprit în fața unei zone de stufăriș – o adevărată împâslitură. Eu, precum v-am spus, stam ascuns după arbori și mă uitam la el printre crengile-nfrunzite. Ajuns aici, Buricea, ca unul ce se știa „cu musca pe căciulă" a privit cu atenție în juru-i, apoi, s-a aplecat și s-a vârât sub mărăciniș, mergând ca ursul în patru labe. Și după cel mult

două minute, îl văd pe Buricea al nostru ieşind de-andoaselea şi scuturându-se de frunzişul uscat, a purces înapoi de unde a plecat, fără să bănuiască măcar că o pereche de ochi l-a urmărit cât a fost cu putinţă în această dubioasă incursiune a sa.

– Bravo! – zise bătrânul, frecându-şi mâinile de mulţumire. Dumnezeu să te binecuvinteze. Până aici e bine, frate Ştefane. De acum trebuie să acţionăm în consecinţă. Unde zici că e el acum?

– L-am văzut pe la cuhnie, curăţând barabule.

– Aha! Fii cu ochii pe el şi cât mai în ascuns. Şi de inima mea să nu te depărtezi, că de-aici urmează faza cea mai interesantă.

În noaptea ce a urmat, bietul stareţ, nu a închis un ochi, ci numai a făcut planuri şi s-a rugat neîncetat. În cele din urmă, a luat hârtie, pană şi cerneală şi s-a apucat să scrie o depeşă către egumenia Mânăstirii Căldăruşani. În cuprinsul scrisorii, zise: „Preacuvioşia voastră părinţi, dascăli şi povăţuitori, prin aceasta aflaţi că smerita obşte a Schitului din Codru, are mare nevoie de sprijin duhovnicesc pentru menţinerea atmosferei de abstinenţă la treapta dorită şi săvârşirea slujbelor, conform regulamentului stabilit aici. Şi – precum bine ştiţi, – scrie în continuare bătrânul, eu, nevrednicul slujitor, din mila lui Dumnezeu, sunt ajuns la anii bătrâneţii când abilitatea mi-e obosită, vederea şi auzul mi s-au tocit şi nu mai pot răspunde cerinţelor vieţii isihaste din această vatră a Sfântului Ierarh Nicolae.

Faţă de toate acestea, preacuvioşi părinţi, rugăm stăruitor să ne trimiteţi cât mai grabnic un duhovnic cu har şi râvnă în săvârşirea slujbelor şi păstrarea duhului

de adevărată viaţă monahicească precum e bineplăcut lui Dumnezeu şi Marelui Său Ierarh Nicolae.

Noi, preasmeriţii şi împreună slujitori în cele ale lui Dumnezeu, rămânem încredinţaţi de venirea cuvioşiilor voastre să cercetaţi la faţa locului lipsa de care ne plângem şi pe care nădăjduim cu ajutorul Sfântului Nicolae să ne-o pliniţi precum însăşi situaţia o cere".

Urmează o ultimă frază, pe care bătrânul a scris-o în limba greacă, anume, numai pentru avva stareţul de la Căldăruşani, care ştie a vorbi şi citi în greceşte. Scrisoarea se încheie cu semnăturile stareţului şi iconomului şi vreo trei amprente digitale ale celorlalţi membri ai Consiliului, neştiutori de carte. De la sine se înţelege că semnăturile, închiderea şi pecetluirea depeşei s-au efectuat la prima oră a dimineţii, după care, bătrânul, fără nici-o amânare, cheamă la sine pe ucenicul brunet, zicându-i:

– Frate Buricea, pregăteşte-te de drum.

La auzul acestora, ţiganul s-a luminat la faţă. O astfel de însărcinare din partea superiorului l-a bucurat şi cu mult interes a ascultat scopul călătoriei ce urma să o facă!

– Iată, – zise în continuare bătrânul, – vei merge la Sfânta Mânăstire Căldăruşani şi vei înmâna părintelui stareţ de-acolo o scrisoare. Dacă va binevoi să ne răspundă, să ne răspundă. Iar de nu, rămâne să mă ostenesc a merge eu acolo.

– Bine, avvo! Dă-mi depeşa şi binecuvântarea, că, imediat plec, – se repezi ucenicul cu multă bucurie, dar bătrânul îl întâmpină, zicând:

– Ştiu că eşti grabnic ascultător, dar nu te pripi chiar aşa, că, nu vei călători singur, ci vei merge împreună cu părintele Nichifor.

– Dar, nu e nevoie, avvo, să mă însoțească cineva, că nu-i peste pământ. E colea, la izvoarele lacului, – drumul îmi este cunoscut și-n cel mult două ceasuri sunt acolo!

Pentru a-i liniști pornirea, avva starețul răspunse:

– Frate Buricea, fii cuminte cum ai fost și înainte. Știi doar că mântuirea nu se câștigă decât prin ascultare și supunere fără abatere.

– M-aș fi descurcat și singur! – încheie țiganul, posomorât.

AFLAREA TEZAURULUI

După plecarea celor doi, bătrânul, îndată luă cu sine pe fratele Ștefan și o săpăligă și purcese la locul din pădure unde se bănuia a fi ascunse obiectele furate. Ajunși lângă mărăcinișul cu pricina, avva grăi:

– Ia să vedem, frate: găsi-vom ceea ce căutăm, sau amarnic ne-nșelăm!

– Preacuvioase, – zise îngrijorat ucenicul, – ieri, când l-am urmărit pe hoț, aici l-am văzut intrând și de aici l-am văzut ieșind. Doar n-o fi ca veverița să-și ascundă nuca în mai multe locuri? Dar, părinte stareț, dacă i-ar fi lui să ne afle aici, ce-ar putea să iasă? – mai zise fratele și bătrânul, răspunse:

– Fii fără grijă. Buricea nu este în Schit, ci e trimis la Mânăstirea Mamă cu o scrisoare urgentă.

– Vai, părinte stareț, i-ați dat hoțului posibilitatea să iasă din perimetrul Schitului? Dacă a venit aici înaintea noastră și a luat tezaurul pentru a-l înstrăina în schimbul banilor, ce ne facem?

– M-am gândit și la asta, fiule și de aceea nu l-am lăsat singur, ci însoțit de părintele Nichifor, care e destul de isteț.

– Aha! – făcu ucenicul. – Dați-mi hârlețul, că, iată mă vâr sub împâslitură. Și dă Doamne să nu aibă vrăjmașul câștig!

În vreme ce Ștefan se târa prin tunelul de mărăciniș, avva starețul vibrând din toată ființa, cugeta întru sine: „Doamne Iisuse Hristoase – Fiul lui Dumnezeu, vino acum în ceasul acesta și mă ajută să aflu comoara ce ne-a fost furată, că aceasta aparține Casei Tale și nu dușmanilor. Tezaurul acesta este jertfă făcută din credință și dragoste a adormiților robilor Tăi și nu îngădui, Doamne, ca aceasta să se pângărească de mâinile spurcate ale necredincioșilor!".

Ștefan al nostru, precum am spus, mergând pe genunchi și cercetând cu luare aminte în stânga și-n dreapta, după 3–4 metri în adâncul împâsliturii, a fost ajuns la un loc ce arăta că aici a mai umblat mână omenească. Frunziș uscat adunat grămadă pe o suprafață cam de 1 mp. Cercetașul, pentru a nu avea neplăceri cu ghimpii, a îndepărtat frunzișul cu ajutorul hârlețului și sub acestea s-a putut vedea clar că pământul este scormonit și nu de mistreți cu patru picioare, ci de cei cu două picioare.

– Preacuvioase! – strigă ucenicul – să ne ținem bine, că suntem aproape de obiectivul dorit.

– Aha! – Dă-i bătaie, fiule, zise bătrânul plin de bucurie și nădejde. Și-apoi, se adresează Sfântului Nicolae, zicând: „Sfinte Nicolae, nu mă lăsa pradă necazului! Făcătorule de minuni, Doamne, fă cum știi și

descoperă sfințitele obiecte ce ne-au fost furate. Ah! ce mult aş dori să fie de față şi fratele Ioan. – El m-a asigurat că tu, Sfinte Ierarhe, știi de acestea și că le vei aduce înapoi. Adu-le, Doamne!" Și a început bietul bătrân a-și freca mâinile ca pentru o mare și anticipată bucurie și din ochii lui obosiți a lăsat să-i cadă câteva perechi de lacrimi calde.

Și iată că Sfântul și grabnicul ajutător Nicolae este aici prezent și-l ajută pe fratele Ștefan să scoată la lumină tezaurul ce, după planul și dorința hoțului ar fi urmat să dispară definitiv din patrimoniul sfințit al smeritului Schit din Codru. Avva, moșneagul nostru, e numai ochi și urechi și stă ca pe ghimpi la intrarea sub încâlcitura boscheților. Opera aceasta de scoatere la suprafață a tezaurului n-a durat mai mult de opt sau zece minute, dar lui i s-a părut a fi fost o veșnicie. În momentul acesta, nu se mai aude zgomotul lucrului cu hârlețul:

– Ce faci, Ștefane, tată? – întrebă îngrijorat, bătrânul. Ștefan, însă, nu răspunde. Ce ar putea să fie? Poate că e obosit! Urmează apoi câteva clipe de tăcere mormântală în care nu se aude altceva, decât tainica voce a pădurii. Avva stareţul a intrat în panică și a dat să strige la ucenicul său, dar, îndată auzi târșâitul mersului pe genunchi al lui Ștefan. Ba chiar se pare că ar trage ceva greu după dânsul.

– „Dă Doamne!" „Hai, Sfinte Nicolae!" „Hai, Ștefănică tată!" – vorbea bietul bătrân de unul singur și din sărmanii săi ochi de om îmbătrânit în rugăciune curg șiroaie de lacrimi – șiroaie de recunoștință, pe fața-i brăzdată de vârsta venerabilă, „Sfinte și Mare Ierarhe al

lui Dumnezeu, tu însuți ești o minune. Și tu, Ștefane taică ești un fenomen!".

– Ia să vedem ce ai putut descoperi, copilul meu? – zise avva către „colaborator" când, în fine, l-a văzut ieșind de-andoaselea de sub hățiș cu săpăluga-n mâna stângă și cu dreapta trăgând de cureaua unei traiste mari din piele răscoaptă. Ștefan, ieșit la lumină, mai întâi își făcu semnul Sfintei Cruci, apoi se scutură de țărână și frunziș, își trecu degetele prin părul răvășit și cu mâneca rasei își șterse sudoarea de pe față și după ce își așeză fesul pe cap, începu a deznoda nojițele traistei. Bietul avva, sta îngenunchiat și nerăbdător ca un copil să vadă cu ochii lui obiectele tezaurului, care, prin dispariția lor, au făcut atâta vâlvă în viața Schitului.

Când traista a fost deschisă, bătrânul s-a aruncat cu fața asupra obiectelor, care străluceau în lumina zilei și le-a sărutat plângând nestăpânit.

La acestea, Ștefan, grăi:

– Preacuvioase, ești așa plăpând de plângi cu atâta ușurință, sau iubești mult această comoară pământească?

– O, fiule, răspunse bătrânul, le iubesc și le-am dorit ca pe însăși viața mea. Oare, nu-ți dai seama că acestea sunt odoare sfinte și de mare valoare istorică și spirituală? Acestea au o vârstă de peste 220 de ani și dăruite Bisericii noastre de înșiși fericiții ei ctitori. Și tocmai de aceea au fost scoase din folosință și trecute la păstrare, să mărturisească peste veacuri generațiilor care vin despre jertfa și dragostea înaintașilor lor. Eu, fiule, sunt cel ce răspund în fața lui Dumnezeu și a Bisericii Sale de buna păstrare a acestora și nu pot fi nepăsător. Și acum, Ștefane, tată, – zise în continuare avva, intră din

nou la locul tainiței și așează țărâna și frunzăria precum a fost mai înainte și să ne întoarcem la ale noastre.

În drum spre Schit, bătrânul, zise în șoaptă către ucenicul care purta pe umărul său povara sfântă:

– Fiule, oare, vor fi în sacul acesta toate piesele ce ne-au fost furate?

– Asta, nu pot să știu. Vom vedea noi când vom ajunge acasă. Dar, părinte stareț, zise prevăzător Ștefan, – socotesc că e bine să nu se audă în Schit despre acestea.

– Desigur, tocmai de aceea am zis să așezi țărâna la loc, ca hoțul, când își va cerceta tainița, să nu afle deodată că tezaurul Sfântului Nicolae e revenit acasă și e deja în mâinile noastre.

Ajunși la Schit, cei doi: starețul și ucenicul său, în mare taină, duc valoroasa traistă în chilia superiorului, după care, își vede fiecare de rostul său de parcă nimic nu s-a întâmplat, vorba aceea: „Nici usturoi n-au mâncat, nici gura nu le miroase".

CE A URMAT DUPĂ AFLAREA TEZAURULUI

Mulțumit în sufletul său de a așa ispravă și îngrijorat că, de bună seamă, nu știe ce surprize i-ar putea aduce ziua de mâine, starețul nostru, se abate un pic pe la chilia părintelui Varlaam pe care-l găsi topit de suferință pe rogojina sa:

– Cum te mai prezinți, părinte Varlaam, mai trăiești?

– Mai am o țâră, părinte stareț și după aceea voi pleca pe picioarele altora.

– Dumnezeu să te miluiască avvo. Și să știi că, „Arborele" nu va mai cădea.

– Ți-a spus asta Ionică al meu?

– Nu, ci asta e credința mea.

– Să nu te amăgești, avvo! Dacă ți-ar fi spus aceasta fratele Ioan, aș fi putut crede și eu. Dar, ia spune: ce mai știi despre el?

– Nimic, sunt aproape cinci săptămâni de când nu l-am mai văzut.

– Păcat!

– ... dar, îmi voi face timp să mă reped până la el.

– Mergi, avvo și adu-l aici că tare mi-e greu fără el. Adu-l să-l mai văd măcar o dată înainte de a închide ochii.

Cu gândurile răvășite, de la chilia părintelui Varlaam, avva starețul se îndreaptă către bojdeuca lui Ion. Ajuns aici, bate cu toiagul în butucul ce servea de ușă, dar nu căpătă răspuns. Apoi, strigă:

– Ioane, tată, ești acasă? – Nimic – „Ei, dar, – gândește el – să fie, oare, plecat la ai săi? E prea posibil. N-avea cum să reziste aici ca un pustnic fără haine, fără hrană substanțială, fără, ... Dar, ia să dau la o parte butucul, poate că este aici și doarme dus!".

După înlăturarea butucului, bătrânul se pleacă și privi înăuntru. „Ion al nostru nu e acasă. Va fi lipsind de mai multă vreme, sau mai de curând?"

Avva cuteză și se strecură în interior. Aici, un spațiu de doi metri pe doi și tot pe atât de înalt, pe trunchii din față, Crucea sta cuminte la locul ei, în partea stângă, jos pe pământ, frunziș mult: acesta e patul lui de odihnă, iar în latura de miazăzi, câteva așchii late din lemn de tei și mai multe bucățele – resturi de plasă din sârmă subțire. „Ei, – gândește avva – să știi că Ion al nostru s-a apucat

să lucreze ceva să-şi poată ţine existenţa, nu putea sta aici ca un pădureţ sălbăticit şi fără ocupaţie. Deci, laicul Ion este ieşit în lume şi după cum se vede, va fi lucrând la site pentru cernut făină de păpuşoi. De unde, dar, ar fi putut face rost de scule de lucru şi împletitura de sârmă dacă nu din lumea laică? Şi va fi plecat de mult din coliba asta? Va mai reveni, oare? Iată aici sus între buştenii ăştia o oală ciobită. Asta e pentru apă de băut. Şi încă ceva lângă ea: o înfăşurătură de ştergar. Ce o fi având în zdreanţa asta? Aha, 'mnealui are pâine, domnule! Şi iată că e proaspătă, bravo! Asta înseamnă că Ion al nostru nu este plecat în elementul lui de baştină, ci se află prin apropiere. Aşadar, – cugetă în continuare bătrânul – în situaţia aceasta, mai întâi şi mai întâi, voi lua toate măsurile ce se impun pentru siguranţa tezaurului – şi alta mai sigură nu poate fi decât transferarea acestuia la Mânăstirea Mamă. Apoi, prelucrarea cu delicateţe a lui Buricea pentru lăsarea păcatului hoţiei şi pocăinţei lui, – asta e o treabă ce nu o pot face singur, ci, împreună cu Sfântul Nicolae, care, are mare putere să transforme sufletul omenesc. Şi totodată cu aceasta îl voi readuce în sânul soborului nostru pe acest om nevinovat, care nu se îndură să se depărteze de Biserica Ierahului lui Dumnezeu. Ehei, Ioane, taică, vreau să te văd la dreapta mea cât de curând. Tu poţi fi sprijinul meu bun şi de nădejde, se vede în tine stofă de călugăr adevărat, tu poţi să ierţi şi să înduri orice, tu ai mintea ascuţită, încât şi pe mine m-a înţepat adânc, tu, cu adevărat ai lăsat toate şi ai venit aici, în pustie, să slujeşti cu trup şi suflet lui Dumnezeu. Fără zăbavă te voi lua şi te voi duce la avva Varlaam, că te doreşte nespus. Vreau prin aceasta să-i dovedesc că arborele acela al sfinţiei

sale nu a căzut şi nici nu va cădea. Ioane, tată, te aştept cu nerăbdare. Fii binecuvântat!".

După toate acestea, avva stareţul, cu sufletul împăcat se întoarse întru ale sale gândind şi chibzuind la o cât mai bună rânduială în toate: fluxul slujbelor rituale, rugăciunea continuă, citirea psalmilor, iubirea şi dăruirea lui Dumnezeu în linişte deplină, dragoste, respect şi ascultare în toată obştea şi mai întâi de toate, pentru scutirea de o mare grijă: predarea în custodie la Mânăstirea Mamă a Tezaurului istoric şi sfânt – operaţiune ce trebuie a fi cât mai curând pusă-n fapt. Apoi, aducerea fratelui Ioan în sânul obştei Sfântului Nicolae şi urmărirea pe mai departe a evoluţiei stării lui Buricea. De voi izbuti a duce la bun sfârşit toate acestea, – cugetă bietul avva întru sine – la urmă, mă poate lua Bunul Dumnezeu acolo sus, căci mă simt obosit de vârstă şi de grijile acestea ce mă doboară".

PĂRINTELE ARHIMANDRIT

A doua zi până-n ora prânzului, o căruţă trasă de un cal intra pe poarta schitului „Sfântul Nicolae". Surugiul, un călugărel căruia abia îi mijea mustaţa sub nas şi lângă el sta îngândurat bătrânul egumen de la Căldăruşani – urmaş al marelui stareţ Gheorghe, – iar în cupeu, cei doi soli ai noştri: părintele Nichifor şi Buricea brunetul.

Avva stareţul îi întâmpină cu multă bucurie, căci vede în venirea părintelui arhimandrit de la Mânăstirea Mamă însăşi salvarea sa din zbuciumul în care se află.

– „Bine aţi venit în smerita şi de Dumnezeu păzita vatră sihăstrească, preacuvioase părinte. Domnul Hris-

tos v-a îndrumat pașii către noi, robii Săi, că ați apărut tocmai când aveam mare nevoie de sprijinul duhovnicesc al sfinției tale. Binecuvântați și poftiți să ne vizitați curtea și Locașul Sfânt, pe care le ținem și noi cu îngăduința cerului și slabele noastre puteri".

După vizitarea incintei și a Bisericii, cei doi bătrâni s-au retras în chilia stăreției. Aici se discută în taină și numai între patru ochi. Părintele arhimandrit deschide cuvântul:

– Ia să vedem, avvo, ce-ai vrut să spui în zapisul trimis și mai cu seamă în scrisul cela grecesc?

– Blagosloviți, preacuvioase părinte, – zise avva starețul – soborul nostru de-aici are lipsă de duhovnic, eu, am îmbătrânit și nu mai pot face față grijilor ce se impun.

– Câte suflete ai în obștea sfinției tale?

– Treisprezece plus unul.

– „Plusul" este sfinția ta?

– Nu, ci un frate mirean, care se ocupă cu rucodelii.

– Cum, avvo, din paisprezece numai unul robotește?

– Toți robotesc, preacuvioase, dar acela, unul, face site de cernut făină de păpușoi, iar ceilalți, rogojini, coșnițe, preșuri, că ne-a dat Bunul Dumnezeu destulă papură pentru astea.

– Și printre aceștia ai vreunul vrednic de preoție?

– Încă nu, dar, ce să zic, ... vrednic ar fi ciurarul.

– Știe ceva carte ciurarul sfinției tale?

– A prins bine a buchisi Ceaslovul și Psaltirea și a apucat să facă și șapte ani de militărie.

– Aha, bun! Adu-l aici să-l văd și eu, – mai zise bătrânul oaspete.

Avva, îndată a trimis pe monahul Nichifor și pe

Buricea să-l aducă pe fratele Ioan. În urma lor, starețul nostru zise către părintele arhimandrit:

– Preacuvioase, precum bine știți, Biserica noastră a fost înzestrată de către ctitorii ei cu obiecte de cult de mare valoare, lucrate din argint și aur și cu pietre scumpe și aici, în pustia noastră, stau cu sufletul la gură de grija lor și socotesc că ar fi bine să le mutăm spre custodie la Lavra Mamă, că, acolo aveți mai multe din acestea și aveți și pază bună pentru ele.

– Da, am înțeles asta din depeșa sfinției tale. Și bine ai chibzuit, că la noi vor fi în toată siguranța și-ntr-un viitor, de va voi Dumnezeu, vom înființa un muzeu cu toate acestea, spre cinstirea jertfei înaintașilor noștri și slava lui Dumnezeu Tatăl. Dar, – zise în continuare părintele oaspete, – de ce întârzie frații?

– Preacuvioase, fratele ciurar se află cam la o sută de metri de aici și s-ar putea să nu se afle la bojdeuca lui.

– Cum, adică, pleacă fără binecuvântare?

– Da, preacuvioase, pentru că fratele este de sine stătător.

– Deci, acesta nu face parte din obștea sfinției tale?

– Așa și-așa. Dar, iată-i că au sosit împreună cu cel căutat.

Ajuns în fața superiorilor celor două Mânăstiri, Ion al nostru, pe dată se aruncă la picioarele lor, cerșind îndurare.

– Cum te numești, frate? – întrebă arhimandritul.

– Din mila cerului mi s-a dat numele de Ioan, preacuvioase părinte!

– Ești tu vrednic de numele acesta?

– Nici cât pe departe, preacuvioase părinte.

– Tu nu ai rasă să te îmbraci, că ți se văd coatele și genunchii?

– Nici de rasă nu sunt vrednic, vai mie, ticălosul! Dar, am să-mi cumpăr ac și ață să mă cârpesc, preacuvioase.

– De unde-ți vei cumpăra ac, ață și petice, că ești departe de lume și de târg?

– Avva părinte, – zise Ioan cu umilință, – ies cu lucrul mâinilor mele în drumul care se află cam la doi km. de aici și care leagă satul lui Vodă cu târgul Urziceni, că pe-acolo trec moșneni de-ai noștri cu carele lor ducându-și fiecare ce are de vândut sau de cumpărat. Ei mi-aduc cele de trebuință pentru rucodelia mea, ei mi-aduc câte o pâinișoară să-mi pot ține zilele, ... și, ... uite așa-mi petrec eu vremea.

– Și dacă te prinde ploaia sau vremea rea, cum vei sta cu marfa ta?

– Mi-am făcut o surlă de adăpostire, preacuvioase.

– Deci, ai două locuințe!?

– Din mila lui Dumnezeu, am trei, preacuvioase părinte: surla de la drumul mare e prăvălia, bojdeuca de-aici mi-e chilia și atelierul de lucru și cea de a treia locuință nu are nici pereți, nici acoperiș.

– Vrei să spui că stai și sub cerul liber?

– Întocmai.

– Nu ți-ar fi mai ușor să te integrezi în soborul acestei Mânăstiri?

– Am dorit acest lucru, dar nu mi-a fost îngăduit.

– Cine nu ți-a îngăduit?

– Cred că însuși Sfântul Ierarh Nicolae.

– Mda! – Se vede că ai o inimă sensibilă și curată. Fii, dar, sobru la judecată și pregătește-te pentru intrarea sub ascultare de Sfântul Nicolae!

La acestea, bietul Ion al nostru, se prosternă cu fruntea la pământ, plângând și zicând:

– „O, Preamilostive Doamne, iată că de această dată te-ai plecat spre mine care sunt cel mai netrebnic rob între toți robii pământului și auzind suspinul meu, degrab ai trimis pe marele Tău Ierarh Nicolae să mă primească și să mă hălăduiască sub binecuvântata sa hlamidă ocrotitoare. Fii, dar, preaslăvit de toată suflarea în veci de veci!".

TRANSFERUL TAINIC. – DEZAMĂGIREA LUI BURICEA

În ziua aceasta și în noaptea ce a urmat, bătrânul arhimandrit – starețul Mânăstirii Căldurășani, a fost oaspete al Schitului Sfântul Nicolae și după slujba Utreniei din dimineața următoare, căruța care l-a adus aici, era trasă în fața stăreției. Fratele Ștefan, despre care deja avem cunoștință, se află chemat de avva starețul, care-i șoptește, zicând:

– Frate Ștefane, eu, până în după amiaza zilei de mâine lipsesc de aici. Am spus asta și părintelui Nichifor. Tu, fii atent, la toate mișcările lui Buricea și când mă întorc, îmi spui tot ce ai putut observa.

– Da, preacuvioase părinte. Blagosloviți! – zise ucenicul, făcându-i metanie.

După acestea, bătrânul a adus din chilia sa un colet cam măricel legat într-o față de masă și-l așeză sub

fânul din cupeul căruței. Desigur, ce altceva ar putea fi decât tezaurul despre care am vorbit până aici, ce, de acum urmează să fie transferat la Mânăstirea Mamă lângă altele tot de acest fel și unde vor fi pe mâini sigure și sfinte. Acolo, bătrânii noștri când vor ajunge, vor încheia în scris un act de predare – primire a valoroaselor obiecte de cult și pe care act, Avva starețul îl va păstra cu mare sfințenie împreună cu celelalte documente ale Schitului Sfântul Nicolae.

Iată-i, așadar, gata de plecare la drum, tot soborul este adunat în jurul celor doi bătrâni pentru a lua binecuvântare. Nu lipsește nici Buricea, care le face metanie și le sărută mâinile.

– „Fiilor, – le grăiește părintele nostru stareț – fiți cu inima trează, că Sfântul Nicolae vă supraveghează. Să ne vedem, dar, cu bine în ziua de mâine. Domnul fie cu voi toți".

Și, ... au plecat. În urma lor, fratele Ștefan e numai ochi și urechi. Și iată că, n-a trecut mult și vede pe Buricea că se furișează pe portița din dos și se îndreaptă către locul cu pricina. Vai, dar, ce se-ntâmplă? Iată că nu este singur, ci e însoțit de un ins ce se vede cât de colo că-i un zavragiu – căldărar – probabil, de același sânge cu Buricea. De unde, Doamne a mai apărut și acesta? Și cum l-a putut înștiința să vină chiar acum? Probabil, trimiterea lui la Căldărușani i-a înlesnit lui Buricea să ia legătura cu cosânzeanul lui. Și încă s-ar putea să fie de aceeași mamă! Bietul fratele Ștefan, cu inima cât un purice, se strecoară-n urma lor pitulându-se după arbori și urmărind toate mișcările acestora, care, acum sunt ajunși lângă împâslitura de mărăcini. Aici,

Buricea, îi șoptește ceva la ureche însoțitorului său. Apoi, se pleacă și se vâră sub leasă, înaintând către locul unde trebuie să dea peste bogata sa pradă ce e îngropată și acoperită cu bolovani și frunze. De aici urmează cea mai înfrigurată fază. Buricea tremură din tot corpul de emoție gândind că, peste câteva momente va să-și vadă visul cu ochii. Iar Ștefan al nostru, pitit după copac, a putut vedea totul cu speculație și frică și cugetă întru sine: „Doamne, ce-o ieși din toată tărășenia asta? De-ar fi să mă prindă țiganii că-i urmăresc, s-a zis cu mine și nimic alta!". Iată, acuș, acuș, hoțul va vedea că neprețuita lui pradă a dispărut din groapă. Uite cât de agitat se mișcă mărăcinișul în dreptul tainiței goale! Asta denotă că țiganul Buricea lucrează de zor și se aud chiar vorbe de-ale lui, – vorbe grele, numai că de aici nu se înțelege ce vrea să spună. Zlătarul însoțitor a făcut potecă bătută mergând nerăbdător în jurul zonei cu bucluc și vorbind în limba lui țigănească cu aliatul său. În fine, iată-l acum pe Buricea că iese înfuriat de sub boscheți, cu părul răvășit pe cap, își ridică pumnii amenințător către Cer și strigă cu glas de grea ocară: „Ah, Ioane, nemernicule Ioane, cu nici un chip n-ai să-mi scapi! Cu mâna mea te voi ucide!".

La acestea, Ștefan, iarăși cugetă înspăimântat: „Doamne Iisuse, învață-mă cum să fac să-l pot anunța pe fratele Ioan de primejdia ce-l amenință?".

Și pe când hoții se învârteau zăpăciți și înjurau pe țigănește, Ștefan, cu multă atenție s-a retras de la „postul său de observație" și a alergat în latura de miazăzi a Schitului la bojdeuca lui Ioan, dar nu i-a fost dat să-l afle, probabil, că acesta era plecat dincolo, la bordeiul

lui de la drumul mare. Și îngrijorat pentru Ion, că nu l-a putut preveni de pericolul ce-l pândește, s-a retras în incintă fiind în continuare cu aceeași atenție și frică și gândind: „Ce voi face, Doamne? – Părintele stareț vine abia mâine, pe fratele Ioan nu l-am aflat să-i zic să fugă încotro va vedea cu ochii, celorlalți frați și părinți din obște nu le pot spune despre acestea, dar părintelui Nichifor îi voi destăinui, totuși, dedesubturile lui Buricea, că sfinția sa, ca iconom al schitului îl poate ține din scurt pe acesta punându-l, după tradiție și rânduială să citească psalmii lui David în noaptea aceasta care vine!".

DUPĂ DISPARIȚIA LUI BURICEA

Și așa cugetând el, merse degrab la părintele Nichifor și-l puse-n cunoștință de toate cele petrecute până aici. Sfinția sa, când auzi despre ce este vorba, se umplu de uimire și spaimă și zise către învățăcel:

– Frate Ștefane, dacă astfel stau lucrurile, să facem tot ce ne stă-n putință să-l salvăm pe fratele Ioan. Despre Buricea țiganul știu că e un element malefic. Mi-am dat seama de aceasta încă de la venirea lui aici, că joacă un rol de individ cu două fețe. Mergi acum, Ștefane tată, și anunță-l pe fratele Ioan.

– De acolo vin, părinte Nichifor, dar nu l-am aflat la bojdeucă. Și de aceea zic, că ar fi bine să-l țineți pe Buricea la citirea psalmilor. Poate-și mai potolește mânia.

– Mai întâi de toate, Buricea nu știe carte și-apoi, e greu de crezut aceasta despre el, care a cutezat să jefuiască Biserica lui Dumnezeu. Buricea e un element

neîmblânzit – e un lup îmbrăcat în blană de oaie, strecurat printre noi să tulbure liniștea tuturor de aici!

– Vai, părinte Nichifor, eu nu știu unde-și are fratele Ioan adăpostul din drumul cărăușilor să-l pot anunța și acum deja este seară și nu cutez a umbla prin pădure!

– Frate Ștefane, mai zise părintele Nichifor, ce zi e astăzi?

– Miercuri, părinte, doar știi, de ce mă mai întrebi?

– Iată ce facem, completă călugărul. Noaptea aceasta va fi o noapte de priveghere și rugăciune pentru toată lumea și vom căuta a-l ține pe Buricea pe tot timpul în atenția noastră. Mergi, dar, și anunță-i pe toți de această rânduială și vezi unde e inculpatul acum și cu ce se îndeletnicește. Apoi vii și-mi spui.

Și în faptul acestei seri de miercuri, 11 august 1852, credinciosul nostru Ștefan, a adus la cunoștința soborului programul stabilit pentru noaptea ce vine, de către părintele Nichifor – locțiitorul stareţului, căci bătrânul, precum știm, se află-n deplasare la Căldărușani. Cu insistență și cu destulă discreție l-a căutat el pe Buricea țiganul, dar nu i-a fost dat să-l afle și nimeni de aici nu știe de el. A dispărut fără urmă.

Iar toată noaptea aceasta obștea schitului din Codru și-a petrecut-o numai în rugăciuni și-n mireasmă de tămâie și smirnă, cerând lui Dumnezeu să înlăture cu puterea Sa toate duhurile rele ce tulbură liniștea și buna înțelegere din acest cuprins.

În dimineața zilei următoare, avva starețul, – de acum fericit că și-a regăsit tezaurul și a scăpat de grija lui, este adus tot cu aceeași căruță la Metocul său de baștină. Nu putea să mai întârzie, deoarece peste două

– trei zile este sărbătoare Împărătească – Adormirea Maicii Domnului și pentru întâmpinarea acestui mare praznic, care, în acest an (1852) s-a întâmplat să cadă duminica, trebuiesc făcute și puse la punct multe pregătiri de ordin material și mai ales, spiritual.

Bătrânul, decum sosi în Schit, fu pus în cunoștință de tot ce s-a petrecut aici în absența sa, precum și de amenințarea fratelui Ioan și dispariția lui Buricea.

Mult s-a mai tulburat bietul avvă la auzul acestora și cu durere-n suflet se adresă tuturor din subascultare, zicând:

– „Fraților și părinților, fiți trezi! Fiți trezi că „a intrat cariul în tulpina copacului", iar viscolul din afară suflă cu putere!".

*

Viscolul din afară, iubiți cititori, era viscolul luptelor și frământărilor antifeudale ale poporului românesc pentru înfăptuirea visului de veacuri: „Unirea Principatelor și eliberarea de sub stăpânirea imperiului Otoman", care a culminat cu o lungă perioadă de timp ce a durat de la martirizarea marelui domnitor creștin, Constantin Brâncoveanu – 1714 și până la unirea Moldovei cu Țara Românească de sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza la anul 1859.

În toată această vreme, pe tronul românesc s-a perindat un lung șir de domnitori străini de neam și lege, numiți numai de către sultanul de la Istambul. Astfel că, armatele păgâne – turcești, făceau dese incursiuni de pradă pe plaiurile de basm ale țării noastre și cu neiertătorul lor paloș ucideau fără milă pe cei ce cre-

deau în Fiul lui Dumnezeu și al Preacuratei Fecioare Maria – Domnul și Mântuitorul nostru, Iisus Hristos.

Iată dar, fraților „viscolul din afară" ce amenința viața „Copacului" din Grădina Sfântului Ierarh Nicolae.

Așadar, să mergem mai departe, să vedem cum au evoluat aici evenimentele: Mai întâi de toate ne vom îndrepta atenția și privirile către avva starețul – bătrânelul acesta care e numai pielea și osul, inima și sufletul în alcătuirile lui și pe care-l vedem de această dată foarte tulburat și încărcat de griji, mai ceva ca înainte de a-și rezolva problema tezaurului, despre care am vorbit în capitolul precedent. Atunci, era în joc o importantă parte din averea istorică – spirituală a Bisericii, iar acum, însăși viața Schitului acesta, asupra căruia, Dumnezeu, l-a pus păstor și supraveghetor.

Ca primă măsură ce trebuie luată pentru prevenirea unor eventuale consecințe, este aducerea de urgență în incinta schitului a fratelui Ioan, a omului asupra căruia planează pericolul morții. Și asta, nu numai pentru faptul că e suflet de om și trebuie scos în afara oricărui pericol, dar, precum am putut observa, avva al nostru, fiind din fire foarte sensibil la suferințele altora, și-a cam lipit inima de inima acestuia.

Dar, ce-o fi găsit avva starețul la mireanul acesta, care, mai ieri-alaltăieri și-a lăsat în lume nevastă și copii și a venit aici să îndure multe și de toate, numai Dumnezeu știe. Adevărul e, că bătrânul, în subțirimea lui, a întrezărit la fratele nostru Ioan o rază tainică de lumină ce a întreținut într-însul cele mai de seamă virtuți; răbdarea, nădejdea și dragostea și asta a fost destul pentru avva să se îngrijoreze și să plângă pentru el.

– Fraților și părinților, – zise bătrânul cu ochii plini de lacrimi către soborul ce sta smerit și înfricoșat – să ne rugăm la Dumnezeu, să îndepărteze de la noi „viermele” ce roade la rădăcina „Copacului” nostru și să ne apere de „viscolul” potrivnic ce s-a pornit din afară. Tu, frate Ștefane și voi ăștia mai tineri, imediat alergați la bojdeucă și aduceți aici pe fratele Ioan. Spuneți-i să nu se codească, ci degrab să vină, că e așteptat de noi toți și de Sfântul Nicolae.

– Preacuvioase părinte, intră Ștefan cu voce gravă, ieri după amiază am fost trimis să-l aduc pe fratele Ioan și nu l-am găsit la bojdeucă. Ce vom face de nu-l vom afla nici de această dată?

Bătrânul răspunse grăbit:

– Nu mai pierdeți vremea, ci mergeți, că poate între timp a venit la căsuța lui. Iar de nu, nu vă depărtați, ci veniți să-mi spuneți. Eu, până una-alta, mă voi sfătui și cu părintele Varlaam.

În cele câteva minute de înfrigurată așteptare, avva stareţul, cu gândurile tulburate se duse la părintele Varlaam ca la un bătrân cu minte multă, de la care, într-o astfel de situație, ar putea primi un sfat bun, o vorbă de mângâiere, de îmbărbătare. Și intrând la bătrân, fără o altă introducere, i se adresează, zicând:

– Părinte Varlaam, fii sănătos, ridică-te și vino de ne ajută, că situația greu s-a tulburat. Tare mi-e teamă că Praznicul Sfintei Mării va veni cu jale în loc de bucurii!

După un oftat prelung, bolnavul își ridică domol capul și privind în tavan, grăi ca pentru sine:

– „O, adâncul înțelepciunii și puterii lui Dumnezeu!”.

Apoi, către superior:

– Avvo, avvo, cât de nepătrunse sunt planurile lui Dumnezeu, Cel ce voiește ca tot omul să se mântuiască! Să-L lăsăm, dar, pe El să decidă pentru soarta noastră.

Sufletul bătrânului stareț e mult prea tulburat și nu se poate liniști cu un astfel de răspuns și în cele din urmă, grăi:

– Dar, părinte Varlaam, nu înțelegi că eu trebuie să dau răspuns în fața Înfricoșatului Județ pentru toți și pentru toate cele de aici?

– Avvo, interveni bătrânul monah, – iartă-mă, dar, sfinția ta mă silești: Ce spune Cuvântul?... Cele pământești rămân pământului, iar cele de substanță divină, merg la obârșia lor, la Izvorul din care au ieșit și acolo, fiecare va da răspuns în funcție de felul cum s-a ostenit aici a fructifica talantul ascultării. Cum citim? – Trupul este mai de preț decât haina, dar noi știm că haina sufletului este trupul. După plecarea sufletului, trupul rămâne ca o haină învechită, ca un lucru netrebuincios ce trebuie cât mai degrabă aruncat în groapă. Sufletul este totul. El e de o valoare inestimabilă, este nemuritor, ca și Tatăl Care l-a creat. De aceea nu se poate răscumpăra nici cu toate comorile pământului!

Starețul nostru, însă e stăpânit de îngrijorare și frică.

– Cuvintele sfinției tale, părinte Varlaam, nu sunt noi, dar totdeauna sunt proaspete și vrednice de auzit, iar eu fierb de grija tuturor. Adineaori am trimis să-l aducă aici pe fratele Ioan, să fie la adăpost, pentru că asupra lui s-a abătut o grozavă amenințare. Și Doamne, ce s-o fi întâmplat de întârzie frații? Tare mi-e teamă, părinte Varlaam, că „Pomul” acela de care vorbeai, va

cădea. Și cât a fost de umbros și răcoros și acum, oare, se va dovedi că n-a fost bun de nimic?!

– Avvo, insistă bătrânul, – „Copacul" acesta nu va cădea, decât cu îngăduința lui Dumnezeu și abia după aceea se va vedea la ce ar putea fi bun: de stâlp la casă, sau de tăiat în bucăți și aruncat în sobă!

– Să lăsăm astea, părinte, grăi starețul apăsat, ca omul ce-și pierde răbdarea, – eu am venit la sfinția ta în speranța ca împreună să găsim o cale de salvare, pentru că ne bântuie furtuna și însăși viața fratelui Ioan e în pericol și trebuie să-l salvăm!

– Te frământi în van, părinte stareț. Acum e târziu, – zise bătrânul monah, ca cel ce prin prisma intuiției pe toate le vede clar.

La acestea, avva starețul, grăi înfricoșat:

– Dar eu l-am izgonit afară de aici din Grădina Sfântului Nicolae pe fratele nostru Ioan!

– L-ai izgonit, avvo, pentru că așa a binevoit Tatăl Ceresc și pentru râvna ce o ai față de Biserica Fiului Său. Doar am spus: Toate se petrec la centimă. Ceasul lui Dumnezeu merge foarte încet, dar niciodată nu rămâne în urmă. Iată, fratele Ioan va ajunge înaintea noastră acolo unde ne este dorul, căci tinerii trimiși de sfinția ta să-l aducă, se întorc fără el!

CĂRĂUȘII MOȘNENI

Pe drumul cărăușilor ce leagă Cetatea de Scaun Domnesc cu târgul Urziceni, un convoi de patru care trase de boi și încărcate cu coșuri împletite, ciubăre, putineie, lână, brânză și câte și mai câte alte lucruri

făcute de mâna omului, undeva după o cotitură s-au oprit din mers și stăpânii lor, se îndreaptă pedestru către adăpostul „Sitarului" al cărui nume de botez, ei încă nu-l cunosc, – vrând, după cum au prins în obicei, să-i ia și produsul muncii acestuia, pentru a-l duce la târg spre vânzare. La aproximativ 20–30 de metri de obiectiv, oamenii s-au oprit și s-au pitit după arbori. În fața bordeiului, Sitarul se afla înconjurat de cinci-șase ieniceri – soldați turci cu paloșe la brâu, care-l iscodeau, zicând:

– Omule, am auzit că pe-aici se află o Mânăstire procopsită. Dacă vrei să nu mori, spune-ne în ce parte este și care e poteceaua ce ne-ar putea duce acolo?

Și Ion al nostru, le-a răspuns, zicând:

– Uite, domnii mei, mergeți pe cărarea aceasta, – și le-a arătat direcția spre miazăzi. – Să știți, însă, că o să aveți de mers până veți găsi ceea ce căutați. Dar, sunteți tineri și drumul prin pădure e nespus de plăcut. Fiți sănătoși și să auzim de bine!

După plecarea turcilor, cărăușii târgoveți s-au apropiat și l-au întrebat pe stăpânul surlei:

– Ce vroiau mahomedanii aceia de la un om sărac ca dumneata, nene Sitarule?

– Mi-au cerut să-i îndrum către Mânăstire.

– Dar le-ai arătat cărarea opusă, căci în direcția aceasta nu există nici-o așezare mânăstirească!

– Tocmai de aceea am căutat să-i îndepărtez. Toată lumea știe că turcii sunt dușmani de moarte ai creștinilor și jefuitori de cele sfinte.

– Foarte bine ai procedat. Dar, omule, fii cu ochii în patru, că păgânii ăștia de turci sunt răzbunători.

– Da, știu de asta și tocmai aș fi vrut să alerg la Schitul de aici al Sfântului Nicolae să-i anunț pe cei din sobor că vijelia s-a apropiat. Și iată, că ați apărut dumneavoastră să luați rucodelia. Veți ști că de data aceasta nu am decât o duzină de site. Poftim, luați-le și să aveți o bună vânzare. Și vă rog, la întoarcere să-mi aduceți un ac și ață, să-mi cârpesc hainele de pe mine.

– Bine, nene Sitarule, au răspuns oamenii, nu vom uita de asta. Și dumneata fii atent, că turcii ăștia, pentru nimica toată sunt în stare să căsăpească omul!

– Cred că sunt în stare să omoare om nevinovat, dar sufletul din el nu-l poate vătăma cu nimic, – mai zise Ioan al nostru, în timp ce târgoveții se îndreptau către carele lor.

TRĂDĂTORUL ȘI AGARENII

Dar turcii despre care ne fuse vorba, au mers ei ce au mers pe cărarea accea lăturalnică și la un moment dat au început a se îndoi de o reușită, – când, deodată au auzit pași de om alergând în urma lor. Ei, repede au pus mâna pe paloșe și au luat poziția de luptă. Insul, un călugăr tânăr și de aceeași culoare cu ei, când i-a ajuns din urmă, s-a aruncat la picioarele lor, gâfâind de oboseală și zicând:

– Domnii mei, sunt gata să-mi dau sufletul alergând după luminățiile voastre!

– Ce vrei de la noi, ghiaure, ai venit să te scurtăm cu un cap?

– De nu m-aș socoti robul domniilor voastre, nu m-aș fi obosit să vă ajung, – croncăni țiganul. Și iarăși agarenii:

– După haine tu ești unul din aceia care se închină la Feciorul Mariei?! Pregătește-te, dar, să-ți faci baie în sângele tău!

Auzind acestea, țiganul se înspăimântă și zise tremurând:

– O, vai, domnilor, la ce v-ar folosi stârvul meu, dacă veți pierde o comoară de mare preț?

– Ghiaure viclean, se ațâțară turcii, – dacă cineva știe de o comoară, pentru ce ar da-o altora și nu s-ar folosi el de ea?

– Luminaților stăpâni, comoara se află în mâinile altora, iar pe noi, din sobor, ne țin flămânzi și ne muncesc fără milă zi și noapte!

– Și de va fi precum zici, în cele din urmă cu ce te-ai alege?

Tuciuriul, cu aer de precupeț de omenie, cârâi:

– Oare, domnii mei, când veți pune mâna pe o așa bogăție, nu veți da în schimb robului vostru măcar o pungă de mahmudele, să-mi pot ține și eu zilele?

– Ce vorbești, bre? Dar, ia spune: în ce constă bogăția aceasta, măi nespălatule?

– Numai obiecte de slujbă din aur, argint și pietre prețioase!

– Tu, ghiaure, ghiaure, vrei să ne tragi în cursă!

– Nicidecum, domnii mei, doar sunt în mâinile voastre și puteți face cu mine precum vă e voința, dacă se va dovedi că nu spun adevărul.

– Ia să te legăm noi burdușel și să mergi să ne arăți comoara de care ziseși.

Și turcii, legându-l pe țigan, au dat să plece mai departe, dar, prizonierul i-a oprit, zicând:

– Nu încolo, domnii mei, ci îndărăt!

– Cum așa? – au zis turcii indignați. În direcția aceasta am fost îndrumați.

– Cine v-a îndrumat?

– Un om sărman și zdrențuros, lucrător de site, ce-și are adăpostul în drumul carelor.

– Aha, acela e un mare șarlatan, domnilor! Cu bună știință v-a îndrumat greșit, cu scopul să vă îndepărteze de Schitul cu pricina.

– Ha! – făcură turcii. De-acum paloșele noastre vor vorbi. Să ne întoarcem și să ne grăbim pașii.

Și pe dată au făcut calea-ntoarsă, fiind în toată clipa gata de apărare de va fi să fie trași în vreo cursă oarecare.

SE APROPIE MOARTEA

Despre călugărul acesta tânăr, nu e nevoie să ni se spună cine este, pentru că toată lumea știe, că nu poate fi altul decât Buricea, hoțul și uzurpatorul Buricea, care în șiretenia lui de șarpe veninos a intuit – precum i-a șoptit încornoratul de care ascultă – că, mireanul Ioan fiind în afara Schitului, l-a urmărit pe el, a aflat unde e ascuns „tezaurul" și apoi, ușor i-a fost să-l „fure" din tainiță și să și-l însușească, sau să-l restituie stărețului.

Cam așa, iubiți cititori, gândea în sinea lui țiganul – acest Iudă viclean și trădător.

În fine, hai să ne ținem aproape și să urmărim cu atenție toate mișcările lor.

Iată-i, așadar, ajunși în drumul carelor și după o cotitură au dat peste adăpostul Sitarului. Acesta, însă, nu a fost găsit la prăvălioara lui și turcii, fulgerător l-au străpuns cu privirile pe țigan, dar el, repede le-a grăit, zicând:

– Nu vă tulburați, domnii mei, că nu asta e casa șarlatanului. Locul lui de dormit e o bojdeucă ce se află la mai puțin de o fugă de cățea. E acolo-n coasta Mânăstirii în sânul căreia trebuie să fie comoara de care vă spusei.

Turcii, neavând deplină încredere în pălăvrăgeala țiganului, au zis, amenințându-l:

– Hai, ghiaure, dacă te dovedești bre, că umbli cu șoalda, numaidecât te vom dezbrăca de piele, să ai din ce-ți face opinci!

– Eu nu vă spun alta decât adevărul, a răspuns țiganul. – Tezaurul e în Mânăstirea asta ce se află colea la doi pași. Sitarul și stărețul trebuie să știe unde-l țin ascuns. Să mergem, domnii mei, că, iată se apropie seara.

Turcii, mai întâi au risipit adăpostul Sitarului și după ce au trecut prin vadul unei ape limpede și cu păduriș la margini, cărarea a devenit mai vădit umblată. Și de aici, foarte curând au ajuns în fața colibei lui Ioan al nostru. Gazda, auzind foșnetul de-afară, a ieșit prin ușa lui scundă și văzând pe Buricea înconjurat de ieniceri înarmați, a zis cu glas pierdut:

– O, vai fratele meu Buricea, până aici ai ajuns? Cu atâta ușurință ți-ai vândut libertatea cea întru Hristos Domnul?

La acestea, turcii, furioși au intrat cu vorba adresându-se mai întâi către țigan:

– Ghiaure spurcat, acum e acum! Dacă se va vedea că umbletul nostru până aici a fost în van, știi oare ce te așteaptă?

Buricea, făcând ochii mari cât cepele, grăi tremurând:

– Mă veți ucide?

– Nu te vom ucide, bre, că ne e milă de tălică, ci doar îți vom tăia pe rând câte un deget și ți le vom da să le mănânci.

– Preabunii mei stăpâni, grăi Buricea cu bâlbâială-n glas – de vreme ce această comoară de mare preț, ce curând o veți avea în mâinile voastre și pe care am avut-o și eu în mâinile mele și am văzut-o cu ăști doi ochi ai mei, să nu mai aveți nici cea mai mică îndoială.

După acestea, turcii au zis către Ioan:

– Și tu, ghiaure zdrențuros, ne cunoști pe noi?

– Da, vă cunosc, răspunse omul nostru. Sunteți oaspeți nepoftiți, dar, cu toate acestea, eu vă zic: „Bine ați venit!"

– Știm noi, bre, că tălică zici așa de frică, dar ia spune: Cum ai putut înșela ostașii temutului Sultan – împărat a toată lumea, stăpân al marelui și vestitului harem din seraiul Bosforului?

– Nu mi-a fost deloc greu, deoarece Împăratul meu este Împăratul împăraților – este însuși Hristos Iisus – Fiul lui Dumnezeu Cel Preaînalt!

– Asta o credeți voi, ghiaurii creștini, dar, știi ce e acesta? – mai ziseră turcii arătând către butuc.

Și Ioan a răspuns fără zăbavă:

– Da, aceasta e ușa mea prin care intru și ies.

– Unde, bre ghiaure intri și din ce ieși, că maghernița asta seamănă mai mult a bârlog de urs?!

La acestea, Ion al nostru, a răspuns:

– Intru în Biserica de Sus, ieșind din cea de pe pământ!

Turcii înțelegând că Sitarul înșiră vorbe creștinești și cum ei nu mai aveau timp de pierdut, au poruncit lui cu asprime, zicându-i:

– Apleacă-te și sărută-ți „ușa".

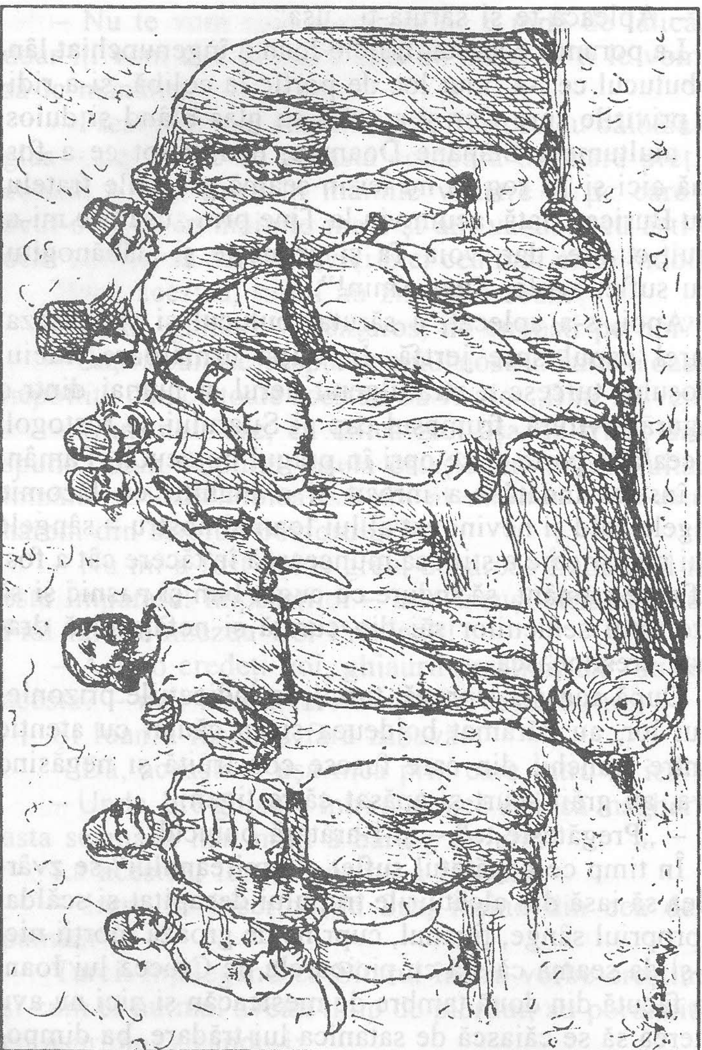
La porunca aceasta, fratele Ioan a îngenunchiat lângă butucul ce i-a ținut loc de portic la colibă, și-a ridicat privirile spre Cer și a grăit cu glas blând și duios: „Îți mulțumesc Stăpâne Doamne, pentru tot ce a fost până aici și Te rog să nu iei în seamă greșelile fratelui meu Buricea. Iată, acum vin la Tine prin „ușa" ce mi-ai dăruit-o. Fie, dar, voia Ta și primește și slăbănogitul meu suflet acolo, Sus. Amin!".

Apoi, s-a aplecat, a sărutat butucul și și-a așezat ușurel capul spre jertfă. În clipa următoare, luciul paloșului turcesc a străfulgerat aerul și numai dintr-o singură lovitură, frumosul cap al Sitarului se rostogoli de cealaltă parte și se opri în pragul bojdeucii. Pământul însetat îndată s-a înroșit și a înghițit cu lăcomie sângele cald și nevinovat al lui Ioan al nostru – sângele unui martir care a știut să muncească în tăcere cât a fost să fie pe pământ, să îndure cu cuget bun și pașnic și să ierte totul semenilor săi din curată și nefățarnică dragoste creștinească.

După această ispravă, turcii, la indicațiile prizonierului lor, au dărâmat bojdeuca și au căutat cu atenție printre trunchii din care fusese construită și negăsind ceva, au grăit scurt și apăsat către țigan:

– „Pregătește-te" – și-i arătară butucul.

În timp ce nepătatul suflet al „mireanului" se zvârcolea să iasă din alcătuirile trupului decapitat și scăldat în propriul sânge, țiganul, cuprins de groaza morții nici nu-și da seama că stă cu picioarele pe Crucea lui Ioan, cea făcută din două țambre de mesteacăn și nici nu avu puterea să se căiască de satanica lui trădare, ba dimpo-

Turcii, furioși, poruncesc lui Ioan: Apleacă-te și sărută-ți „ușa”.

trivă, cu inima plină de ură și răzvrătire pentru comoara pierdută și slaba lui speranță de a-și salva pielea, merse tot mai departe în hăul oarbei răzbunări!

– Preabunii mei stăpâni, bâlbâi el tremurând de spaimă și privind holbat la butucul vopsit în roșu de sângele nevinovatului Ioan, – e clar: nu avea cum să stea aici un tezaur așa de scump, ci acolo-n Mânăstire, unde, după socotința mea, numai „Babacu” trebuie să știe de el.

– Cine e Babacu, bre, ghiaure spurcat? – Și unde-l putem prinde și pune la respect? – întrebară călăii păgâni. Și țiganul, cu ochii roșii însângerați și glasul răgușit, răspunse:

– Al mare. Starețul. E colea, la o aruncătură de bolovan.

POMUL VIEȚII S-A PRĂBUșIT

Înserarea se lasă văzând cu ochii și aerul e apăsător și trist ca moartea. Nici un tril de pasăre nu se mai aude printre crengile copacilor, de parcă o vrajă pustietoare ar fi împietrit pădurea și toată lumea ei. Chiar și clopotul „surd” din turnul Bisericii și toaca de oțel nu au mai anunțat începerea slujbei vecerniei și a privegherii de toată noaptea pentru întâmpinarea marei sărbători de mâine. Schitul Sfântului Nicolae din Codru, a murit. Copacul vieții lui s-a prăbușit la pământ!

În urma acestui groaznic măcel, turcii au strigat către Buricea trădătorul, ce căpătase înfățișare de strigoi:

– Și, ... zici ghiaure, că ăștia-s toți?

– Da. Toți – răspunse el plin de groază.

– De ce minți, spurcatule?

– Mă jur pe viața mea: ăștia-s toți.

– De ce juri pe ce nu ai? – Culcă-te la pământ să te strivim ca pe muște, ghiaure, că dintr-aceștia lipsește unul, adică tu, spurcatule!

Spaimă peste spaimă năvăli peste țigan.

– Văleu, preabunii mei stăpâni, iată, nu mai doresc de la luminățiile voastre punga cu mahmudele. Nici măcar o carboavă, numai cruțați-mi viața!

– Scoate mai întâi comoara și la urmă vom vedea noi. Cum, adică, ghiaure – ai vrut înadins să ne înșeli, sau asta a fost dorința ta, să te răzbuni pe toți aceștia pentru o pricină oarecare?

Trădătorul, pentru a scăpa, sau, cel puțin a-și amâna cum-necum sentința de moarte, recurse la alte șiretlicuri:

– Domnii mei, – zice el văicărindu-se – știți doar că eu însumi v-am căutat săă, ...

– Pentru ce ne-ai căutat, încenușatule?

– Să vă spun de bogăția aceasta șii, ...

– Născocitorule de minciuni, până când crezi că ai să ne înșeli?

– Eu nu vă înșel, domnii mei, căci mă tem de moarte, dar, ceva mă face să cred că totuși tezaurul este pe aici, pe undeva.

– Scoate-l să-l vedem!

– V-am spus că l-am avut, dar mi l-a furat.

– Cine ți l-a furat?

– „Mireanul"!

– Și cine e mireanul, ghiaure?

– Sitarul. Și, ... poate, ... poate între timp l-o fi dus înapoi la locul unde-l țineam eu ascuns.

– Asta i altă baliverna, tuciuriule. Ce l-ar fi făcut pe Sitar să ducă tezaurul de unde l-a luat?

– Păi, domnii mei, omul acesta nu era sănătos la glagorie și avea niște pandalii la cap, că și-a lăsat nevasta, copiii și tot rostul din satul lui și a venit aici să moară de foame.

– Asta-i ultima hodorogeală de-a ta, nespălatule. Ia, acum pregătește-te să te speli în sângele tău.

– Dar, totuși, domnii mei, bine-ar fi, zic, să mergem la tainița din mărăciniș, că, poate, ... mai știi ... Sitarul nu era zdravăn cu judecata și, ...

Turcii, plictisiți de vorbăria fără rost a țiganului, au vrut să termine cu el, dar gândul că trebuie să pună mâna pe tezaur, îi făcu să mai amâne un pic execuția.

– Hai, nu mai pălăvrăgi și să mergem unde zici. Și de se va dovedi că umbli cu șoalda, nu te vom tăia-n bucăți, ci de viu te vom frige pe jar, ca pe berbeci!

Și zicând acestea, turcii l-au împins de la spate cu paloșul pe Buricea în direcția arătată de el și când fură ajunși la mărăcinișul cu pricina, țiganul zise:

– Aici, domnii mei, am avut îngropată comoara aceea de mare preț.

– Ai avut-o, dar acum trebuie s-o avem noi. Hai, scoate-o repede, că Alah ne cere să sfârșim cu toate odată cu sfârșitul zilei, – grăiră agarenii. Și-apoi, continuară: – Frumos loc de tăvăleală ți-ai ales, ghiaure spurcat. Hai, scoate tezaurul înainte de a te dezbrăca de piele.

Țiganul, pierdut de frica morții, zise către otomanii ce-l înconjurau:

– Domnii mei, sloboziți-mă de legături, să pot intra prin tunelul acesta încâlcit și să pot înlătura pământul ce acoperă comoara.

Turcii, după ce i-au dezlegat mâinile, au zis:

– Grăbeşte, ghiaure, că iată, şase paloşe te-aşteaptă de jur-împrejur!

Şi în timp ce Buricea se târa mergând în patru labe pe sub mărăciniş, unul dintre turci tăia cu paloşul împâslitura în urma lui, făcând astfel o cărare până la groapa cu pricina.

Ajuns aici, fără nădejde de scăpare, ţiganul se văzu în faţa gropii în care, numai cu câteva zile înainte a ţinut ascuns tezaurul acela furat de el din Altarul Bisericii şi care, pentru el, este dispărut fără urmă.

Acum, Buricea îşi trăicşte ultimele clipe de viaţă în trupul său ticăloşit. El este un Iuda, – unul din acei prea mulţi trădători, ce din sărmana noastră lume n-au lipsit vreodată. „Aici e capătul vieţii mele, – îşi zise în sine. Ce voi face, că nu e chip de scăpare? Turcii sunt şase la număr şi-s destul de vânjoşi, în timp ce eu sunt obosit şi fără vlagă cum n-am fost vreodată. Curând stârvul meu va fi rupt de mistreţi în mii de bucăţi. Dar, voi încerca, totuşi, să fug, poate, ... poate, ...!"

Şi nu-şi sfârşi bine cugetarea, că paloşul turcesc fulgerător îi şi despărţi capul de trup. Tivga lui, cu ochii ieşiţi din orbite şi cu limba scoasă se rostogoli în groapă, iar trupul, zvârcolindu-se prin mărăcini, în ultimele convulsiuni ale morţii, a împins cu picioarele pământul săpat peste hidoasa căpăţână din groapa ce până nu demult, a ţinut într-însa preţiosul tezaur al acestui sfânt aşezămân monahicesc. „Cariul" care a ros la rădăcina pomului, fost strivit şi curând va fi devorat de grohăitorii pădur

Aici, la Schitul nostru, trei zile şi trei nopţi a pred minat o tăcere de mormânt, – nici un sunet, nici o

mişcare, nici o licărire de candelă sau lumânare. Totul este mort şi fără suflare. Odată cu praznicul Adormirii Maicii Domnului din acest an, Schitul Sfântului Nicolae din Codru a adormit somnul veşniciei. Doisprezece părinţi şi fraţi nevinovaţi zac fără suflare în Curtea Marelui Ierarh. În partea de sud, aproape de poartă, ca o santinelă adormită-n post, Ioan, – „Martirul necunoscut" (că aşa i se va zice de-aici încolo) aşteaptă să audă toaca din Cer – trâmbiţa Arhanghelului – pentru a se trezi la o viaţă nouă în negrăită strălucire.

La trei zile de la acest masacru, adică marţi, pe 17 august, moşnenii, cei ce aduceau lui Ion al nostru plasa de sârmă necesară rucodeliei lui şi pâinea cea spre fiinţă, întorcându-se de la târg, au văzut surla de lângă cale risipită la pământ şi s-au înfiorat gândind, că turcii aceia, văzându-se păcăliţi, s-or fi întors şi l-or fi omorât pe bietul Sitar. Şi au zis între ei: „Să mergem la bojdeuca din coasta Mânăstirii, să vedem ce s-a făcut cu el şi de-l vom afla, îi vom da merticul de hrană, plasa de sârmă pentru site şi acul cu aţa să-şi cârpească hainele de pe dânsul".

Şi aşa au făcut: vreo trei au rămas pe lângă care, iar doi au pornit-o pe cărarea spre Mânăstire, bântuiţi de gânduri sinistre. Şi nu le-a fost greu oamenilor noştri să dea peste ceea ce a fost – până mai ieri alaltăieri – o colibă şi printre trunchii de copac ce erau răvăşiţi să vadă şi capul Sitarului, separat de trupul ce sta încremenit lângă butucul – Altar.

Plini de groază, au dat fuga în incinta Schitului cu gândul să anunţe despre această nefericire şi să împrumute unelte pentru îngroparea Sitarului, dar aici, vai,

Doamne, ce le-a fost dat să vadă! – Prăpădul de pe lume! Bieţii oameni, cuprinşi de mare spaimă, au alergat înapoi la tovarăşii lor de drum şi au spus şi acelora despre marea nefericire ce s-a abătut peste Schitul de călugări din pădure.

Oamenii noştri, creştini get-beget fiind, au alergat în satul Fierbinţi şi au anunţat pe cetăţeni să meargă degrab la Schit, să îngroape trupurile neînsufleţite ale celor 12 Mucenici ai lui Hristos. Iar pentru îngroparea Sitarului, – al cărui nume, ei, încă nu l-au cunoscut, – şi nici nu a mai fost cineva să le spună, înşişi ei, moşnenii s-au îngrijit a-l aşeza pentru odihna de veci în mormântul ce l-au săpat pe locul unde a fost coliba lui de adăpost şi punându-i la căpătâi o Cruce simplă de lemn pe faţa căreia, au scris cu dalta în adâncime, cuvintele: „MARTIRUL NECUNOSCUT" – (Sitarul) – Adormit în Domnul la 14 august, leat 1852. – „Fie-i somnul dulce!".

DUPĂ MASACRUL DIN CODRU

După acest tragic eveniment petrecut în zilele domnitorului Barbu Ştirbei – (1849–1856) – precum ne spune istorisirea, Schitul din Codru, rămânând cu totul pustiu, turcii l-au transformat în lagăr de detenţie, dar, curând după aceea, venind la cârma ţării Caimacanul Alexandru Ghica (1857–1859), în locul lagărului turcesc, aici a luat fiinţă primul spital din ţară cu staţionar pentru îngrijirea oamenilor suferinzi de boli nervoase. În vorbirea populară a vremii, spitalul se numea „Balamuc", iar bolnavilor li se ziceau „balamuci".

În acest răstimp, în drumul de legătură dintre târguri, chiar pe poiana unde Ion „Martirul Necunoscut" şi-a avut urla, unul dintre fiii moşnenilor şi-a construit o colibă în care s-a instalat cu familia lui. Coliba aceasta a constituit prima aşezare omenească – primul nucleu al satului, care a început a se înfiripa aici după secularizarea averilor mânăstireşti (1861–1863). Satului acesta i s-a zis „BALAMUCI" după denumirea populară a spitalului din incinta Schitului. Dar a fost şi o vreme când i s-a zis şi „SITARU" după prenumele lui Ioan – „Martirul Necunoscut" – mai cu deosebire în perioada de timp dintre noua administrare teritorială a ţării din anul 1972 şi Revoluţia din decembrie '89.

Despre mormântul lui Ioan – protagonistul acestei istorisiri, nefiind cine să îngrijească de el, odată cu trecerea timpului, nu i s-a mai cunoscut locul. Crucea de la căpătâi a putrezit şi căzând la pământ, s-a risipit prin frunziş, dar moaştele lui odihnesc acolo, undeva în sânul pământului, nu departe de poarta de stejar din borta zidului de incintă. Bunul Dumnezeu să-l pomenească întru a Sa Împărăţie, pe el şi pe toţi ce au răposat aici, sub omoforul arhieresc al Sfântului Ierarh Nicolae. Amin!

Şi acum, dragii mei, se cuvine nouă să păstrăm un moment de reculegere pentru toţi aceştia, care au sfinţit cu viaţa lor curată şi cu propriul lor sânge ograda Schitului din Codru. Ei au adormit aici prin preajma noastră în marea înfruntare cu inamicii creştinismului, lăsându-ne numai rămăşiţele pământeşti, iar sufletele lor, veşnic vii, s-au alăturat la cetele Drepţilor, veselindu-se împreună cu Îngerii lângă Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

În ceea ce privește perioada de timp cu evenimentele amintite în acest capitol, nu le vom găsi inserate în cronicile vremii, – fie că scriitorii cronicari erau vasali de-ai stăpânirii, fie de teama cruntei prigoane dezlănțuită asupra creștinilor din vremea când jugul turcesc apăsa greu pe umerii țării noastre românești. Pentru aceasta, unii zic, că, de vreme ce nu se găsesc scrise undeva, astfel de evenimente nu ar fi avut loc aici, la Schitul Sfântului Nicolae, dar eu, cum am auzit istorisirea din gura bătrânilor noștri, așa am scris-o.

De altfel, mormântul comun al celor doisprezece părinți și frați care au fost uciși de turci și care formau soborul de atunci al Schitului, se află astăzi în primul rând de morminte din cimitirul acestui Sfânt Așezământ în dreptul unei ferestre în partea de Răsărit a trapezei mirenilor.

Cert este că, în urma acestui tragic eveniment, Schitul din Codru a rămas pustiu o vreme și abia în timpul domniei lui Cuza Vodă a început a se simți adierea unei brize de redeșteptare a vieții isihaste. Când și când, câte un călugăr bătrân dornic de liniște și meditație, pășea sfios pragul porții de stejar a Schitului nostru, își săpa un bordei pentru adăpost în preajma Sfântului Lăcaș și se așternea la rugă. Fostele chilii din chirpici, din pricina intemperiilor și a lipsei de mână îngrijitoare, se transformaseră în adevărate mormane de pământ. Și cum am spus, astăzi venea un pustnic moșneag, peste o vreme se mai adăuga un altul și până să mai apară un al treilea, ne părăsea primul, plecând în zbor spre înălțimi.

Și tot așa, viața Schitului nostru, pâlpâia anemic ca o luminiță de candelă ce stă să se stingă la cea mai mică suflare de vânt.

În țară predominând o situație instabilă, nu s-a putut înfiripa aici o așezare mai temeinică de viață și rânduială monahicească, pentru că necazurile s-au ținut lanț: Certuri pentru domnie între marii boieri, războaie peste războaie, răscoale, răpirea de către ruși a Basarabiei – „Grânarul României", bulgarii ne-au furat jumătatea de sud a Dobrogei, – „Cadrilaterul" și câte și mai câte multe alte neajunsuri s-au succedat unele după altele – la nivel de țară. Așa că, liniștea și fericirea după care a râvnit tot românul, nu prea a avut timp să stea de vorbă cu noi.

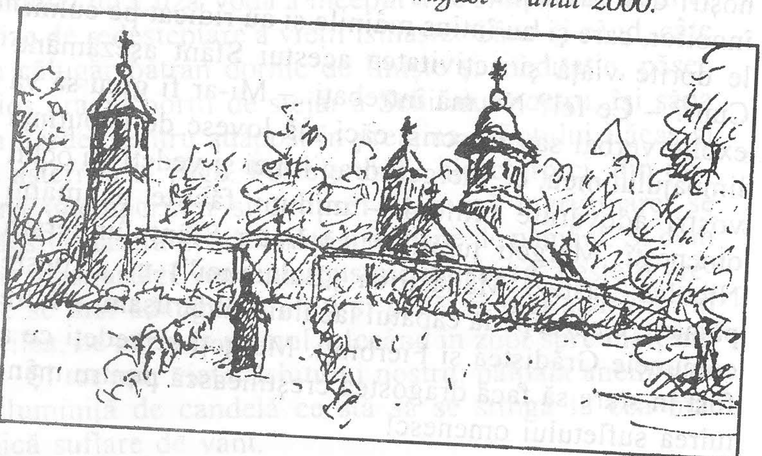
Și uite așa, iubiților, Schitul din pădure al Sfântului Ierarh Nicolae și-a dus o viață în taină, neștiut de nimeni timp îndelungat, și în care, se aciuiaseră broaștele, șerpii, șobolanii, bufnițele, liliecii și toate miazmele pustiului și asta, până când Bunul Dumnezeu a binevoit în anul mântuirii 1971, a trimite aici doi dintre călugării noștri din Lavra Căldărușanilor, plini de har și de duh înnoitor, care și-au întins mâinile și au ridicat pe culmile dorite viața și activitatea acestui Sfânt așezământ. Cum? – Ce fel? Nu mă întrebați. – Mi-ar fi greu să vă explic verbal sau în scris, căci mă lovesc de neputința limbajului meu, ci, mergeți dragii mei și vedeți cu ochii voștri adevărate minuni – minuni făcute de mâini omenești. Mergeți iubiților, că Vatra Sfântului Ierarh Nicolae, (astăzi Mânăstirea „Balamuci") nu e peste pământ, e aproape la capătul lacului Căldărușani, – între comunele Grădiștea și Fierbinți. Mergeți și vedeți ce a fost în stare să facă dragostea creștinească pentru mântuirea sufletului omenesc!

ÎNCHEIEREA POVESTIRII

Şi acum, iubiţi cititori, ajunşi la finele istorisirii, se cuvine să aruncăm o privire de gând la trecutul istoric al poporului nostru, la jertfele făcute de fiii acestuia în vremurile de grea cumpănă pentru apărarea ţării, a libertăţii şi a Bisericii noastre strămoşeşti. Şi pătrunşi de fiorul evocării faptelor lor eroice, să le aducem ca prinos de recunoştinţă căldura inimii şi lacrimile noastre. Şi să nu dăm uitării, dragii mei, că în huma ţărânei pe care o călcam, odihnesc osemintele multor ostenitori dreptcredincioşi neştiuţi de noi, dar nu şi de Dumnezeu şi ale căror nume sunt scrise acolo sus, în Cartea Vieţii, printre care, – cu siguranţă, va fi şi numele fratelui nostru Ioan, supranumit: „MARTIRUL NECUNOSCUT".

Sfârşit şi lui Dumnezeu laudă!

La Praznicul „Adormirii Maicii Domnului" din 15 august – anul 2000.

GRĂDINA DE FLORI

Povestire, povestire, grădină plină cu flori
Pe-ale tale alei de taină rătăcim adeseori,
Căci ne porţi în timp şi spaţiu printre ani de frământări
Şi ne pui la încercare cu-o mulţime de-ntrebări.

Tu eşti tânără într-una şi bătrână cât e veacul
Şi la glasul tău se pleacă şi bogatul şi săracul.
Vii la noi din vechi hrisoave, sau din graiuri bătrâneşti
Şi în traistă porţi cu tine sfinte datini strămoşeşti.

Tu ne întăreşti credinţa cu forţe de neînvins,
Când ne spui de bărbăţia celor care ieri s-au stins.
Şi fiind sora legendei şi-al istoriei ecou
Din al tău nimb faci cunună pentru fruntea de erou.

Povestire, povestire, Grădină cu pomi roditori
Luminează-ne cărarea spre copacul cel cu flori –
Du-ne acolo-n umbra deasă şi în dulcele popas,
Să ne spui o povestire cu parfum de inconostas.

V. Marcu

RUGĂ CĂTRE MAICA DOMNULUI

O, Preabună Maică, pururea Fecioară,
Auzi-ne strigarea din pragul disperării
Grăbeşte şi ne-ajută; necazul ne-mpresoară,
Grijile ne-afundă, păcatul ne omoară,
Deci, vino şi ne scapă din ghiarele pierzării!

Tu eşti Calea Vieţii şi Poartă de scăpare,
Te rugăm, dar, Maică, tinde-ţi braţul sfânt,
Că moartea nemiloasă cu a ei vâltoare
Ne-a-mpins cu de-a-sila la grea strâmtorare,
Vrând ca să ne-nghită cu gură de mormânt.

Azi, lumea clocoteşte în ură şi mânie
Şi-n crasă necredinţă de-a-valma trăiesc,
Ca fiarele din junglă fraţii se sfâşie,
Încât ne-nspăimântăm de-atâta urgie,
Că-n groapa neagră-a morţii mulţi se prăbuşesc!

Tu vezi toate-acestea, Maică Preacurată
Nu ne lăsa, dară, că suntem slabi din fire
Din valul pierzării, scoate-ne îndată
Şi te roagă, Sfânto pentru lumea toată,
Că numai prin tine aflăm mântuire.

Împărăteasa noastră, Preabună Stăpână,
Noi, robii tăi netrebnici, acum ne rugăm ţie
Şi pentru toţi creştinii de naţie Română
Ce dorm somnul morţii zăcând în ţărână,
Să afle şi ei pacea acolo-n veşnicie.

O, Preamărită Doamnă a Cerului Regină,
Pe cei ce vin la tine şi-n plâns cer izbăvire,
Cu mila ta de Maică îndrumă-i spre Lumină,
Spre Fiul tău Preadulce în care-i viaţă lină,
Cu bucurii nespuse şi multă fericire.

Şi-acum, ne întăreşte cu darul tău cel sfânt,
Să ducem Crucea noastră în multă răbdare
Prin valul de ispite ce-îneacă acest pământ
Şi cât vom fi aicea şi până la mormânt
Să fii cu noi întruna, Preasfântă Născătoare.

Iată, dar, în tine, cu inima zdrobită,
Ca nişte robi nevrednici ne mai rugăm ţie,
Să faci ruga noastră la Ceruri auzită,
Că numai pentru Tine, o, Maică Preaslăvită
Vom fi primiţi de Domnul în Sfânta Împărăţie.

V. M.

ÎNDEMN CĂTRE TINERETUL ŢĂRII

I

Şi acum, la încheiere, conform unui legământ,
Socotim că datori suntem să mai spunem un cuvânt –
Un cuvânt spus din iubire către toţi copiii ţării –
Către tinerii de astăzi, ce se zbat ca valul mării.

II

Deci, fiţi cu luare-aminte voi feciori şi voi fecioare
Deschideţi-vă auzul: tu, Marie, tu, Ioane,
Părăsiţi calea pierzării pe care v-aflaţi mergând
Şi-ntoarceţi-vă la Domnul, că v-aşteaptă suspinând.

III

Vedeți bine cum păcatul înspre iad pe toți îmbie
Și **DREPTATEA** cea din Ceruri va să vină cu mânie,
Căci desfrâul, ura, jaful s-au întins pe tot pământul
Și silește **JUDECATA** de la Dumnezeu Preasfântul.

IV

Bunăoară, numai astăzi este vreme-aicea jos
Să ne-ntoarcem la credință, primind Crucea lui Hristos.
N-amânați pe altădată, dragi copii ai României,
Treziți-vă și cu grăbire fugiți din calea urgiei!

V

Luați bine seama, dară, că aceasta e chemarea
Însăși a Celui ce-a zidit Cerul, pământul și marea.
Și cum noaptea necredinței face sufletul pustiu,
Să-mbrățișăm mântuirea până nu e prea târziu.

VI

Și încă un lucru să rețineți, voi cei de neam Românesc,
Că, regretele din urmă la nimic nu folosesc.
Rugându-l acum pe Domnul, cât mai suntem pe pământ,
Să ne dăruiască viața cea de sus în Cerul Sfânt!

VII

Că, de-am vedea doar o clipă, frumusețile cerești,
Aici, n-am mai lua în seamă durerile pământești.
Am striga cu lacrimi multe către Maica Preacurată,
Mâna-i Sfântă să-și întindă și din moarte să ne scoată.

VIII

Fiți atenți, dar, dragii mei, nu sfidați acest cuvânt,
Că e vremea cea din urmă și vom da răspuns curând.
Iată, viața-i doar o țară între două veșnicii
Și acum ne cheamă Domnul ca pe-ai Lui iubiți copii!

Vasile Marcu

CUPRINSUL

Mai este – poate vreo scânteie
Și, – poate... s-o aprinde iar!

Spre știință!

Dus pe gânduri, singuratic,
Sus de la etajul trei,
A îngrijit frumos această carte
În al său stingher bordei,
Un om pribeag, un biet moșneag
Ce-a îngropat în sinc
Dureri ca-ntr-un mormânt,
Că rânduit i-a fost și lui
Să poarte-un suflet frânt!...
Ce-a suferit așa de-amară
Singurătate pe pământ,
Că nu mai poate a vedea povară
Pe nici-un singur umăr frânt!...
Numele de i-l doriți
Printre-aceste rânduri
Puteți ca să-l găsiți...
....
Cu frumoase gânduri,
Plângând a scris aceste rânduri
Acelaș moșneguț
Care, pare-a fi drăguț,
Dac-ar fi și cumsecade
S-ar numi ....!

EDITURA „LUMINĂ DIN LUMINĂ"

tipărește cărți și manuscrise religioase, str. Gura Ialomiței nr. 5, bloc P.C. 8, sc. B, et. 3, ap. 17, Sector 3 - București.
Telefon 6.30.54.71
Autorizație nr. J.40/8781 cont 2511.1-1772.1 ROL B.C.R. filiala Sector 3 București

Tiparul executat la S.C. UNIVERSUL S.A.